

Coöperatie Eno U.A.

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

1 Bestuursverslag	6
1.1 Profiel van Eno	6
1.1.1 Missie, visie, strategie	6
1.1.2 Kernactiviteiten	7
1.1.3 Samenwerken aan de beste zorg in de regio	7
1.2 Beleid en resultaten	9
1.2.1 Terugblik op verslagjaar	9
1.2.2 Bedrijfsstrategie	11
1.2.2.1 Performanceverbetering draagt bij aan een solide financiële basis	11
1.2.2.2 Sterk leiderschap en sturing op cultuur en vaardigheden maken de transformatie mogelijk	12
1.2.2.3 Portefeuille van verzekeringen : toe naar evenwichtige en zelfstandig rendabele labels	12
1.2.2.4 Sterke, zichtbare positie in de regio: aantoonbaar het verschil make	13
1.2.2.5 Digitalisering als vliegwiel voor vergroten klantwaarde en verbeteren performance	14
1.2.2.6 Besturing, governance en bedrijfsvoering moeten op orde zijn	14
1.2.3 Ontwikkeling Zorgkantoor	14
1.2.4 Toezicht	15
1.2.5 Kerncijfers	15
1.3 Governance	16
1.3.1 Governancestructuur	16
1.3.2 Wet- en regelgeving	18
1.4 Risicomanagement	18
1.4.1 Three lines of defence	18
1.4.2 Strategische risico's	19
1.4.3 Risicobereidheidsverklaring	19
1.4.4 ORSA	19
1.4.5 Risicocategorieën en onzekerheden	20
1.5 Financiën	21
1.5.1 Financieel resultaat	21
1.5.2 Nadere uitwerking gevolgen Covid-19	22
1.5.3 Solvabiliteit	24
1.5.4 Liquiditeit	25
1.5.5 Fiscale positie	25
1.5.6 Beleggingen	25
1.5.7 Fraudebeheersing	25
1.6 Vooruitblik op 2021	25
2 De ledenraad blikt terug op 2020	27
3 Verslag van de Raad van Commissarissen	30
4 Jaarrekening	34
4.1 Geconsolideerdebalans per 31 december 2020 (voor resultaatbestemming)	34
4.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020	36
4.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020	38
4.4 Toelichting op de jaarrekening	39
4.4.1 Algemeen	39
4.4.2 Toelichting op de geconsolideerde balans	55
4.4.3 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	69
4.5 Enkelvoudige balans per 31 december 2020 (voor resultaatbestemming)	75
4.6 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020	75
4.7 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	76
4.7.1 Toelichting algemeen	76
4.7.2 Toelichting op de enkelvoudige balans	76
4.7.3 Toelichting op de winst- en verliesrekening	77
Overige gegevens	78
5.1 Statutaire bepalingen inzake het resultaat	78
5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	78

4

Voorwoord

In dit bestuursverslag van Coöperatie Eno U.A., dat onderdeel uitmaakt van de jaarrekening 2020, nemen wij u mee terug naar het jaar dat maatschappelijk gezien het 'coronajaar' is gaan heten. Zoals voor ieder individu en vele bedrijven had het coronavirus ook de nodige impact op Eno. Niet alleen als werkgever, omdat we met elkaar plotseling en vrijwel volledig thuiswerkten, maar ook vanwege onze rol als zorgverzekeraar. Er vonden vele landelijke overleggen plaats over de coronazorg en de continuïteit van de reguliere zorg. Maar er werd ook uitvoerig gesproken over de ondersteuning van zorgverleners die de reguliere zorgvraag en daarmee hun omzet plotseling zagen wegvallen. Wij zijn blij dat hierover goede landelijke afspraken gemaakt zijn. De invoering van deze afspraken betekende echter wel de nodige extra werkzaamheden in de organisatie. En dat terwijl 2020 ook het eerste jaar was waarin Eno de zorginkoop volledig zelfstandig uitvoerde en het eerste jaar waarin gewerkt werd met OHI als nieuw centraal systeem voor de administratieve processen.

Een ander vraagstuk dat als gevolg van het coronavirus ontstond, is hoe om te gaan met de financiële effecten op de premie voor 2021 en op het resultaat. De onzekerheden waren groot en dit blijft het geval zolang er nieuwe besmettingsgolven ontstaan. In dit bestuursverslag en in de jaarrekening leest u meer over hoe Eno hiermee omging.

“We kijken met trots terug op de grote betrokkenheid en veerkracht van iedereen en de stappen die we als organisatie gezet hebben.”

Ten slotte, maar voor de toekomst van Eno van wezenlijk belang, stond afgelopen jaar voor Eno in het teken van de start van een nieuwe strategische periode. Na een ontwikkeltraject met intensieve betrokkenheid van diverse stakeholders, gaven de raad van commissarissen en ledenraad eind maart goedkeuring aan de nieuwe strategie. Inmiddels zetten we op alle onderdelen verbeterstappen die voor de realisatie nodig zijn en zijn de eerste resultaten geboekt.

Het was dan ook een intensief jaar voor ons als raad van bestuur en voor de medewerkers. Maar we kijken met trots terug op de grote betrokkenheid en veerkracht van iedereen en de stappen die we als organisatie gezet hebben. Zo werken we iedere dag voor onze verzekerden aan goede, betaalbare en toegankelijke zorg.

5

1 Bestuursverslag

1.1 Profiel van Eno

1.1.1 Missie, visie, strategie

Bij de herijking van de bedrijfsstrategie scherpste Eno ook de missie en visie van de organisatie aan. Daarbij heeft Eno gekozen voor een formulering waarbij missie en visie met elkaar verbonden zijn in één integraal verhaal dat uitstraalt wat Eno wil betekenen en hoe Eno dat vanuit de eigen identiteit invult.

Missie en visie

Eno is een zorgverzekeraar, maar wij voelen ons vooral onderdeel van de zorg. Daarom willen we een herkenbare en actieve bijdrage leveren aan het duurzaam, toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg. En aan het gezond houden van onze verzekerden. Dat doen we door benaderbaar te zijn. En door Zorg op z'n Sallands in te zetten voor de behoeften van onze verzekerden: bedreven en gedreven, oplossingsgericht, wendbaar, met korte lijnen op ieder niveau en in verbinding met verzekerden en zorgaanbieders. Onze Zorg op z'n Sallands is voor iedereen in Nederland toegankelijk.

Eno beschikt over een onderscheidende positie in de regio. Klanten en zorgpartners ervaren duurzaam toegevoegde waarde op het gebied van zorg en zorgverzekeringen. Eno is beter dan anderen in staat om zorg in de regio optimaal te organiseren en gezondheid van verzekerden te stimuleren door slimme samenwerkingen, regionale innovaties (onder andere gericht op preventie), goede afspraken en sterke connecties. Daar hebben we al sinds 1860 ervaring in. Daarnaast zijn we toonaangevend vanwege onze positie en expertise op het gebied van zorgverzekeringen voor arbeidsmigranten en het 'ontzorgen' van uitzendbureaus.

Strategie

Eno heeft scherp voor ogen wat de ambitie is voor de komende jaren: klanten, medewerkers en (zorg)

partners moeten Eno herkennen en waarderen als een zorgverzekeraar met moderne, betaalbare producten en diensten. Eno wil als voorbeeld gezien worden van het toekomstbestendig (betaalbaar, toegankelijk en goed) organiseren van zorg in de regio. Hoe Eno dit gaan doen, is uitgewerkt in drie hoofdthema's, die het onderscheid moeten maken. Deze hoofdthema's worden ondersteund door drie intern gerichte thema's die in orde moeten zijn om het onderscheid mogelijk te maken. Dit ziet er als volgt uit:

"Voor ons is een regionale aanpak geen trend of hype, maar het zit in ons DNA. Dit is waar we al jaren aan werken en we geloven erin dat dit de zorg betaalbaar, beschikbaar en kwalitatief goed houdt."

Petra Teunis

1.1.2 Kernactiviteiten

Eno is een in Deventer gevestigde, landelijk werkende zorgverzekeraar, die in 2020 onder de merken Salland Zorgverzekeringen, HollandZorg en ZorgDirect zorgverzekeringsproducten- en diensten aanbod.

- Salland Zorgverzekeringen is een naturapolis en een provinciepolis, af te sluiten door inwoners van de provincies Gelderland en Overijssel. In het ontwikkelen van onderscheidend vermogen, richten de inspanningen zich vooral op de regio van Zorgkantoor Midden IJssel, de gemeenten Deventer, Raalte, Olst-Wijhe en Voorst.
- ZorgDirect is een merk van Eno dat zich tot nu toe op verzekerden in heel Nederland richt en in het bijzonder op kenniswerkers en verzekerden die bij voorkeur digitaal hun zaken afhandelen. De zorgverzekeringen werden tot 2020 als restitutieverzekering aangeboden en per 2021 als combinatiepolis. In 2021 wordt een nieuwe propositie voor ZorgDirect ontwikkeld.
- HollandZorg richt zich met zijn naturapolis op zorgverzekeringen voor buitenlandse flexkrachten. Dit zijn in veel gevallen Polen die tijdelijk in Nederland werken en op grond daarvan verplicht zijn een zorgverzekering in Nederland af te sluiten. Deze groep werkt verspreid

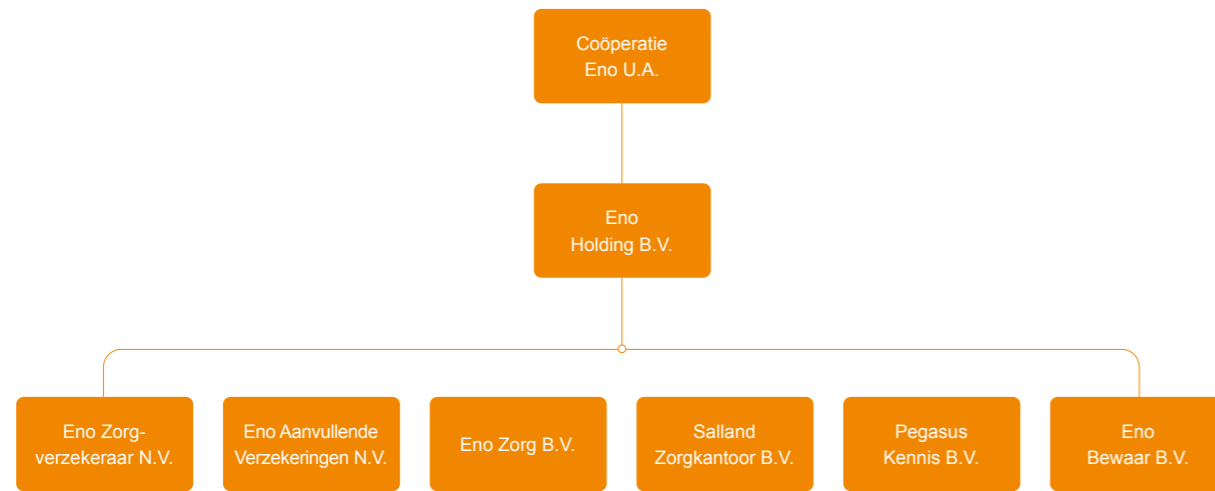
over heel Nederland. Onder het label HollandZorg heeft Eno voor deze groep zowel een collectief aanbod (via werkgevers) als een individueel aanbod.

Zorgkantoor Midden IJssel is het zorgkantoor waarvoor Eno concessiehouder is. Het zorgkantoor geeft uitvoering aan de Wet langdurige zorg (Wlz) voor de gemeenten Deventer, Raalte, Olst-Wijhe en Voorst.

1.1.3 Samenwerken aan de beste zorg in de regio

De concernstructuur is in 2020 niet gewijzigd ten opzichte van 2019. Coöperatie Eno U.A gevestigd aan de Munsterstraat 7 te Deventer maakt deel uit van de groep Eno. Van deze groep maken -naast Coöperatie Eno U.A.-, Eno Holding B.V, Eno Zorgverzekeraar N.V., Eno Aanvullende Verzekeringen N.V., Salland Zorgkantoor B.V., Eno Zorg B.V., Eno Bewaar B.V. en Pegasus Kennis B.V. deel uit van deze groep.

De juridische structuur is in het organogram op de volgende pagina weergegeven.

Coöperatie Eno U.A.

Aan het hoofd van de groep staat de Coöperatie Eno U.A.

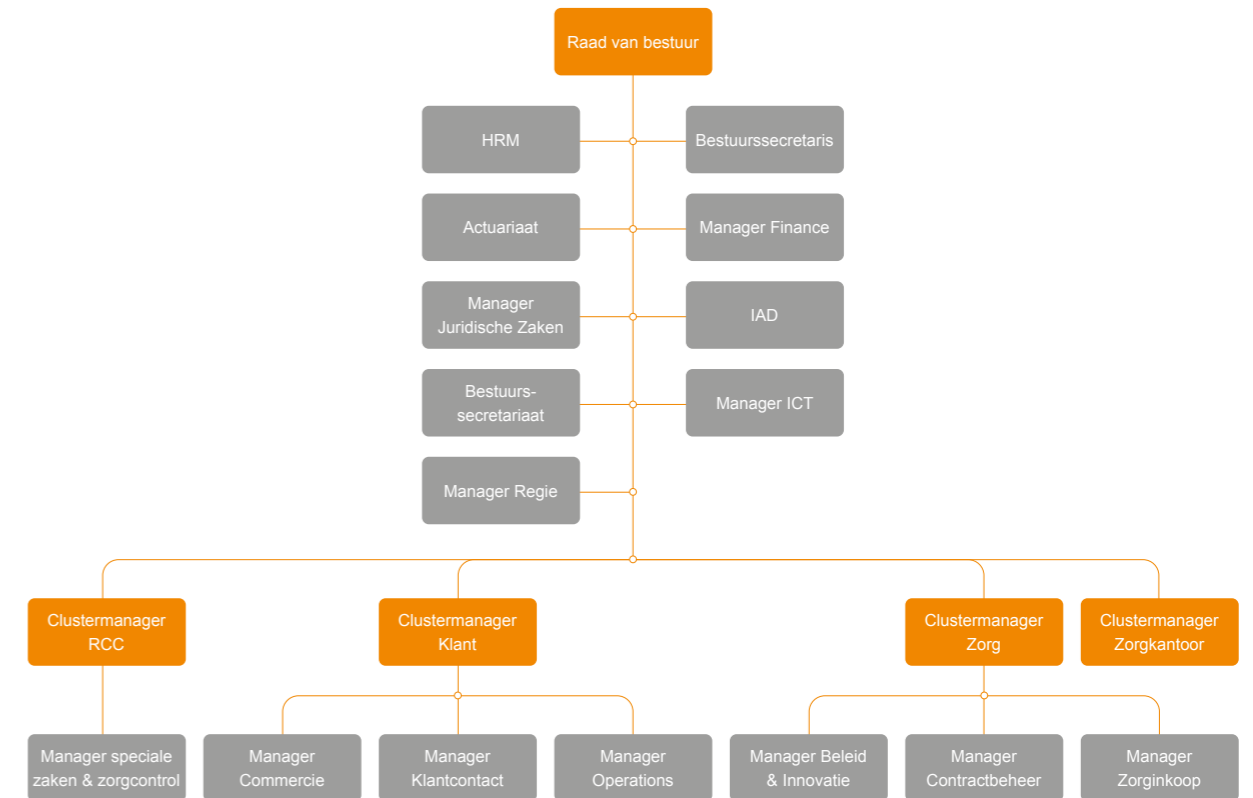
Eno Holding B.V.

De coöperatie heeft een dochtermaatschappij Eno Holding B.V. Deze vennootschap houdt alle aandelen van de werkmaatschappijen en is ook bestuurder van de volgende zes werkmaatschappijen:

- **Eno Zorgverzekeraar N.V.**
...is de zorgverzekeraar die valt onder de bepalingen van de Zorgverzekeringswet. Een aanzienlijk deel van de activiteiten voert Eno Zorgverzekeraar N.V. uit in de regio Salland.
- **Eno Aanvullende Verzekeringen N.V.**
...voert de aanvullende verzekeringen uit, alleen voor verzekerden van Eno Zorgverzekeraar N.V. De aanvullende verzekeringen sluiten aan op de verplichte basisverzekering. Aanvullende verzekeringen omvatten vergoedingen die niet zijn opgenomen in de basisverzekering. De belangrijkste vergoedingen zijn: tandheelkundige hulp, fysiotherapie, hulpmiddelen, alternatieve geneeswijze en buitenlanddekking.

- **Salland Zorgkantoor B.V.**
...de Wlz-uitvoerder heeft een concessie onder Salland Zorgkantoor B.V., waaronder we als Zorgkantoor Midden IJssel de Wlz uitvoeren, voor alle inwoners van de gemeenten Deventer, Raalte, Olst-Wijhe en Voorst.
- **Eno Zorg B.V.**
...voert activiteiten uit in de rol van intermediair waaronder reisverzekeringen. Voor de reisverzekeringen treedt Allianz Global Assistance op als risicodrager.
- **Eno Bewaar B.V.**
...is de houder van de beleggingen van Eno. In deze vennootschap is een beleggingspool opgericht waarmee Eno Zorgverzekeraar N.V. met Eno Aanvullende Verzekeringen N.V. voor gezamenlijke rekening beleggen.
- **Pegasus Kennis B.V.**
...is de consultancytak van Eno. In deze vennootschap worden consultancy-activiteiten uitgevoerd op het gebied van de implementatie van samenwerkingen tussen gemeenten, zorgverleners en zorgverzekeraars.

1.1.4 Organogram

1.2 Beleid en resultaten

Het volgende hoofdstuk gaat in op het gevoerde beleid en de behaalde resultaten. Dit doen wij aan de hand van een algemene terugblik op het verslagjaar en ontwikkelingen en resultaten op de strategische thema's van Eno. Ten slotte is er aandacht voor de ontwikkelingen bij het Zorgkantoor Midden IJssel.

1.2.1 Terugblik op verslagjaar

Bij de terugblik op het jaar staan twee onderwerpen centraal: de impact van Covid-19 en de vaststelling en start van de nieuwe bedrijfsstrategie. Twee andere belangrijke onderwerpen warente inrichting van de zelfstandige landelijke zorginkoop en de ingebruikname van Oracle Health Insurance (OHI) als kernsysteem voor de back-officeprocessen.

Impact Covid-19

Eno kan niet om de effecten van Covid-19 heen. De plotselinge pandemie die in maart ontstond, leidde in eerste instantie vooral tot veel vragen en onzekerheden bij medewerkers en bij onze zorgaanbieders. Voor het besturen van de vraagstukken die op Eno afkwamen, stelden we in maart een algemeen crisisteam samen.

“Door corona zien we nog meer het belang van een goed zorgstelsel. Tijdens zo'n crisis helpt het ook dat hier in de regio de lijnen kort zijn en er goed wordt samengewerkt.”

Elout Hooiveld

Al vrij snel daarna vulden we dit aan met een crisisteam zorg. Beide crisisteams werden vanuit de raad van bestuur (RvB) voorgezeten door Elout Hooiveld. Het crisisteam zorg boog zich over alle actuele ontwikkelingen rondom de Covid-19-zorg, de reguliere zorg, de (financiële) impact op zorgaanbieders en de invoering van alle (veelal landelijke) afspraken die hierover gemaakt werden.

Na de eerste dringende adviezen van de regering besloot Eno om medewerkers zoveel mogelijk vanuit huis te laten werken en de facilitaire voorzieningen in het pand aan te passen om te voldoen aan de coronamaatregelen. Het kantoorpand werd gesloten voor bezoekers en ook de klantbalies bleven dicht. De dienstverlening voor klanten bleef op niveau via de reguliere klantcontactkanalen. Een hele prestatie voor medewerkers die plotseling vanuit huis hun werk moesten voortzetten, al dan niet in combinatie met de zorg voor en onderwijs aan kinderen.

In de loop van de daarop volgende maanden werd steeds duidelijker dat Covid-19 nog een tijd om ons heen zou blijven. We troffen structurele maatregelen om medewerkers optimaal thuis te kunnen laten werken. Iedere medewerker ontving een laptop en een thuiswerkvergoeding voor de aanschaf van middelen voor de inrichting van een geschikte thuiswerkplek.

Het behouden van de verbinding met medewerkers was en is een blijvende uitdaging. Hoewel de productiviteit in totaliteit overeind bleef, werd het gemis aan fysieke sociale interactie duidelijk gevoeld door zowel bestuur als medewerkers. Hiervoor werd een aantal interventies ingezet. Zo werd in de loop van de tijd, naast het onderhouden van het contact tussen leidinggevenden en medewerkers, ruimte in het beleid gemaakt voor individuele medewerkers en teams om af en toe en op kantoor te werken, met inachtneming van de coronamaatregelen. Andere manieren waarop we het contact met medewerkers onderhielden, waren periodieke blogs en vlogs vanuit de RvB en het thuis bezorgen van attenties voor medewerkers. Door periodieke pulsemetingen onderzochten we bovendien hoe medewerkers zaken ervoeren met betrekking tot het werken op afstand, zoals op het gebied van thuiswerkvoorzieningen, maar ook het samenwerken en communiceren op afstand. Ten slotte droegen ook de twee georganiseerde digitale events over de strategie bij aan het verbonden blijven met elkaar.

De impact van Covid-19 op de zorg en zorgverleners was en is bij Eno uiteraard ook merkbaar. Op ziekenhuizen, ZBC's en eerstelijnszorgaanbieders werd een beroep gedaan voor het verlenen van Covid-19-zorg, terwijl reguliere zorg deels uitgesteld werd. Er was echter ook sprake van vraaguitval aan de kant van de patiënten. Bij verpleeghuizen in de

regio van Zorgkantoor Midden IJssel was na de eerste golf duidelijk zichtbaar dat Covid-19 ook hier slachtoffers had gemaakt. Met de afname van Covid-19 rond de zomer keerde echter niet meteen de (volledige) vraag terug. Dit komt overeen met het landelijke beeld.

Het is echter nog te vroeg voor volledig verklarende analyses. Zeker gezien de tweede golf die al vrij snel na de zomer ontstond.

Om directe en te verwachten negatieve financiële impact op zorgaanbieders te verlichten, maakte Eno samen met alle andere zorgverzekeraars afspraken over continuïteitsbijdragen voor de verschillende groepen aanbieders. Deze regelingen zijn zowel gemaakt voor de Zorgverzekeringswet (Zvw) als voor de Wet langdurige zorg (Wlz).

Over de afrekening van de kosten die zorgverzekeraars maken voor Covid-19 werden in ZN (Zorgverzekeraars Nederland)-verband eveneens diverse afspraken gemaakt, waar de meeste zorgverzekeraars zich aan verbonden hebben. Ook Eno neemt hieraan deel. Daarnaast is de wettelijke catastroferegeling uit de Zvw van toepassing. Nu de tweede golf van eind 2020 doorzet in 2021, is de verwachting dat de totale Covid-19-kosten stijgen en daardoor de bijdrage van de Rijksoverheid op basis van de catastroferegeling toeneemt.

Duidelijk is dat de impact van Covid-19, de regelingen voor zorgaanbieders en de afrekening van de kosten ook zijn weerslag zal hebben op het resultaat 2021.

Introductie en start nieuwe bedrijfsstrategie

Naast aandacht voor Covid-19 stak Eno het afgelopen jaar veel energie in een goede landing en start van de nieuwe strategie in de organisatie. Na goedkeuring van de meerjarenstrategie door de raad van commissarissen (RvC) en ledenraad in maart, werd de nieuwe strategie voor de zomer geïntroduceerd bij alle medewerkers. Vanwege de coronamaatregelen vond deze introductie plaats via een webinar. In november 2020 organiseerde Eno op vergelijkbare wijze een webinar om medewerkers mee te nemen in de voortgang.

De voortgang van de strategische thema's (zie 1.2.2.) volgen we via een maandelijkse rapportage en bespreking op MT(managementteam)-niveau. Terugkijkend zien we dat op alle thema's voortgang is geboekt, waarbij voor het thema Digitalisering in 2020 de voorbereidingen zijn getroffen en, conform de strategische planning, in 2021 gestart wordt met de strategische projecten op dit onderdeel.

Zelfstandige zorginkoop

Eno publiceerde voor 1 april het zorginkoopbeleid voor het

jaar 2021 op de website. Dit beleid is het eerste inkoopbeleid dat Eno individueel ontwikkelde en de basis vormde voor het eerste jaar waarin de inkoop volledig zelfstandig plaatsvond. Omdat een volledig zelfstandige inkooporganisatie veel vraagt op het gebied van processen, kennis en capaciteit, kozen we ervoor het inkoopbeleid te beperken tot dat wat noodzakelijk was om te wijzigen, zoals wijzigingen voortkomend uit wet- en regelgeving. In het najaar van 2020 is gestart met een meerjareninkoopbeleid voor 2022 dat het kader vormt voor het verschillende inkoopbeleid per zorgsoort. Dit meerjarenbeleid is de komende jaren het algemene vertrekpunt voor de afspraken met zorgaanbieders.

Voor de planvorming over de inrichting van de eigen inkooporganisatie maakte Eno onder meer gebruik van externe expertise. Dit leidde tot een inrichtings- en implementatieplan waar Eno in 2020 op gestructureerde wijze uitvoering aan gaf. Zo werd een digitale omgeving ontwikkeld voor het kunnen uitsuren en ontvangen van contracten en zijn benodigde koppelingen gerealiseerd met externe omgevingen, zoals de declareeromgeving voor zorgaanbieders; VECOZO. In relatief korte tijd werden de medewerkers klaargestoomd om zelfstandig zowel de regionale als de landelijke inkoop te realiseren. Dit leidde ertoe dat wij onze verzekerden op 12 november helderheid via de website konden bieden over de contractering voor 2021. Uitzondering hierop vormden de contracten met ziekenhuizen en ZBC's. Dit hield echter geen verband met de zelfstandige inkoop bij Eno, maar betrof een landelijk probleem, voortkomend uit de onzekerheden rondom Covid-19. In de loop van december waren ook met ziekenhuizen en ZBC's de afspraken rond, waardoor verzekerden nog in de overstapperiode kennis konden nemen van de contracten voor 2021.

Dienstverlening aan onze klanten

Een ongehinderde dienstverlening aan onze klanten is van groot belang. Afgelopen jaar ontstond hier druk op, zowel door de tussenkomst van Covid-19 als doordat 2020 het eerste jaar was waarin Eno OHI gebruikte voor de back-officeprocessen. Terugkijkend zien we dat veel processen, ondanks de impact van Covid-19 en de eerste ervaringen met een nieuw ICT-systeem, goed op niveau bleven. Hier werd door veel medewerkers hard aan gewerkt. Sommige processen verliepen onvoldoende, met impact op de klant. Dit kwam ook terug in de klachten zoals over onjuiste brieven, niet gespecificeerde aanmaningen en onvoldoende financieel inzicht via de Mijn omgeving. Bij HollandZorg ondervonden de collectieve klanten hinder van enkele processen via het digitale werkgeversportaal. Gedurende het jaar werden veel van deze zaken aangepakt en opgelost en de verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2021 alle restpunten opgelost zijn.

Naast de punten die aandacht vroegen, zette Eno stappen voorwaarts. Zo stroomlijnden wij processen, met als doel de doorvoer en uitkomst van processen zoveel mogelijk automatisch te laten verlopen en tussenkomst van handmatige handelingen zoveel mogelijk te beperken. Als onderdeel van het strategische thema digitalisering is het verder ontwikkelen van deze straight through processing (STP) één van de speerpunten voor 2021.

Tot het moment waarop we door Covid-19 Eno genoodzaakt werden ons kantoorpand te sluiten voor externe bezoekers, boden we onze klanten de gelegenheid om het kantoor te bezoeken voor vragen. Hiervan maakte echter slechts door een kleine groep verzekerden gebruik. Om die reden en omdat de laagdrempelige digitale dienstverleningsmogelijkheden toenemen, besloot Eno afgelopen jaar om deze bezoekfunctionaliteit voor klanten definitief niet meer aan te bieden en in plaats daarvan de aandacht te concentreren op het begeleiden van klanten in het gebruik van de digitale contactmogelijkheden.

1.2.2 Bedrijfsstrategie

De nieuwe bedrijfsstrategie die Eno in maart 2020 vaststelde, biedt voor de periode van 2020-2024 de leidraad voor de richting van handelen en besturen binnen Eno en richt zich op het realiseren van de veranderopgave voor de komende jaren. Hoewel Eno aan het begin staat van de nieuwe strategische periode, maakte de organisatie het afgelopen jaar op alle thema's stappen voorwaarts. Ook werden de eerste resultaten geboekt die een goede basis bieden voor het vervolg in de komende jaren.

1.2.2.1 Performanceverbetering draagt bij aan een solide financiële basis

Om een financieel gezonde organisatie te blijven, moet Eno werken aan het verlagen van kosten en vergroten van opbrengsten. Het afgelopen jaar werd daarvoor een belangrijke stap gezet in de vorm van het verlagen van de

beheerskosten. We hielden alle kosten kritisch tegen het licht en maakten keuzes waar mogelijk, om de trend te doorbreken van jaarlijkse stijgende beheerskosten. In de komende jaren is dit een blijvend aandachtspunt. Dit geldt eveneens voor het beheersen van de stijging van zorgkosten.

Voor het vergroten van de opbrengsten optimaliseerde Eno het afgelopen jaar zijn beleggingsportefeuille. De belangrijkste route op dit onderdeel ligt echter in het aanbrengen van meer evenwicht in de kosten en opbrengsten van de verzekeringsportefeuilles van de labels. De eerste stappen daarin zijn gezet, zoals geformuleerd bij 1.2.2.3.

1.2.2.2 Sterk leiderschap en sturing op cultuur en vaardigheden maken de transformatie mogelijk

Een strategie kan niet succesvol uitgevoerd worden zonder een passende organisatiestructuur en een passende kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbezetting. Ook sturing op leiderschap en cultuur maken hier een onmisbaar onderdeel van uit.

In het afgelopen jaar zette Eno belangrijke stappen op al deze gebieden. Zo werd een nieuw leiderschapsprofiel vastgesteld, dat de basis vormt voor een leiderschapsprogramma dat in 2021 zal starten.

Om de strategie optimaal te ondersteunen voerde Eno wijzigingen door in de organisatiestructuur en in de personeelsbezetting, passend bij wat nodig is voor realisatie van de strategie. Zo voerde Eno een drie-lagen model in (MT-middenmanagement-medewerkers), om als organisatie de wenbaarheid te vergroten. Op een aantal plekken werd de formatie kleiner, mede als gevolg van de voordelen van automatisering. De uitvoering van deze reductie vond plaats in twee fasen, waarbij fase 2 uitgevoerd wordt in 2021 en volledig wordt gerealiseerd door de afloop van tijdelijke contracten. Door onder andere de introductie van de nieuwe functie van manager op meerdere afdelingen, ontstonden juist vacatures. Effectief nam Eno afscheid

van 55 medewerkers, maar ontving Eno ook 29 nieuwe medewerkers in het afgelopen jaar. In totaal had Eno op 31 december 219 medewerkers in dienst (209 fte), ten opzichte van 243 medewerkers (231 fte) een jaar eerder.

Vanuit het perspectief van risicomanagement en kosten-beheersing vulde Eno enkele sleutelfuncties het afgelopen jaar in door een vaste bezetting en werd de externe inhuur van medewerkers zoveel mogelijk afgebouwd.

We gaven het afgelopen jaar ook invulling aan de kernwaarden en kernkwaliteiten van Eno. Zo werden deze onderdeel gemaakt van de performance management-cyclus en werd een 'summer school'-aanbod ontwikkeld. Medewerkers konden kiezen uit een ruim aanbod aan digitale cursussen, passend bij de kernwaarden en kernkwaliteiten van Eno.

Het doorvertalen van de strategie naar organisatie en medewerkers, kreeg ten slotte vorm in het nieuwe onboarding-programma voor medewerkers dat in december startte en in 2021 verder uitgebreid wordt.

1.2.2.3 Portefeuille van verzekeringen : toe naar evenwichtige en zelfstandig rendabele labels

De productontwikkeling van onze labels richtte zich afgelopen jaar opnieuw op het blijven bieden van een waardevol product voor onze klanten, waarbij een betaalbare, goede en toegankelijke zorg de basis vormt. Daarbij streeft Eno naar evenwichtige en zelfstandig rendabele labels. Wij verrichtten hierbij in 2020 geen activiteiten op het gebied van innovatief onderzoek en ontwikkeling.

Salland Zorgverzekeringen

Salland Zorgverzekeringen zette hiervoor in 2020 stappen vooruit door afscheid te nemen van de minimacollectiviteiten voor gemeenten buiten de regio van Zorgkantoor Midden IJssel en binnen de regio nieuwe afspraken te maken met de betreffende gemeenten. Niet

alleen draagt dit bij aan een evenwichtiger en zelfstandig rendabel label: ook realiseert Eno met deze stap een beter passende 'fair share' van minimacollectiviteiten in relatie tot de omvang van Eno in de markt.

Een ander belangrijke stap in de productontwikkeling van Eno betrof het ontwikkelen van een gezondheidspropositie, gericht op het vergroten van de aantrekkelijkheid van het label voor gezonde(re) doelgroepen, een nu nog onder-vertegenwoordigde groep binnen de portefeuille. Daarvoor ging Eno onder andere een samenwerking aan met Fitchannel.com, dat digitale gezondheidsprogramma's ontwikkelt, met beweging en gezonde voeding als belangrijke onderdelen. Als onderdeel van deze gezondheidspropositie werd ook de succesvolle Salland Clubactie uitgebreid met 34 nieuwe clubs die deelnemen in 2021. In totaal doen inmiddels meer dan 170 clubs mee, die goed zijn voor een bereik van 76.000 sporters.

ZorgDirect

Voor ZorgDirect onderzochten we in 2020 wat de toekomstopties voor dit label zijn, passend bij de strategische ambities. De precieze invulling hiervan is onderdeel van de ontwikkelagenda 2021. Wel werd in 2020 al gekozen om ZorgDirect vanaf 2021 niet meer als restitutiepolis, maar als natura(combinatie)polis aan te bieden om het financiële risico te beperken van gerichte zorgkostenconsumptie door een specifieke groep verzekerden die voor restitutie kiest.

HollandZorg

Voor HollandZorg ten slotte werd het afgelopen jaar gebouwd aan het versterken van de marktleiderspositie, onder andere door een actieve en zichtbaardere lobby op relevante thema's. Zo heeft HollandZorg zich bij het landelijke aanjaagteam arbeidsmigranten gepositioneerd als kennisexpert op het gebied van zorgverzekeringen voor arbeidsmigranten. Met als resultaat dat input vanuit HollandZorg verwerkt is in de adviezen van het aanjaagteam.

Een ander onderwerp waarop geïnvesteerd werd, is de onboarding van zowel zakelijke klanten als individuele verzekerden. Hiervoor werden processen beschreven, ingericht en werd een zichtbare en integrale communicatieaanpak gehanteerd. Voor arbeidsmigranten draagt dit bij aan versterken van hun positie op het gebied van hun zorgverzekering. Om goed aan te sluiten bij de doelgroep verstuurd HollandZorg de prolongatiemailing in 2020 (voor het jaar 2021) in vier talen.

Premieontwikkeling

Als onderdeel van de strategische opgave voor de komende jaren werkt Eno actief aan een gezondere balans binnen elk label tussen de samenstelling van de

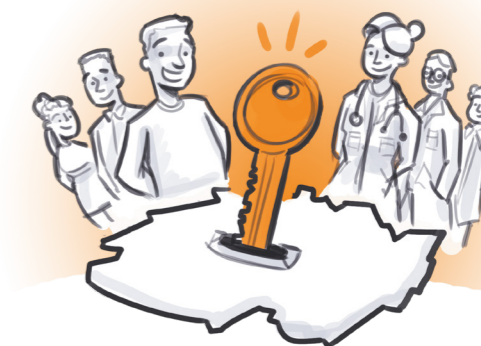
verzekeringsportefeuille en het financiële resultaat. Daarbij hoort ook een passende, kostendekkende premie per label. Dit is noodzakelijk om nu en in de toekomst al onze verzekerden betaalbare, toegankelijke en goede zorg te kunnen blijven bieden.

Tot nu toe zet Eno hiervoor jaarlijks een deel van haar reserves in, maar dit is geen duurzame oplossing. Om die reden werken we in de komende jaren stapsgewijs toe naar een kostendekkende premie, in samenhang met meer balans in samenstelling van de verzekerdenportefeuille. Dit geldt, in mindere mate, ook voor ZorgDirect.

Ontwikkeling aantal verzekerden

In 2020 had Eno een gemiddeld aantal verzekerden van ruim 193.000. Dat is een daling van zes procent ten opzichte van het gemiddeld aantal verzekerden in 2019 (206.000). Dit laat zich deels verklaren door een lagere instroom van verzekerden bij HollandZorg, doordat vanwege Covid-19 minder seizoenarbeiders in Nederland aan de slag waren. Een andere verklaring komt voort uit een hogere uitstroom dan instroom van verzekerden bij Salland Zorgverzekeringen, voornamelijk door overstappers met een jonger, gezonder profiel. Als onderdeel van de strategie voor de komende jaren streeft Eno naar evenwichtigere en rendabelere labels, gekoppeld aan een groei-doelstelling in verzekerden.

De productontwikkeling van onze labels was afgelopen jaar opnieuw gericht op het blijven bieden van een waardevol product voor onze klanten, waarbij een betaalbare, goede en toegankelijke zorg de basis vormt. Daarbij streeft Eno naar evenwichtige en zelfstandig rendabele labels.

1.2.2.4 Sterke, zichtbare positie in de regio: aantoonbaar het verschil maken

Eno wil zijn regionale positie en onderscheidend vermogen in de regio versterken. Daar hoort ook het vergroten van de zichtbaarheid bij. Zo participeerde Eno op bestuurlijk niveau het afgelopen jaar in het netwerkverband Salland United, van waaruit Eno optrad als projectleider voor

de ontwikkeling van een regiovisie voor Midden IJssel. Deze regiovisie werd in september opgeleverd. Door de actieve en zichtbare rol van Eno vergrootte Eno haar zichtbaarheid. In 2021 vertaalt Eno deze gezamenlijke regiovisie naar het inkoopbeleid 2022 en krijgen de (innovatie)projecten in de regio een logische plek onder de pijlers uit de regiovisie. Om invulling te geven aan congruent stakeholdermanagement werd het afgelopen jaar samenhang aangebracht tussen relatiebeheer en zorginkoop. Als onderdeel van een integraal communicatie- en PR-plan werkt Eno in 2021 verder aan het vergroten van de zichtbaarheid.

Eno zet in de regio ook in op het realiseren van inkoopvoordelen. Met een overzichtelijk veld van aanbieders op de diverse terreinen én een lange historie van samenwerking ligt hiervoor een optimale basis. In 2020 heeft Eno daarnaast zijn zelfstandige inkooporganisatie ingericht, waarmee ook daar meer ruimte ontstaan is om in de komende jaren verder te bouwen aan goede, toegankelijk en betaalbare zorg in de regio, samen met de regionale partners.

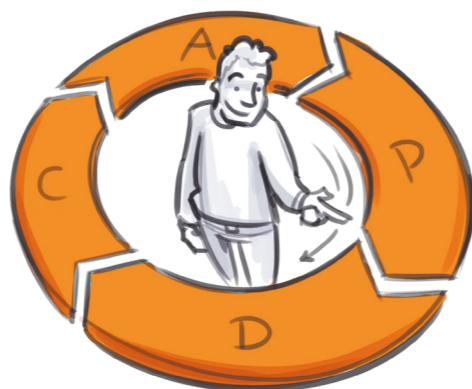

1.2.2.5 Digitalisering als vliegwiel voor vergroten klantwaarde en verbeteren performance

Eno wil toegroeien naar een organisatie die verzekerden en zorgaanbieders zoveel mogelijk digitaal helpt en ondersteunt. Het is daarbij belangrijk dat ook onze interne processen digitaal zijn ingericht. Ook willen we in versneld tempo toegroeien naar een datagedreven organisatie.

Bij de start van de nieuwe strategie spraken we af om vanaf 2021 te investeren in wat hiervoor nodig is en in 2020 daarvoor de voorbereidingen te treffen. Zo ging Eno het afgelopen jaar met haar e-mailomgeving over naar de Cloud en nam Eno een nieuw datacenter in gebruik. Ook werden keuzes gemaakt in de digitaliseringsprojecten die in 2021 starten, waaronder het vervangen van het content

managementsysteem (CMS) voor de websites en het verder investeren in Straight Through Processing (STP). De ingebruikname van een digitaal, dynamisch dashboard in het afgelopen jaar past ook bij de versterking van zowel de besturing en bedrijfsvoering als het digitaler werken.

1.2.2.6 Besturing, governance en bedrijfsvoering moeten op orde zijn

Als belangrijk element van een goede besturing en bedrijfsvoering zette Eno in 2020 stappen in het verbeteren van een gestructureerde Plan-Do-Check-Act cyclus (PDCA). Om deze ontwikkeling te bestendigen is een afdeling Business Control opgezet en is vormgegeven aan een digitaal, dynamisch dashboard voor het volgen van de strategische en tactische doelen.

Eno startte het afgelopen jaar eveneens met het werken in ketens, op basis van een gestructureerde governance en rapportagestructuur. Het werken vanuit ketens moet bijdragen aan een integrale procesinrichting voor de dienstverlening aan onze klanten en aan het versterken van een cultuur gericht op samenwerking over afdelingen heen.

Een ander onderdeel van dit thema in 2020 betrof het actualiseren van de governance charter, passend bij de nieuwe bedrijfsstrategie. Er is voor gekozen om onder de noemen 'management charter' invulling te geven aan het beschrijven hoe onze organisatiestructuur in elkaar steekt, hoe wij tot onze besluitvorming komen en hoe taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld. Ook het werken vanuit ketens en volgens de PDCA-systematiek is hiervan onderdeel gemaakt.

1.2.3 Ontwikkeling Zorgkantoor Midden IJssel

Ontwikkelingen Zorgkantoor Midden IJssel

In februari 2020 startte in ZN-verband het project Wachtljisten verpleeghuizen. Een onderdeel hiervan is het anders inrichten van de structuur van de wachtlijstdefinities. Vanaf 1 januari 2021 komen er vier nieuwe statussen die de hui-

dige drie statussen gaan vervangen: urgent plaatsen, actief plaatsen, wacht op voorkeur en wacht uit voorzorg. Samen met de andere zorgkantoren en ZN heeft Zorgkantoor Midden IJssel op diverse manieren (infographic, video) aan zorgaanbieders een toelichting gegeven op de acties die van de zorgaanbieders verwacht werden. Binnen het zorgkantoor zijn processen en werkwijzen aangepast. Het doel is om ervoor te zorgen dat we sneller en beter inzicht krijgen in de wensen van de cliënt, zodat we de cliënt nog beter kunnen ondersteunen en informeren over de best passende zorg.

Voor de uitvoering van de Wet langdurige zorg (Wlz) ontving Zorgkantoor Midden IJssel in 2020, evenals in 2019, een positief oordeel van de toezichthouder, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).

Uiteraard speelde Covid-19 ook een grote rol in de Wlz. De sterfte in verpleeg- en verzorgingstehuizen ging niet voorbij aan de regio van Zorgkantoor Midden IJssel en dit werd duidelijk zichtbaar in de ontwikkeling van het aantal 'lege bedden'. In onze regio zien we echter dat er sinds de eerste coronagolf een bijna vanzelfsprekende samenwerking op gang kwam tussen Wlz- en thuiszorgaanbieders, het Deventer Ziekenhuis (DZ) en de Huisartsen Coöperatie Deventer en Omstreken (HCDO). Er werd niet alleen informatie uitgewisseld, er werden ook cliënten van elkaar op corona-units opgenomen of personeel uitgewisseld als er problemen waren om het dienstrooster rond te krijgen. Ditzelfde was zichtbaar tijdens de tweede golf.

- Vooruitkijkend naar 2021 is er een aantal algemene uitdagingen dat de aandacht blijft vragen, waaronder:
- Aankomende economische effecten van Covid-19 in relatie tot het beschikbare macro budgettaire kader Wlz;
 - Toename Wlz indicaties door dubbele vergrijzing;
 - Druk op doelmatigheid;
 - Krappe arbeidsmarkt;
 - De noodzaak voor nieuw (en duurzaam) vastgoed.

Verder zal in 2021 de regiovisie van Zorgkantoor Midden IJssel worden herijkt en in lijn/aansluiting gebracht worden met de strategie 2020-2024 van Eno.

1.2.4 Toezicht

Met betrekking tot de toezichtseisen van onze stakeholders lichten we een aantal zaken uit 2020 uit:

- De Interne Audit Dienst (IAD) voerde in 2020 audits uit op de thema's 'declaraties verwerken', 'service verlenen', 'uitbestedingen' en 'fraudebeheersing'. Alle rapporten zijn besproken met de RvB, het MT en de RvC en geven goede aanknopingspunten tot verdere verbetering op de thema's;
- In 2020 is opvolging gegeven aan de verbeterpunten in het kader van de informatiebeveiliging en over de voortgang is conform planning aan DNB gerapporteerd;
- In 2020 ontving het Zorgkantoor Midden IJssel een positief oordeel van de NZa over de uitvoering van de Wlz in 2019;
- DNB voerde een onderzoek uit naar het internal control framework bij Eno, in het kader van beheerste en integere bedrijfsvoering. Aan de uitkomsten op onderdelen zal Eno in 2021 een vervolg geven;
- We beantwoordden tijdig diverse uitvragen van toezichthouders, zoals de NZa-uitvraag naar machtigingen ongecontracteerde zorg en het self assessment sleutelfuncties Wlz.

1.2.5 Kerncijfers

Hieronder staan enkele kerncijfers:

In de bedrijfskosten van 2020 zijn incidentele kosten opgenomen voor afvloeiingsregelingen van € 1,7 miljoen en zelfstandig zorginkoop van € 1,1 miljoen. Daarnaast is in 2020 € 2,1 miljoen afschrijvingskosten verantwoord voor de implementatie van een nieuw backoffice systeem.

Kerncijfers	2020	2019
Resultaat	2.622	6.927
Resultaat technische rekening schadeverzekering	2.600	6.280
Brutomarge	39.932	38.852
Bedrijfskosten	37.421	33.961
Beleggingsresultaat	106	2.179
Schaderatio	90,50%	90,70%

1.3 Governance

1.3.1 Governancestructuur

Ledenraad

De ledenraad is het hoogste orgaan van Eno, dit is statutair vastgelegd. Zij toetst het voorgenomen beleid (visie, strategie, realisatie) aan de werkelijkheid van alledag. Met hun kennis leveren de ledenraadsleden waardevolle input om het beleid van Eno mee vorm te geven. De ledenraad heeft daarin een aantal belangrijke formele bevoegdheden, waaronder:

- De behandeling van het schriftelijk jaarverslag van de RvB over de zaken van de coöperatie en het gevoerde bestuur;
- De vaststelling van de jaarrekening en de bepaling van de winstbestemming.

De ledenraad bestaat uit een veelvoud van drie afgevaardigden, met een minimum van achttien. Een zittingstermijn in de ledenraad is drie jaar. Jaarlijks treedt een derde van de leden af. Een herverkiezing voor een nieuwe zittingstermijn is volgens de statuten mogelijk, tenzij een lid meer dan zeven jaar lid van de ledenraad is geweest. Bij exact zeven jaar lidmaatschap van de ledenraad is herverkiezing nog wel mogelijk. Bij de samenstelling van de ledenraad streeft Eno naar een goede afspiegeling van het ledenbestand.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen (RvC) van Eno heeft de volgende taken:

- De rol van toezichthouder vervullen over het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de Eno Coöperatie U.A. en de onderliggende bedrijven;
- Een klankbord zijn voor het bestuur;
- De werkgever zijn van het bestuur.

Om zijn taak goed te kunnen vervullen is de RvC breed samengesteld. De commissarissen hebben gezamenlijk specialistische kennis van verzekeringen, zorg, financiën, politiek en het besturen van organisaties. Zij volgen maatschappelijke ontwikkelingen op de voet. De meningsvorming komt tot stand op basis van onafhankelijkheid en een kritische houding. Om aan zijn toezichthoudende taak verdieping te geven zijn binnen de RvC twee commissies samengesteld:

1. Het Audit & Risk Committee (ARC) richt zich op de activiteiten, verslaglegging en beheersing van de financiële en operationele risico's, die uit de bedrijfsvoering voortvloeien. De externe accountant, compliance en risk officer en hoofd interne audit dienst zijn directe gesprekspartners voor het ARC, maar ook voor de RvC als geheel;

2. De Remuneratiecommissie houdt zich bezig met de functionerings- en beoordelingsgesprekken en het daarbij horende beloningsbeleid van de RvB.

Raad van bestuur

Eno wordt aangestuurd door de raad van bestuur (RvB). De RvB is verantwoordelijk voor de vaststelling en de uitvoering van het algemene beleid van Eno. De RvB bestaat uit de voorzitter RvB en een lid RvB. De taken van de RvB zijn onderverdeeld in aandachtsgebieden voor ieder afzonderlijk. De RvB werkt op basis van een bestuursreglement en legt verantwoording af aan de ledenraad van de coöperatie en aan de RvC. De RvB kan bij zijn beslissingen ondersteund worden door commissies, zoals de beleggingscommissie voor beleggingsbeslissingen. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de commissies zijn uitgewerkt in statuten en/of reglementen. De RvB neemt al haar beslissingen in het MT-overleg, om een risico gebaseerde besluitvorming en aantoonbare vastlegging hiervan te kunnen borgen. Belangrijke besluiten van de RvB moeten bovendien worden goedgekeurd door de RvC.

Managementteam

Het managementteam (MT) is het hoogste niet-statutaire overlegorgaan binnen Eno en wordt gevormd door de RvB-leden en de clustermanagers samen. Zij vormen de dagelijkse leiding van Eno. In het periodieke MT-overleg vindt de gedachtewisseling plaats over strategische, beleids- en organisatorische onderwerpen. Het MT als instituut kan op zichzelf geen beslissingsbevoegdheid hebben, dit is statutair gezien onmogelijk. Besluiten door de RvB worden genomen in het MT-overleg en niet daarbuiten. Zo kan worden geborgd dat invulling wordt gegeven aan het Solvency 2-principe om tot een risicogebaseerde besluitvorming te komen en de aantoonbare vastlegging daarvan. De RvB wordt zo in staat gesteld om de opinies van clustermanagers en daarmee de relevante informatie uit het risicomangementsysteem aantoonbaar mee te wegen in het oordeel. De rol van de clustermanagers bij deze besluitvorming is om de RvB te voorzien van een collectief advies en/of verschillen van inzicht met de RvB te delen. In het MT-overleg worden beslissingen genomen die van toepassing zijn op de gehele organisatie, inclusief het zorgkantoor.

Voor het zorgkantoor is een separaat MT ingeregeld, dat wordt gevormd door in ieder geval de RvB-leden, de clustermanager Zorg en de clustermanager Zorgkantoor. Het MT Zorgkantoor vergadert separaat over onderwerpen die specifiek van toepassing zijn op Wlz of andere aangelegenheden specifiek voor het zorgkantoor. Hierbij wordt rekening gehouden met dezelfde uitgangspunten als hierboven beschreven.

Het gehele MT draagt de verantwoordelijkheid voor het creëren van draagvlak voor veranderingsprocessen en

implementatie van strategie en beleid. Het MT heeft bovendien gezamenlijk de rol om de uitvoering van de strategie te volgen en hierop bij te sturen als dat nodig is. Ook wordt van de Mt-leden verwacht dat zij elkaar actief

informerend over interne en externe ontwikkelingen die relevant zijn voor Eno, bijvoorbeeld over toezichtdossiers (DNB/NZa) en dossiers op politiek niveau of het landelijk niveau binnen Zorgverzekeraars Nederland (ZN).

Nevenfuncties

Nevenfuncties RvB stand per 10 december 2020

Petra Teunis	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidscentrum Didam, voorzitter RvC; • Primair Huisartsenposten Utrecht, lid RvC (voorzitter auditcommissie) (tot en met 1 juli 2020); • Bestuurslid stichting Kwaliteitszorg Salland; • Bestuurslid VRZ; • Lid Raad van Commissarissen CCV Group B.V.
Elout Hooiveld	<ul style="list-style-type: none"> • Lid bestuurscommissie verzekeren en uitvoering bij Zorgverzekeraars Nederland; • Bestuurslid stichting Kwaliteitszorg Salland; • Bestuurslid VRZ • Lid RvC KonnecteD (voorheen Sallcon B.V.); • Lid landelijk bestuur RvVZ.

Nevenfuncties leden RvC, stand per 10 december 2020

J. Dijkstra	<ul style="list-style-type: none"> • Directeur Certe Groep (Izore, Certe en HAL Friesland); • Lid Bestuur SAN bij Centra voor medische diagnostiek; • Voorzitter stuurgroep Antibioticaresistentie (ABR); • Lid strategisch kernteam ROAZ/GHOR Noord Nederland
B.M. Arnold	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter RvT van de Zorggroep Groningen.
T. Stellema	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter RvC bij Medisch Centrum Kinderwens; • Lid RvC bij Annatommie; • Toezichthouder bij stichting GezondBeterBest; • Voorzitter Bestuur bij Fonds NutsOhra; • Lid Bestuur Fonds Gehandicaptensport; • Lid RvT Cordaan; • Lid Bestuur Hanarth Fonds; • Lid Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Wijdmeren.
L.J.M. Roodbol	<ul style="list-style-type: none"> • Lid landen committee, Finance committee en investment committee van OFP Brussel (pensioenfonds GE – Artesia Bank is overgedragen aan OFP); • Uitvoerend bestuurder en sleutelfunctiehouder risicomanagement Pensioenfonds Nederlandse Bisdommen.
A. Bakker	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Bestuur Bovemij • Lid van Stichting Administratiekantoor Bovemij
H. Nagel	<ul style="list-style-type: none"> • Partner bij Quadrum Capital • Voorzitter Stichting Administratiekantoor Movares¹ • Lid Raad van Advies SeederDeBoer • Lid Utrecht Development Board

1.3.2 Wet- en regelgeving

Coöperatie Eno U.A. heeft te maken met veel wettelijke regelingen. De belangrijkste regelingen zijn:

- Zorgverzekeringswet (Zvw);
- Wet Langdurige Zorg (Wlz);
- Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg);
- Wet op het financieel toezicht (Wft);
- Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Wet normering topinkomens (WNT);
- Wet structurele maatregelen wanbetalers;
- Europese Solvency II richtlijnen.

Daarnaast zijn verschillende gedragscodes vanuit de sector van toepassing, zoals de Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap en de hiervan onderdeel uitmakende Uniforme Maatregelen en de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Zorgverzekeraars. Nieuwe wet- en regelgeving worden continu geïnventariseerd en geanalyseerd door het Impactteam en Juridische zaken. Vervolgens ziet Compliance & Risk toe op de naleving van de wet- en regelgeving.

1.4 Risicomanagement

1.4.1 Three lines of defence

Het gericht toepassen van risicomanagement zien wij als een kritische succesfactor voor een beheerste bedrijfsvoering. Hiermee is de continuïteit, zowel op korte als lange termijn, van onze bedrijfsvoering verzekerd voor zowel verzekeren als medewerkers. Ter bevordering van haar beheerste bedrijfsvoering en risicobewustzijn en – cultuur hanteert Eno het 'Three Lines of Defence Model' waarbinnen drie verschillende verdedigingslijnen worden onderscheiden. Deze zijn als volgt:

- **Eerste lijn** – clustermanagers en afdelingsmanagers: zij zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor het managen van risico's binnen de reguliere bedrijfsvoering. Dagelijks voeren ze werkzaamheden uit waarmee ze risico's beheersen en/of accepteren.

- **Tweede lijn** – ondersteunende activiteiten (o.a. Compliance, Risk & Security, actuaariaat): deze afdeling houdt zich onder andere bezig met coördineren en ontwikkelen van beleid, het faciliteren en inrichten van de risicomanagementcyclus en de controle en monitor op naleving van wettelijke regels en intern beleid. De tweede lijn opereert niet op het niveau van primaire processen en is daardoor onafhankelijk gepositioneerd ten opzichte van de eerste lijn. Zo wordt geborgd dat de tweede lijn de eerste op onafhankelijke wijze kan monitoren.
- **Derde lijn** – Interne Audit Dienst: rapporteert over de effectiviteit van de interne beheersing. Deze afdeling is geen onderdeel van het primaire proces en kan daardoor het risicomanagement onafhankelijk beoordelen. Buiten de interne organisatie kunnen de externe accountant en toezichthouder ook een signaleringsfunctie vervullen.

1.4.2 Strategische risico's

Hieronder beschrijven we de voornaamste strategische risico's

- **Wijzigingen in het risicovereveningssysteem:** Een van de pijlers van de financiering van het Nederlandse zorgstelsel is het risicovereveningssysteem. Het systeem is onderhevig aan wijzigingen, waarbij politieke invloeden zichtbaar aanwezig zijn. Dit brengt voor ons onzekerheden met zich mee, die worden beheerst door in ZN- verband de politieke besluitvorming proactief te volgen, en actief de discussie te zoeken met betrekking tot eventuele aanpassingen. Daarnaast analyseren we de effecten van eventuele aanpassingen in het risicovereveningssysteem door middel van gevoeligheidsanalyses in de zogeheten Own Risk and Solvency Assessment (ORSA).
- **Schommelingen van het aantal verzekeren:** Dit risico betreft de mogelijke gevolgen van productaanpassingen in onze verzekeringen en de premie ten opzichte van onze concurrenten voor onze solvabiliteit en onze positie als regionale zorgverzekeraar. Wij beheersen dit risico door periodieke financiële analyses en door het toepassen van gevoeligheidsanalyses door middel van een ORSA.

Three lines of defence model

1.4.3 Risicobereidheidsverklaring

Risicomanagementbeleid

In het Eno risicomanagementbeleid is het Eno risicobeheer- en controlesysteem beschreven. Dit beleid is goedgekeurd door ons, de raad van bestuur en de raad van commissarissen. Wij aanvaarden de volledige verantwoordelijkheid voor de opzet en werking van de Eno risicobeheer- en controlesysteem.

Risicobereidheid

Jaarlijks stelt de raad van bestuur samen met de raad van commissarissen, de strategische risicobereidheid van onze organisatie vast. Het vaststellen van deze risicobereidheid vindt plaats aan de hand van een aantal categorieën, waarbij we rekening houden met zowel 'harde' (bijvoorbeeld kapitaalmanagement) als 'zachte' (bijvoorbeeld gedrag en cultuur) aspecten. In het algemeen wordt de risicobereidheid van Eno als relatief laag beschouwd. Deze houding achten we passend bij het karakter en de aard van de organisatie. De naleving van de risicobereidheid wordt periodiek gemonitord door middel van kritische risico-indicatoren.

Risicomanagementproces

Bij Eno hanteren we een gestandaardiseerd risicomanagementproces, opgedeeld in een aantal stappen.

Stap 1. Strategie en risicobereidheid

In deze fase van het risicomanagementproces starten we bij de stap waarbij jaarlijks (of frequenter, indien de omstandigheden dit verlangen) vanuit de bedrijfsstrategie en de geformuleerde doelstellingen het risicobeleid inclusief de risicobereidheid worden vastgesteld.

Stap 2. Risico-identificatie en -analyse

In deze fase wordt de 'bruto' kans en impact van de risico's bepaald. Op basis van de gekozen strategie en bijbehorende doelstellingen worden periodiek risico assessments georganiseerd met verschillende interne betrokkenen, waaronder de Raad van Bestuur, managers, afdelingshoofden en andere medewerkers. Samen worden de risico's geïnventariseerd en geanalyseerd. Het inventariseren van risico's vindt jaarlijks plaats, tenzij eerder gewenst, en het analyseren van risico's vindt continu plaats. Het analyseren voeren we uit in termen van kans en impact.

Stap 3. Risicobeheersing

Nadat de risico's geanalyseerd zijn op 'bruto' kans en impact, kiezen we in deze stap een risicostrategie. In de meeste gevallen worden risico's beheerst, tenzij dit niet noodzakelijk is en het 'bruto' risico' passend is binnen de risicobereidheid van Eno. Het

beheersen van risico's vindt plaats door middel van het inzetten van beheersmaatregelen. Na het treffen van beheersmaatregelen resteren de 'netto' risico's. Per 'netto' risico bepalen we of deze binnen de risicobereidheid van Eno valt. Als dit niet het geval is, worden vervolgstappen gezet, waardoor de kans op voordoen van een risico of de impact daarvan verder gemitigeerd wordt.

Stap 4. Monitoring & rapportage

Risicobeheersing vindt plaats door middel van een monitoringssysteem. Binnen dit systeem zijn alle geïdentificeerde risico's opgenomen en worden de risico-eigenaren periodiek gevraagd de werking van de beheersmaatregelen aan te tonen. De effectiviteit van beheersmaatregelen wordt periodiek (veelal per kwartaal) beoordeeld door de eigenaren van de betreffende beheersmaatregelen. De leidinggevenden van de eigenaren van de beheersmaatregelen monitoren vervolgens de beoordeling. Daarnaast toetst Compliance & Risk of het totale risicomanagementproces in voldoende mate doorlopen wordt, inclusief de toetsing van de beoordeling en monitoring van de beheersmaatregelen. Ieder kwartaal wordt voor de raad van bestuur en het Audit & Risk Committee een integrale risicomanagementrapportage opgesteld door Compliance & Risk. Daarin wordt verslag gedaan van de beheersing van de risico's.

1.4.4 ORSA

Solvency II

We maken bij de beheersing van onze risico's een zorgvuldige afweging tussen het wel of niet invoeren van beheersmaatregelen. Deze keuze wordt primair gebaseerd op basis van onze risicobereidheid. De mogelijke impact van de belangrijkste risico's is tevens gekoppeld aan de financiële buffers die we aanhouden in het kader van Solvency II. We hanteren hiertoe een solvabiliteitsratio (SCR) van minimaal 132,5 procent. De hoogte van de solvabiliteitsratio is bepaald op basis van de risico's die we lopen in onze bedrijfsvoering en wordt door de Raad van Bestuur passend geacht bij het huidige en gewenste risicoprofiel van Eno. Indien de SCR ratio onder de 132,5 procent is, neemt Eno maatregelen om minimaal op het gewenste solvabiliteitsniveau te komen.

In 2020 hebben we een 'Own Risk and Solvency Assessment' (ORSA) uitgevoerd. Op basis van het voordoen van de meest kritische strategische risico's zijn diverse (stress) scenario's opgesteld. Vervolgens is de financiële impact van deze scenario's getoetst. Onder andere de volgende strategische risico's dienden als een belangrijke basis voor het bepalen van de ERB scenario's:

- Explosieve groei van zorgkosten
- Hoge groei of afname aantal verzekeren

- Aanpassingen in wet- en regelgeving
- Aanpassingen van het risicovereveningsstelsel

De ORSA heeft geleid tot nieuwe inzichten in de bestaande verzekerden populatie en de daarmee samenhangende risico's. Naast het jaarlijks uitvoeren van deze ORSA hebben we zogenoemde 'ORSA triggerlimieten' opgesteld. Deze worden ieder kwartaal gemonitord. Als een triggerlimiet overschreden wordt, wordt overwogen een nieuwe ORSA uit te voeren. Op deze manier wordt ons risicoprofiel gemonitord en krijgt de ORSA een continu karakter.

1.4.5 Risicocategorieën en onzekerheden

Hieronder beschrijven we de voornaamste risico's

Operationele risico's

- **IT- en uitbesteding:** ICT-risico's worden beheerd door de inzet van diverse maatregelen en procedures op, onder andere, het gebied van testen, fysieke en logische toegangsbeveiliging, dataencryptie en conversie van bestanden. Met ingang van 1 januari 2020 is een nieuw ICT landschap geïmplementeerd waarbij we over zijn gegaan van een beheerorganisatie naar een model waarbij we op gebied van ICT een meer regisserende rol op ons nemen.

Daarnaast vinden uitbestedingen plaats met betrekking tot, onder andere, de inkoop van zorg, de digitalisering en verwerking van inkomende poststromen, de verzending van uitgaande post en het vermogensbeheer. Uitbestedingsrisico's worden beheerd door het gebruik van, onder andere, risicoanalyses, heldere contracten, het monitoren van de SLA-afspraken en het continue afstemmen met de externe partners. Kritische uitbestedingen moeten voldoen aan de eisen zoals beschreven in het Eno-uitbestedingsbeleid. De uitbestedingspartners worden door ons periodiek hierop getoetst.

- **Integriteit:** Het integriteitsrisico betreft het risico dat de integriteit van Eno negatief wordt beïnvloed door niet integere of onethische gedragingen in relatie tot vigerende wet- en regelgeving en de door Eno zelf opgestelde (gedrags-) normen. Wij beheersen dit risico op verschillende manieren. Een belangrijke waarborg met betrekking tot dit risico betreft de integere Eno-bedrijfscultuur. Door middel van een e-learningprogramma nemen we stappen richting de gewenste bedrijfscultuur, waarbinnen veel aandacht uit gaat naar gedrag en houding van medewerkers. Daarnaast ondertekenen nieuwe medewerkers bij indiensttreding de Eno gedragscode en worden nieuwe en bestaande medewerkers (periodiek) gescreend op

betrouwbaarheid. Ook is in 2020 de zogenaamde 'Eed of belofte financiële sector' afgenomen bij de betreffende medewerkers met (in)direct klantcontact.

Cyber security risico's

- Cyberaanvallen op informatiesystemen van Eno en haar uitbestedingspartners kunnen leiden tot schade als gevolg van het verlies van data of gegevensvermindering of het niet beschikbaar zijn van systemen. We hebben maatregelen getroffen die de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gegevensverwerking borgen. Zo voeren we penetratietesten, kwetsbaarhedenonderzoeken, uitwijktesten, (cloud) risk assessments uit. Daarnaast toetsen we voortdurend de interne naleving van ons informatiebeveiligingsbeleid.

Financiële risico's

- **Matching- en rente** Voor ons betreft het matching- en renterisico voornamelijk het risico dat er ontoereikende afstemming is tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijden en rentevoet. Dit risico wordt primair beheerd door de 'duration' in de portefeuille zo goed mogelijk te matchen met de 'duration' van de verplichtingen. Tevens wordt het liquiditeitsrisico (waarbij liquiditeitstekorten kunnen optreden als gevolg van het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van de timing en de omvang van inkomende en uitgaande kasstromen) beheerd door de inzet van de strategische beleggingsmix en actieve monitoring van kasstromen. Het vermogensbeheer hebben we daarnaast uitbesteed aan een externe vermogensbeheerder.
- **Markt** Het marktrisico betreft het risico dat we lopen als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten. Eno heeft een strategisch beleggingsplan opgesteld, waarin tevens de strategische beleggingsmix beschreven is. Deze strategische beleggingsmix mitigeert de financiële impact van dit risico tot een beperkt niveau.

We hanteren een helder beleggingsbeleid. In het beleggingsstatuut staan de kaders beschreven waarbinnen de Raad van Bestuur het mandaat heeft om te handelen, waardoor het marktrisico wordt beheerd. Als organisatie voeren we een behoudend beleggingsbeleid. Eén van de beleggingscriteria betreft duurzaamheid. Risicovolle dan wel speculatieve beleggingen vermijden we. Er werd in 2020 belegd in aandelen, obligaties en liquiditeiten. Conform ons beleid houden we geen derivaten aan.

- **Krediet** Het kredietrisico betreft het risico dat een tegenpartij contractuele of andere verplichtingen niet kan nakomen. Om het kredietrisico op de uitstaande liquide middelen en beleggingen zo veel mogelijk te beheersen, hebben we liquide middelen en beleggingen in 2020 zoveel mogelijk gespreid. Het debiteurenrisico van de basisverzekering is deels gemitigeerd door de wanbetalersregeling van de Zorgverzekeringswet.

- **Verzekeringstechnisch risico** We zijn primair een zorgverzekeraar en richten ons voornamelijk op eigen zorg-gerelateerde producten als zorgverzekeringen. Het verzekeringsrisico wordt beperkt, doordat de inkomsten uit het landelijke budget op basis van risicoverevening, nacalculatie-effecten en effect bandbreedteregeling toegekend worden aan de zorgverzekeraars. Het resterende risico wordt beperkt door maatregelen op het gebied van schadelastbeheersing middels zorginkoop afspraken en aanpassingen met betrekking tot de premie.

- **Prijrisico** In de afgelopen jaren was er een druk op de basispremie in de zorgverzekeringsmarkt. Het prijrisico is het risico dat deze premiedruk de komende jaren aanhoudt en Eno deze niet meer kan volgen. Wij hebben een solide financiële uitgangspositie en bewaken dit in het premiecalculatie proces.
- **Liquiditeitsrisico** Het liquiditeitsrisico is voor ons beperkt doordat er belegd wordt op volwassen markten in goed verhandelbare financiële instrumenten. Daarnaast houden we in ruime mate liquide middelen aan om aan ons lopende betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

1.5 Financiën

1.5.1 Financieel resultaat

Eigen vermogen en resultaat

Coöperatie Eno heeft ultimo 2020 een eigen vermogen van € 111,7 miljoen (2019: € 109,0 miljoen). In 2020 is een positief resultaat behaald van € 2,6 miljoen (2019: € 6,9 miljoen positief).

De afname van het netto resultaat 2020 ten opzichte van 2019 wordt verklaard door een afname van het vereveningsresultaat. Daarnaast is sprake van een stijging van de beheerskosten in 2020. De omzet (zonder mutatie premie tekortvoorziening) gecorrigeerd voor solidariteit (zie hoofdstuk 1.5.2) is met 1,1 procent (4,6 miljoen) afgenomen

ten opzichte van 2019. Daarnaast wordt er een bate uit de solidariteitsregeling verwacht van € 7,5 miljoen. De premietekortvoorziening is € 2,8 miljoen hoger t.o.v. ultimo vorig jaar. De geraamde zorgkosten is met 0,1 procent toegenomen ten opzichte van 2019 (€ 0,2 miljoen). Door deze effecten is het verzekeringsresultaat uitgekomen op € 39,9 miljoen. Het resultaat oude jaren is gestegen van € 4,7 miljoen in 2019 naar € 5,9 miljoen in 2020. Gedurende 2020 heeft er een definitieve afrekening plaatsgevonden over 2016 met het Zorginstituut Nederland. Het resultaat op de beleggingen bedraagt € 0,1 miljoen positief.

Evenals vorige jaren blijven er door het huidige financieringsstelsel voor met name de Medisch Specialistische Zorg en GGZ-zorg een aantal onzekerheden voor de zorgverzekeraars tot de bepaling van het financiële resultaat. Daarnaast bestaan onzekerheden bij het bepalen van het budget (de vereveningsbijdrage). In de jaarrekening is op een prudente wijze een inschatting gemaakt van de risico's. De risico's worden hieronder beschreven.

Recapitulatie van onzekerheden

Samenvatting

Met betrekking tot de jaarrekening 2020 kunnen de onzekerheden als volgt worden samengevat, waarbij de voor de jaarrekening 2020 van Eno verwachte mate van onzekerheid is toegelicht:

1. De bepaling van de netto schadelast, inclusief het effect van opbrengstverrekening, ziekenhuizen over 2018, 2019 en 2020 (grote onzekerheid);
2. De verhouding vast/variabel van de schadelast ziekenhuizen over 2019 en 2020 (kleine onzekerheid);
3. De bepaling van de netto schadelast, inclusief het effect van opbrengstverrekening GGZ over 2018, 2019 en 2020 (grote onzekerheid);
4. De verwachte teruggaaf van prijsarrangementen extra- en intramurale dure geneesmiddelen over 2019 en 2020 (kleine onzekerheid);
5. De rechtmatigheid van de schadelast wijkverpleging 2018, 2019 en 2020 (kleine onzekerheid);
6. De bepaling van het budget 2018, 2019 en 2020 op basis van ex-ante parameters (grote onzekerheid);
7. De bepaling van het resultaatseffect 2019 en 2020 van de wettelijk eigen risico regeling (kleine onzekerheid);
8. De gevolgen van Covid-19 (zie hoofdstuk 1.5.2) en daarmee de bepaling van de inbreng en baten uit de catastrofe- en solidariteitsregeling 2020 (grote onzekerheid)
9. De hoogte van het verwachte resultaat 2021 en daarmee de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's (premietekortvoorziening), onder andere vanwege bovenstaande onzekerheden die in

meer of mindere mate ook van toepassing zijn op 2021 en de verwachte toename van niet-gecontracteerde zorg (grote onzekerheid).

De hierboven vermelde onzekerheden binnen de zorgverzekeringsbranche kunnen positieve dan wel negatieve effecten hebben op het resultaat en eigen vermogen van Eno. Bij het bepalen van het resultaat en het vaststellen van het vermogen is Eno uitgegaan van prudente veronderstellingen en wordt er een risicomarge aangehouden om negatieve effecten op te kunnen vangen. Voor een nadere toelichting op de onzekerheden verwijzen we naar de toelichting op de jaarrekening.

1.5.2 Nadere uitwerking gevolgen Covid-19

“Het uitgangspunt van alle regelingen is dat de continuïteit van zorg – ook na de pandemie – gewaarborgd moet zijn.”

Continuïteitsbijdragen zorgaanbieders

De uitbraak van de wereldwijde coronapandemie in 2020 heeft een grote impact op de zorg in Nederland gehad. In zeer korte tijd kwam er grote druk op de capaciteit van ziekenhuizen te staan. Verpleegafdelingen en IC's raakten overvol en vanwege zowel de besmettelijkheid van het virus als de noodzaak om beschikbaar personeel zoveel mogelijk in te zetten op de coronazorg, kwam de reguliere zorg zo goed als tot stilstand. Naast de zorginhoudelijke uitdagingen, bracht dit financiële onzekerheden voor zorgaanbieders met zich mee.

Zorgverzekeraars hebben zich ingezet om te voorkomen dat de zorgverlening onnodig wordt belast met financiële onzekerheden of administratieve belasting, zodat de aandacht van zorgaanbieders maximaal kon uitgaan naar het verlenen van de noodzakelijke coronazorg en het zoveel mogelijk in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Na de eerste toezegging van voorschotten en afspraken over versnelde uitbetaling van declaraties, zijn voor zorgaanbieders die zorg aanbieden die binnen de basisverzekering en/of aanvullende verzekering valt, regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld. Hiermee kunnen zij een beroep doen op financiële bijdragen ter compensatie van doorlopende kosten en meerkosten voor coronakosten.

Toelichting op COVID-19-regelingen met zorgaanbieders

In 2020 hebben de zorgverzekeraars onder meer de

volgende regelingen beschikbaar gesteld:

- Generieke Continuïteitsbijdrage zorgaanbieders;
- Continuïteitsbijdrage Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2020) en MSZ Accent;
- Continuïteitsbijdrage Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ);
- Continuïteitsbijdrage Wijkverpleging, Geriatrische Revalidatiezorg en Eerstelijnsverblijf;
- Meerkostenregelingen.

Voor 2021 is opnieuw een COVID-19-regeling Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2021) opgesteld.

Het uitgangspunt van alle regelingen is dat de continuïteit van zorg – ook na de pandemie – gewaarborgd moet zijn. Daarom is de basis van de regelingen dat doorlopende kosten van de zorgaanbieder worden vergoed. Hierop kan bijstelling plaatsvinden als een zorgaanbieder kan aantonen dat dit gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld doordat er meer zorg is geleverd dan wat in de bijdrage als basis is aangenomen. Ook de coronagerelateerde zorgkosten worden vergoed via een bijdrage. Dit kan zowel om directe zorg gaan als om kosten die te maken hebben met het bestaan van de pandemie (zoals het vrijhouden van capaciteit voor coronazorg). Tot slot wordt met een hardheidsclausule in de meeste regelingen gewaarborgd dat zorgaanbieders niet een bovenmatig positief of negatief effect kunnen ervaren door de effecten van de coronapandemie. Dus mocht bij de jaarresultaten over 2020 van de zorgaanbieder blijken dat deze significant lager zijn door de verleende coronazorg en de tekortschietende vergoeding daarvan, kan er nader overleg plaatsvinden tussen zorgaanbieder en -verzekeraars. Dit geldt andersom ook (wanneer sprake is van financiële overcompensatie).

Effect op het resultaat 2020

De basis van de regelingen is gericht op het compenseren van negatieve financiële COVID-19-effecten van zorgaanbieders en daarmee het in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Hiervoor worden zorgaanbieders volledig vergoed voor hun doorlopende kosten en gedeeltelijk voor hun variabele kosten. Dit betekent dat er per saldo minder vergoed wordt dan de contractwaarde, wat in principe een licht positief effect op het verzekeringsresultaat van de zorgverzekeraar met zich meebrengt. Hier tegenover staan de extra vergoedingen voor coronagerelateerde zorgkosten.

Op meerdere fronten kunnen de zorgkosten die samenhangen met de regelingen op een later tijdstip bijgesteld worden i.v.m. nacalculatie en de aanspraak die mogelijk wordt gedaan op hardheidsclausules. In het in dit verslag gepresenteerde verzekeringsresultaat 2020, is rekening gehouden met de effecten van de regelingen per 31 december 2020, zoals deze bij ons bekend zijn op de datum van ondertekening van dit verslag. Deze bedragen

zijn verwerkt in de post Zorgkosten. Hierbij is rekening gehouden met de latere verdeling van de kosten volgens de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars.

Catastroferegeling Zorgverzekeringwet

Artikel 33 van de Zorgverzekeringwet betreft de catastroferegeling. In deze regeling is vastgelegd dat een zorgverzekeraarsentiteit een extra bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds kan ontvangen wanneer de zorgkosten per verzekerde ten gevolge van een pandemie gerekend over het kalenderjaar van de uitbraak én het opvolgende kalenderjaar boven een bepaalde drempel uitkomen. In het geval van de huidige coronapandemie gaat het om de kalenderjaren 2020 en 2021 tezamen en is de drempel 4% van de extra coronagerelateerde zorgkosten ten opzichte van de gemiddelde vereveningsbijdrage over 2019. Dit is ongeveer 60 euro per verzekerde. Tot de zorgkosten waarop de Catastroferegeling betrekking heeft, worden gerekend:

1. Reguliere directe kosten voor Covid-zorg voor Covid-patiënten;
2. Toeslagen op reguliere tarieven in verband met verhoogde kosten als gevolg van de coronapandemie;
3. Indirecte meerkosten.

Effect op resultaat 2020

In 2020 hebben de coronagerelateerde zorgkosten bij de meeste zorgverzekeraarsentiteiten in Nederland de grens van de Catastroferegeling reeds overschreden. Dit betekent dat zij compensatie ontvangen vanuit het Zorgverzekeringsfonds. Dit betreft vooralsnog niet Eno Zorgverzekeraar N.V.

Wellicht wordt in 2021 door de aanhoudende coronapandemie alsnog de grens van de Catastroferegeling bereikt bij Eno. In dat geval vindt er alsnog compensatie plaats vanuit het Zorgverzekeringsfonds. Dit betreft dan met terugwerkende kracht ook de coronagerelateerde kosten uit 2020 aangezien de Catastroferegeling een reikwijdte heeft van twee kalenderjaren.

De coronagerelateerde kosten die vallen onder de Catastroferegeling en de daar tegenover staande bijdrage uit deze regeling worden verdeeld via de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars (zie onderstaande paragraaf). Aangezien de meeste zorgverzekeraars in 2020 de grens van de Catastroferegeling overschreden hebben, verwacht Eno hier op een later tijdstip een deel van te ontvangen.

Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars

De financiële effecten die samenhangen met de coronapandemie zijn onevenredig verdeeld over de zorgverzekeraars. De ene zorgverzekeraar heeft met

meer corona-gerelateerde kosten te maken dan de andere, afhankelijk van de regio waarin de verzekeraar het meest actief is en / of het aantal verzekerden dat coronazorg nodig heeft. Hieruit volgt dat de bijdrage uit de Catastroferegeling ook onevenredig verdeeld is. De meeste zorgverzekeraars bereiken wel de grens om voor bijdrage in aanmerking te komen maar sommige wellicht niet. Bovendien is de bijdrage niet gelijk verdeeld. Omdat het naar waarschijnlijkheid om substantiële bedragen gaat, kan dit een verstoring van het speelveld van zorgverzekeraars onderling opleveren die niet wenselijk is. Om dit te voorkomen, hebben de zorgverzekeraars - met instemming van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) - een solidariteitsovereenkomst 2020 opgesteld om zowel de coronakosten, de eventuele bijdragen uit de Catastroferegeling en overige corona-effecten te herverdelen.

De Solidariteitsafspraken zijn opgebouwd aan de hand van een opeenvolgend stappenplan dat verdeeld is over twee kalenderjaren:

Solidariteitsovereenkomst 2020

De onderstaande stappen van de solidariteitsafspraken voor 2020 zijn goedgekeurd door ACM:

Stap 1a. Alle variabele kosten van zorgaanbieders die via de regelingen voor Continuïteitsbijdragen MSZ 2020 en MSZ accent worden vergoed, worden in 2020 verdeeld tussen de zorgverzekeraars op basis van hun aandeel in de totale landelijke vereveningsbijdrage 2020.

Stap 1b*. De coronagerelateerde kosten 2020 die niet in stap 1a worden verdeeld alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2020.

Stap 2. Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2020 die overblijven na toepassing van stap 1a en 1b en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden verrekend tussen de zorgverzekeraars gezamenlijk.

Solidariteitsafspraken 2021

Inzake de solidariteitsafspraken 2021 is er in ZN-verband bestuurlijk commitment uitgesproken over de uitwerking van stap 1a voor 2021 en is er bestuurlijke overeenstemming over stap 4. Over deze solidariteitsafspraken (stap 1a en

stap 4) heeft nog geen inhoudelijke afstemming met ACM plaatsgevonden. Stap 1b voor 2021, is als onderdeel van de solidariteitsafspraken 2020, al wel door de ACM goedgekeurd.

Stap 1a. Ook voor 2021 is de intentie uitgesproken om door middel van de solidariteitsafspraken MSZ 2021 het gelijk speelveld tussen zorgverzekeraars in stand te houden. Dit gebeurt door de financiële effecten van Covid in de MSZ solidair te verdelen onder de zorgverzekeraars. Op deze wijze wordt voorkomen dat de Covid pandemie de reguliere concurrentiepositie van zorgverzekeraars ernstig aantast en daarmee het reguliere functioneren van de zorgverzekeringmarkt uit evenwicht brengt. Deze regeling wordt op dit moment nader technisch uitgewerkt en wordt zo eenvoudig mogelijk vormgegeven, met de minimale eisen die nodig zijn om het gelijk speelveld te bewaken, met het uitgangspunten om in 2022 volledige terugkeer te hebben van de marktwerking (geen solidariteitsafspraken meer).

Stap 1b.* De coronagerelateerde kosten 2021 die niet in stap 1a worden verdeeld alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2021.

Stap 4. Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2021 die overblijven na de toepassing van stap 1b en 3 en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden opgevangen door de aan de solidariteitsafspraken deelnemende zorgverzekeraars gezamenlijk.

Risicoverevening 2021

Vanwege de grote onzekerheid over de zorgkosten zal over 2021 85 procent van het verschil tussen het landelijk afgegeven budget (de deelbedragen van het 'macro prestatiebedrag') en de daadwerkelijke kosten voor rekening van het Zorgverzekeringsfonds komen in plaats van voor rekening van de zorgverzekeraars. Dit besluit van het ministerie van VWS is aangeduid als 'stap 3' van de onderlinge solidariteit.

* De toepassing van de Catastroferegeling wordt gebaseerd op zowel 2020 als 2021. Hierdoor vindt de uitvoering van deze regeling én de verdeling van de bijdragen conform de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, over de twee genoemde jaren plaats.

Effect op resultaat 2020

In het in dit verslag gepresenteerde verzekeringsresultaat 2020, is rekening gehouden met de financiële effecten van de Solidariteitsafspraken per 31 december 2020 zoals bij de ondertekening van het jaarverslag bekend.

Risicomangement samenhangend met de coronapandemie

Zoals omschreven bij de toelichting op de regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten, de Catastroferegeling en de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, brengt de coronapandemie onzekerheden met zich mee over het financieel resultaat van het verslagjaar. Dit hangt samen met o.m. de hardheidsclausules in de regelingen, de mate waarin de drempel van de Catastroferegeling wordt geraakt door verschillende zorgverzekeraarsentiteiten (plus het feit dat deze over twee kalenderjaren wordt berekend) en de toepassing van de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, inclusief de hiervoor nog deels te verkrijgen goedkeuring. Daarnaast heeft de pandemie ook impact op de betrouwbaarheid van de zorgkosteninschattingen, zowel retrospectief (wat is de impact van de pandemie op de kosten van 2020) als prospectief (hoe ontwikkelt de pandemie en de bestrijding daarvan zich in 2021 en verder). Tot slot komen bij de uitvoering van alle regelingen intern operationele risico's kijken en zijn de zorgverzekeraars extern afhankelijk van verschillende partijen, onder wie zorgaanbieders en andere zorgverzekeraars. Op alle fronten is vergaande samenwerking en transparantie van deze betrokken partijen nodig.

De geschetste onzekerheden brengen risico's met zich mee t.a.v. het resultaat van de zorgverzekeraars zelf (dat hoger of lager kan uitvallen dan wat begroot is), de premiestelling van 2021 (die gebaseerd is op zorgkosteninschattingen, de aannames t.a.v. de eigen solvabiliteit en de financiële ontwikkelingen bij concurrenten) en daarmee op de concurrentiepositie van iedere zorgverzekeraar afzonderlijk.

Tegenover de geschetste onzekerheden t.a.v. het financieel resultaat 2020 staan de effecten van de mitigerende maatregelen van de Catastroferegeling (compensatie van de coronakosten indien deze boven een vastgestelde drempel uitkomen) en de Solidariteitsafspraken (evenredige verdeling van de coronagerelateerde kosten en ontvangen compensatie tussen de zorgverzekeraars, plus de vergoeding van 85 procent van het verschil tussen het landelijk afgegeven zorgkostenbudget en de werkelijk gemaakte zorgkosten door het Zorgverzekeringsfonds) voor 2021. Deze regelingen hebben op landelijk niveau een mitigerend effect. Op individueel verzekeraarsniveau kunnen de effecten van deze regelingen afwijken.

1.5.3 Solvabiliteit

Solvabiliteitseis

Op basis van de door de Nederlandsche Bank vastgestelde richtlijnen is voor de uitvoering een minimale solvabiliteit vereist van: € 67.124.000 eigen vermogen (2019: 67.945.000).

Onder Solvency II is het eigen vermogen per balansdatum € 103.408.000. De solvabiliteitsratio is 154% (2019: 161,1%). De interne solvabiliteitsmarge die gehanteerd wordt is 132,5% en daarvoor dient € 88.939.000 aan eigen vermogen te worden aangehouden. Eno Coöperatie U.A. vindt gegeven de verzekeringstechnische risico's en beleggingsrisico's de financiële continuïteit van de organisatie gewaarborgd is als de solvabiliteit boven het percentage van 132,5% uitkomt.

De interne solvabiliteitsratio die gehanteerd wordt is 132,5%

1.5.4 Liquiditeit

De liquiditeit is afgenomen ultimo 2020 tot € 49,2 miljoen. Dit is € 8,4 miljoen lager ten opzichte van de stand ultimo 2019 (€ 57,6 miljoen). Het verloop van de liquiditeit in het boekjaar is weergegeven in het kasstroomoverzicht als onderdeel van de jaarrekening.

In de bepaling van het wettelijk aan te houden vermogen en de waardering van balansposten zijn de kasstromen in het boekjaar 2020 en daarna van belang. De hiermee samenhangende onzekerheid is relatief beperkt. Immers, de inkomende kasstromen voor premie zijn goed voorspelbaar, evenals die van de vereveningsbijdragen.

De uitgaande kasstromen hebben betrekking op uit te betalen zorgkosten en beheerskosten. De uit te betalen zorgkosten over 2020 worden over meerdere jaren uitbetaald. Hier speelt de afhankelijkheid van het op gang komen van de declaratieprocessen van ziekenhuizen en GGZ-instellingen en het afsluiten van DOT's een belangrijke rol. Eno voorziet in haar financieringsbehoefte door inzet van eigen middelen. Door middel van een rolling forecast van de liquiditeitsbehoefte kunnen we eventueel aanvullende benodigde middelen onttrekken aan de beleggingen.

Andersom kunnen liquide middelen die structureel niet nodig zijn aanvullend worden belegd.

1.5.5 Fiscale positie

Coöperatie Eno U.A. maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en vennootschapsbelasting. Dit is ter voorkoming van dubbele belastingdruk. Voor Eno Zorgverzekeraar N.V. Eno Aanvullende verzekeringen N.V. en Salland Zorgkantoor B.V. geldt een vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.

1.5.6 Beleggingen

Eno hanteert een helder beleggingsbeleid. In het beleggingsstatuut staan de kaders beschreven waarbinnen de RvB het mandaat heeft om te handelen. Als organisatie voeren we een behoudend beleggingsbeleid. Eén van de beleggingscriteria betreft duurzaamheid. Risicovolle dan wel speculatieve beleggingen vermijden we. Er werd in 2020 belegd in aandelen, obligaties en liquiditeiten. Tevens is er een ALM studie uitgevoerd om het rendement van de beleggingen te optimaliseren binnen het beleggingsbeleid. Conform ons beleid houden we geen derivaten aan.

1.5.7 Fraudebeheersing

Gedurende de laatste jaren groeit de maatschappelijke aandacht voor de noodzaak van fraude en zorgfraudebestrijding. De geconstateerde trends op gebied van fraude, de stijgende zorgkosten en de druk op de premies, maken het noodzakelijk om (zorg)fraude actief, constructief en effectief aan te pakken. Eno heeft fraudebestrijding integraal opgenomen in haar bedrijfsprocessen en heeft zich geëngageerd aan het Protocol Verzekeraars & Criminaliteit. De uitvoering van dit beleid heeft Eno integraal opgenomen in haar bedrijfsprocessen en deze worden gemonitord via de Plan-Do-Check-Act cyclus.

Om informatie omtrent fraude, trends en actualiteiten te delen en te verkrijgen en tevens invulling te geven aan het Protocol, teneinde samen te werken om fraude te bestrijden, neemt de RCF deel aan diverse interne- en externe overleggen en samenwerkingsverbanden in de branche die onder meer worden georganiseerd door, of onder regie van Zorgverzekeraars Nederland. Eno geeft zoveel mogelijk inhoud aan de samenwerking tussen private en publieke partners (PPS). Indien een fraude onomstotelijk vast staat zal Eno de afweging maken of strafrechtelijke vervolging wenselijk is. Indien dit het geval is, wordt via het Kenniscentrum Fraudebeheersing van Zorgverzekeraars Nederland contact gelegd met de regionale politie, het OM, de FIOD, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en/of de Inspectie SZW.

1.6 Vooruitblik op 2021

Eno zal in 2021 voortvarend verder bouwen aan realisatie van de strategie. Uiteraard betreft Eno daarbij de actuele ontwikkelingen en de betekenis hiervan voor de strategie. Covid-19 is ook in 2021 nog aanwezig en zal ook in dit jaar de nodige impact hebben op de zorgkosten en het financieel resultaat 2021 en verder. Wat de impact zal zijn op de zorg in de komende jaren is nu nog onzeker. Komt de vraagtuitval terug en wanneer? Wat is het effect van de toename in sterftegevallen door Covid-19 op de zorg? En welke impact hebben de ervaringen met betrekking tot Covid-19 op de toekomstige organisatie van de zorg? Dit is ook een vraagstuk voor de landelijke verkiezingen in maart 2021. Eno volgt dit uiteraard nauwlettend.

Als dienstverlener voor onze verzekerden en als werkgever voor onze medewerkers hebben wij de verantwoordelijkheid om actuele ontwikkelingen te vertalen naar betekenis voor de organisatie, maar ook om een stabiele en onderscheidende organisatie te blijven. Onze strategie voor de komende jaren biedt daarvoor het houvast. Voortbordurend op de ontwikkelingen en resultaten uit

2020 geven wij het komende jaar verder invulling aan onze ambities aan de hand van de strategische thema's. Een van de belangrijke onderwerpen waar wij in 2021 op investeren is het versterken en op onderdelen vernieuwen van de labelproposities. Ook zal de nodige aandacht uitgaan naar een aantal grote digitaliseringsprojecten die bijdragen aan de proposities en optimale digitale dienstverlening. In de regio investeren we in het vergroten van onze zichtbaarheid en werken we verder aan behoud van goede, betaalbare en toegankelijke zorg. Ten slotte zal de transformatie die gepaard gaat met de nieuwe strategie, blijvend aandacht vragen van zowel leidinggevenden als medewerkers.

Wij kijken ernaar uit om hiermee met onze medewerkers en externe stakeholders in 2021 mooie stappen voorwaarts te zetten.

30 maart 2021

De Raad van Bestuur

Petra Teunis, Elout Hooiveld

2 De ledenraad blikt terug op 2020

De ledenraad

Rol

Coöperatie Eno heeft een ledenraad, die een aantal statutaire bevoegdheden heeft, waaronder:

- benoemen van bestuurders en commissarissen;
- behandelen van het schriftelijk jaarverslag van de raad van bestuur (hierna: RvB);
- vaststellen van de jaarrekening;
- bepalen van de winstbestemming.

Ook is de ledenraad als gesprekspartner betrokken bij onderwerpen zoals het zorginkoopbeleid en de campagneplannen. Ten slotte agendeert de ledenraad ook zelf onderwerpen.

Samenstelling

In 2020 bestond de ledenraad uit het streefaantal van 21 leden. Drie leden kondigden in 2020 aan zich of niet opnieuw verkiesbaar te stellen of tijdens de termijn terug te treden.

Vergaderingen en bijeenkomsten

Om de taken goed uit te voeren, komt de ledenraad gemiddeld vier keer per jaar samen voor een formeel overleg met de RvB en de raad van commissarissen (hierna: RvC). Verder vinden er – onder andere ter voorbereiding van de formele vergaderingen – nog enkele informele interne en/of externe bijeenkomsten plaats, al dan niet in commissieverband.

“De impact van het coronavirus op het functioneren van de ledenraad: van fysiek naar digitaal vraagt flexibiliteit van zowel leden als Eno.”

Olaf Kleine

Inhoudelijke onderwerpen in 2020

2020 was een jaar met belangrijke onderwerpen op de agenda, zoals de goedkeuring van de meerjarenstrategie 2020-2024 en de invoering van de wet invloed verzekerden. Daarnaast waren er ook jaarlijks terugkerende onderwerpen, waaronder het vaststellen van de jaarrekening 2019. Dit vond plaats op 26 maart 2020.

Meerjarenstrategie 2020-2024

De ledenraad gaf op 26 maart goedkeuring aan de vastgestelde meerjarenstrategie 2020-2024. In januari 2020 vond over de strategie een extra sessie met de ledenraad plaats, waarin het bestuur de contouren schetste en toetste bij de ledenraad. Dit was een vervolg op de sessies in 2019, waarbij de ledenraad input gaf bij de start van de strategie. Eno wil de komende jaren een herkenbare en actieve bijdrage leveren aan het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg. De ledenraad houdt de vinger aan de pols bij de uitvoering.

Wet invloed verzekeren

In maart 2020 stemde de Eerste Kamer in met de wet invloed verzekeren. Dit werd een vast onderdeel van de Zorgverzekeringswet en ging in per 1 januari 2021. In 2020 gaf Eno samen met een vertegenwoordiging van de ledenraad invulling aan de inspraakregeling voor verzekeren, die op grond van de wet ontwikkeld moest worden. Ook wijzigden, als gevolg van de wet, op onderdelen de statuten van de coöperatie. In de vergadering van december 2020 stemde de ledenraad in met de inspraakregeling en verleende goedkeuring aan de gewijzigde statuten.

"We dachten actief mee over de opzet van de inspraakregeling voor verzekeren."

Gerda Dutij

Zorginkoopbeleid

Net als in 2019 vond begin november een bijeenkomst plaats met de inkoopcommissie van de ledenraad. De ledenraad werd meegenomen in het kader voor de ontwikkeling van het nieuwe zorginkoopbeleid en de bijbehorende ontwikkelingen en uitdagingen. Nieuw was dat de ledenraad op grond van de wet invloed verzekeren adviesrecht heeft op het inkoopbeleid. Dit proces doorliepen

we dan ook voor het eerst. Met als resultaat een positief advies over de richting van het beleid en de ontwikkelingen. We gaven ook enkele aandachtspunten mee. Begin 2021 geeft Eno terugkoppeling aan de ledenraad over wat met het advies gedaan is.

Overstapperperiode

In de afgelopen jaren is de ledenraad ieder jaar vooraf geïnformeerd over de plannen voor de overstapperperiode. Zo ook dit jaar; op de vergadering in oktober. We namen kennis van de producten en diensten en de PR-aanpak. En hoe de plannen aansluiten bij de nieuwe strategie. Nieuw dit jaar is dat verzekeren zich met korting kunnen aansluiten bij Fitchannel.com, om aan een betere gezondheid te werken en fit te blijven. De maatschappij en huidige situatie rond het coronavirus vraagt om een nieuwe aanpak van gezondheid, buiten de normale faciliteiten om.

"Ook in tijden waarin het moeilijk is om te blijven sporten en gezond te eten zoekt Eno een gezonde stimulans voor thuis en op het werk, door middel van de samenwerking met Fitchannel.com."

Dicky Weltevreden

Samenstelling ledenraad

De ledenraad bestond in 2020 uit 21 leden: negen vrouwen en twaalf mannen. De selectiecommissie (bestaande uit de voorzitter van de RvC, twee of drie leden van de ledenraad en bestuurssecretaris) verrichtte in 2020 geen activiteiten, omdat er geen openstaande vacatures waren. Op 1 januari 2021 traden drie leden af, omdat zij zich niet herkiesbaar stelden of vanwege andere overwegingen. Dit betekent dat de ledenraad vanaf 1 januari 2021 uit achttien leden bestaat. Voor de invulling van de drie vacatures komt de selectiecommissie in actie.

Geïntegreerd gesprekspartner

De ledenraad als gesprekspartner is inmiddels een geïntegreerd begrip binnen Eno. De ledenraad bestaat uit mensen met kennis en ervaring op verschillende gebieden. Van die kennis en kunde maakt Eno dankbaar gebruik. We worden op tijd betrokken en op het juiste moment geïnformeerd over onderwerpen zoals het zorginkoopbeleid en de vaststelling van de premie. Dat geeft ons de gelegenheid ons goed in te lezen en waar mogelijk vragen te stellen of advies te geven. Er is veel openheid, een prettige werksfeer en alles is bespreekbaar. Kortom, de samenwerking is goed. Voor de toekomst kijkt de ledenraad naar een nog efficiëntere vorm van samenwerking.

Bestuurlijke samenwerking

Ook in 2020 vergaderden we vier keer met de RvB. We deden dit in aanwezigheid van, en onder voorzitterschap van, de RvC. We konden vragen stellen en lieten op diverse onderwerpen ons eigen geluid horen. In de vergadering van december gaf de RvC een verhelderende toelichting op zijn rol.

Algehele terugblik op 2020

Eno heeft in 2020 weer goede stappen gemaakt, onder andere met het vaststellen van een nieuwe strategie. De ledenraad vindt Eno een toegankelijke organisatie, die voor de regio de zaken goed wil regelen en meedenkt over wat nodig is. We kijken terug op een prettige samenwerking binnen de ledenraad en hopen veel waarde te kunnen (blijven) toevoegen aan Eno.

Vooruitblik op 2021

In 2021 geeft de ledenraad samen met Eno invulling aan de inspraakregeling verzekeren. En uiteraard staan terugkerende onderwerpen als de jaarrekening en het zorginkoopbeleid op de agenda. Verder vinden we het belangrijk om de ontwikkelingen rondom de realisatie van de strategie te volgen vanuit het perspectief van de verzekeren. Ook gaan we in 2021 aan de slag met de interne organisatie van de ledenraad. We stellen vragen zoals 'Welke invloed heeft het meer digitaal werken op de kennis een kunde van de ledenraad?' Ons doel is een toekomstbestendige en professioneel functionerende ledenraad.

Jaarverslag 2020

Het jaarverslag 2020 bespraken we met de RvB en de RvC op de jaarvergadering van de coöperatie op 30 maart 2021. De ledenraad stelde de jaarrekening vast, waarbij we kennis namen van de verklaring van de accountant. Daarbij verleende de ledenraad décharge aan de RvB en de RvC voor het in 2020 gevoerde beleid.

Ledenraad Coöperatie Eno U.A.

3 Verslag van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen

Rol

De Raad van Commissarissen (hierna: RvC) heeft de volgende primaire rollen:

- Toezichthouder op het bestuur van Eno;
- Klankbord voor de Raad van Bestuur (hierna: RvB);
- Werkgever van de RvB.

Samenstelling

Om taken goed te kunnen vervullen, bestaat de RvC uit commissarissen met diverse achtergronden en ervaringen, die aansluiten bij de context van Eno. In 2020 bestond de RvC uit zes leden.

Commissies

Om de toezichthoudende taak te kunnen uitvoeren, bestaat de RvC uit twee commissies die de voltallige RvC adviseren:

- **Audit & Risk Committee (ARC)**
Deze commissie (drie leden) richt zich op de activiteiten, verslaglegging en beheersing van financiële en operationele risico's, die uit de bedrijfsvoering voortvloeien. De RvB, externe accountant, manager Financiën, de Compliance & Risk officer en de manager Interne Audit Dienst zijn directe gesprekspartners. In 2020 bestond de ARC uit Laurens Roodbol (voorzitter), Ageeth Bakker en Trienke Stellema.

- **Remuneratiecommissie**

Deze commissie (drie leden) houdt zich bezig met eventuele (her)benoemingen, functionerings- en beoordelingsgesprekken en het beloningsbeleid van de leden van de RvB. Besluitvorming vindt plaats in de plenaire vergaderingen. De commissie bestond in 2020 uit drie leden: Bernard Arnold als voorzitter en Jacob Dijkstra en Rien Nagel als leden.

“Een enerverend jaar waarin Eno, ondanks de coronapandemie, belangrijke stappen heeft gezet voor de continuïteit en het onderscheidend vermogen van de organisatie met waarde voor zijn leden en verzekerden.”

Jacob Dijkstra, voorzitter van de RvC kijkt terug op 2020.

2020 was uiteraard ook voor Eno een jaar waarin COVID-19 een grote impact had. Toch heeft de RvB met de medewerkers grote stappen gezet in het verder professionaliseren van de organisatie en het fundamenteel versterken van de basis voor continuïteit. Het was het jaar waarin Oracle Health Insurance (OHI) voor het eerst in gebruik werd genomen, de nieuwe strategie werd vastgesteld en uitgerold en Eno voor het eerst volledig zelfstandig zorg inkoopt. Dit zijn grote en impactvolle zaken, waarmee een beroep werd gedaan op de veerkracht en flexibiliteit van de medewerkers en waarbij de RvB een sterke sturing op de voortgang liet zien.

Samenstelling RvC

De RvC bestond in 2020 uit zes leden met diverse achtergronden waarbij rekening wordt gehouden met een evenwichtige verdeling tussen man en vrouw verhouding. Per 1 januari 2020 zijn Ageeth Bakker en Rien Nagel gestart als nieuwe leden in de RvC.

Per 1 januari 2021 liep de tweede zittingstermijn van Trienke Stellema en Bernard Arnold af. Bernard Arnold heeft tot genoegen van de RvC aangegeven zich herbenoembaar te stellen voor een derde termijn. Op 10 december 2020 stemde de ledenraad hiermee in en herbenoemde daarmee Bernard Arnold voor een nieuwe termijn van drie jaar.

Trienke Stellema liet in de loop van 2020 weten zich niet herbenoembaar te stellen. Trienke Stellema was sinds 1 februari 2015 commissaris bij Eno en was in de afgelopen jaren lid van het Audit & Risk Committee (ARC). De RvC bedankt Trienke Stellema hartelijk voor haar bijdrage aan de Eno en wenst haar alle goeds toe voor de toekomst!

Meerjarenstrategie 2020-2024

De RvC keek mee met de ontwikkeling van de nieuwe strategie en gaf hier op 26 maart goedkeuring aan. De RvC ziet in de strategie een gezonde ambitie, waarbij Eno oog heeft voor de ontwikkelingen en uitdagingen in de zorg en voor de bij Eno passende manier om hierop een antwoord te geven. Daarin is een belangrijke plek weggelegd voor de regio, passend bij de landelijke beweging naar een meer regionaal netwerk van zorg en gezondheid, waarvoor samenwerking met regionale partijen noodzakelijk is. Een ander belangrijk strategisch thema voor de toekomst van Eno is het ontwikkelen van evenwichtigere en zelfstandige rendabele labels. De RvC is blij te zien dat Eno in 2020 de eerste stappen hiervoor gezet heeft en daar in 2021 een vervolg aan geeft.

Een derde strategische thema richt zich op digitalisering, zowel in het bedienen van de klanten, de ketens als in het digitaal versterken van de interne organisatie. Het afgelopen jaar trof Eno daarvoor een aantal voorbereidingen.

De RvC volgt nauwgezet welke zichtbare resultaten in de komende jaren geboekt worden. Daarbij is het voldoen aan de toezichteisen een blijvend aandachtspunt.

Naast de drie genoemde thema's die zich richten op vergroten van het onderscheidend vermogen van Eno, volgt de RvC uiteraard ook de meer randvoorwaardelijke strategische thema's performanceverbetering, leiderschap en cultuur, en besturing, governance en bedrijfsvoering. De RvC ziet op alle drie onderdelen dat de RvB acteert en de benodigde stappen zet voor de toekomst, waaronder een passende organisatiestructuur en een nieuw leiderschap. De RvC steunt de RvB in deze keuzes en volgt tegelijkertijd nauwlettend de risico's die gepaard gaan met de veelheid van uitdagingen.

De RvC heeft het afgelopen jaar de ontwikkelingen in de realisatie van de strategie tijdens de vergaderingen gevolgd via de kwartaalrapportages van de RvB en door per vergadering een strategisch thema uit te diepen. De RvC vindt dit een waardevolle wijze om zicht te houden op de voortgang en in samenspraak met de RvB krijgt dit een vervolg in 2021.

Premiebeleid en ORSA

Met betrekking tot het premiebeleid 2021 informeerde de RvB de RvC over het proces, de risico's en besluitvorming. Daarbij werd ook de Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) betrokken. De berekeningssystematiek, effecten van de nieuwe strategie en COVID-19 en de verschillende ORSA stress-scenario's werden verder uitgediept.

Inhoudelijke onderwerpen

Naast de meerjarenstrategie en de jaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals de resultaten van de overstapperiode, de jaarcijfers en het zorginkoopbeleid, stond de RvC in 2020 ook stil bij de volgende onderwerpen:

Informatiebeveiliging

Net als in 2019 bleef informatiebeveiliging een belangrijk thema van aandacht. De RvC is blij te zien dat er bij de RvB een grote betrokkenheid op het onderwerp is en in de sturing op verbetering de noodzakelijke keuzes gemaakt worden. De RvC is frequent geïnformeerd over de voortgang hierop via tussentijdse overleggen van het ARC, de kwartaalrapportages van de RvB en het agenderen van het onderwerp ICT op de RvC-vergaderingen. In 2021 blijft de RvC dit onderwerp op vergelijkbare wijze volgen.

“Het belang van verdere digitalisering is evident, wel vraagt het om vertrouwen dat het ook veilig is.”

Jacob Dijkstra

COVID-19

Net zoals op iedere werkgever had COVID-19 impact op Eno en de medewerkers. Maar daarnaast bracht COVID-19 grote onzekerheden met zich mee over de impact ervan op de zorgverlening (voor COVID en regulier) en de daarmee gepaard gaande kosten. De RvC heeft volgede de ontwikkelingen en risico's hiervan. Dit was een terugkerend onderwerp op de RvC- en ARC-vergaderingen en de RvC ziet dat de RvB hier actief aandacht voor heeft. De onzekerheden zullen (deels) in 2021 voortduren en om die reden blijft de RvC dit onderwerp volgen.

Wet langdurige zorg (Wlz) / Zorgkantoor

Eno is uitvoerder van de Wlz via Zorgkantoor Midden IJssel, voor de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe, Raalte en Voorst. We volgen als RvC de ontwikkelingen binnen het zorgkantoor en zijn blij dat de NZa in 2020 opnieuw een positief oordeel gaf over de uitvoering van de Wlz (over 2019) door het zorgkantoor. Tegelijkertijd constateert de RvC dat er in algemene zin grote uitdagingen in de langdurige zorg zijn, als het gaat om de ontwikkeling van de zorgvraag, de arbeidsmarktcapaciteit en het behoud van toegankelijkheid en kwaliteit. De RvC ziet dat de vertaling naar de regio de volle aandacht heeft van de RvB.

Medewerkers

Het aantrekken en behouden van betrokken, professionele en vitale medewerkers is een van de kritische succesfactoren voor Eno. Eno koost na vaststelling van de strategie voor een structuur, inrichting en kwalitatieve en kwantitatieve bezetting die hierbij goed aansluit. Een uitdaging blijft om op de specialistische (ICT) vacatures een structurele invulling te realiseren. Dat neemt niet weg dat de medewerkers vanuit het perspectief van de RvC in 2020 opnieuw een grote dosis inzet en flexibiliteit getoond hebben om vooruitgang te boeken op vele fronten.

Audit & Risk Committee (ARC)

De commissie kwam in 2020 vijf keer bij elkaar in reguliere vergaderingen en vier keer extra rondom de thema's premiecalculatie, informatiebeveiliging en bedrijfsimpactanalyse COVID-19.

Reguliere onderwerpen die het ARC in 2020 behandelde zijn onder andere:

- Jaarrekening 2019;
- Accountantsverslag 2019;
- Managementletter van onafhankelijk accountant PWC;
- Financiële ontwikkelingen, waaronder kwartaal- en halfjaarcijfers;
- Compliance, waaronder kwartaalrapportages, Voorbereidend Crisis Plan (VCP) en PARP-review;
- Internal audit, waaronder kwartaalrapportages, diverse auditrapporten, audit charter en meerjaren auditplan;
- Beleggingen en vermogensbeheer;
- Risicomanagement, waaronder kwartaalrapportages en meer specifiek het Kapitaalbeleid en de verkenningen van toekomstige risico's, (ORSA)
- Rapportage van de actuaaris.

Specifieke aandacht was er in 2020 voor de volgende onderwerpen:

- Informatiebeveiliging;
- Afronding van het programma BOB en regie op uitbestedingen;
- Effecten COVID-19 op premie en resultaat;
- Aanpassing van de financiële monitoring aan de gestelde doelen in de nieuwe strategie.

Remuneratie-/Benoemingscommissie

De RvC is, net als de RvB, van mening dat leiderschap belangrijk is als succesfactor voor de realisatie van de strategie. In aansluiting daarop nam de RvC, na de voorbereiding door de remuneratiecommissie, begin 2020 het besluit om een rolwisseling in de RvB te realiseren. De combinatie van aanwezige kennis en competenties van beide RvB-leden sluit met deze verdeling het beste aan op wat voor de toekomst nodig is. Na goedkeuring door De Nederlandsche Bank (DNB) is het besluit geëffectueerd en is Petra Teunis per 1 januari 2020 door de RvC aangewezen als voorzitter en Elout Hooiveld als lid van de RvB. De RvC heeft grote waardering voor de constructieve wijze waarop het gesprek hierover verliep en ziet in de praktijk de positieve uitwerking ervan terug. Verder gaf de remuneratiecommissie in 2020 de overige aspecten van de werkgeversrol vorm.

Contact met stakeholders

Ondernemingsraad

Net zoals in voorgaande jaren woonde in 2020 een afvaardiging van de RvC, waaronder de voorzitter, een overlegvergadering van de OR. De in april 2020 geplande verkiezingen voor een nieuwe OR waren vanwege COVID-19 uitgesteld naar oktober 2020. Inmiddels is er een nieuwe OR gevormd. Begin 2021 vindt een kennismaking plaats tussen de voorzitter RvC en het dagelijks bestuur van de OR.

Ledenraad

De interactie met de ledenraad kon ondanks het Coronavirus goede doorgang vinden, het meest met behulp van digitale middelen. Opnieuw bleek hoe betrokken de ledenraad is bij de zorgthema's in de maatschappij en de wijze waarop Eno hier invulling aan geeft. Bij de invoering van de wet invloed verzekerden had de ledenraad een actieve betrokkenheid. De RvC stond in december 2020 met de ledenraad stil bij de rollen van de RvC in de governance. In 2021 zal de RvC mogelijk op een nieuwe wijze invulling geven aan de aanwezigheid tijdens de vergaderingen van de ledenraad.

Externe toezichthouders

Een belangrijk onderdeel van onze rol als toezichthouder is het onderhouden van de contacten en samenwerking met DNB en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Verder laten we ons ruim informeren over de onderwerpen die met de toezichthouders aan de orde zijn. Daarnaast is met DNB periodiek rechtstreeks contact geweest.

Permanente educatie

Dankzij permanente educatie (PE) onder externe begeleiding scherpen we ons lerend vermogen aan en houden we onze kennis op niveau. Daardoor kunnen we onze taken als toezichthouder, klankbord en werkgever goed (blijven) uitvoeren. In 2020 volgde de RvC in het kader van hiervan een sessie over toezicht houden op netwerken. Hierbij was ook de RvB aanwezig. We verkenden met elkaar op welke onderdelen van samenwerken in netwerken de RvC een rol zou moeten hebben. Dat vormt een waardevolle basis om als RvC en RvB te gebruiken bij samenwerkingen die Eno aan gaat.

Zelfevaluatie

De RvC evalueert jaarlijks zijn functioneren, waarbij eens in de twee jaar onder begeleiding van een externe procesbegeleider. De zelfevaluatie van 2020 vond plaats onder externe begeleiding. De onderwerpen die in de zelfevaluatie aan bod kwamen zijn:

- Functioneren van de RvC en de commissies
 - invulling van de rollen werkgever, adviseur, toezichthouder (monitoren en toetsen)
 - samenwerking binnen de RvC;
- Samenwerking tussen de RvC en RvB;
- Gewenste samenstelling van de RvC.

Als het gaat om de gewenste samenstelling besloot de RvC, na toetsing van de aanwezige deskundigheidsgebieden en competenties van de RvC om de vacature die ontstond door het vertrek van Trienke Stellema, niet in te vullen.

(Neven)functies

Een overzicht van de nevenfuncties van de Raad van Commissarissen is opgenomen in hoofdstuk 1.3.1. van het bestuursverslag.

Honorering

De totale RvC-honorering over 2020 bedroeg 136.800 euro exclusief 6.614 euro aan onkostenvergoedingen en exclusief 22.169 euro aan btw. De genoemde bedragen zijn op hele euro's afgerond en passen binnen de kaders van de WNT.

Tot slot

Dit jaarverslag is voorzien van een goedkeurende verklaring van onze externe accountant. De RvC stelt aan de ledenraad voor om de jaarrekening vast te stellen en decharge te verlenen aan de RvB en de RvC voor het in 2020 gevoerde beleid. De RvC realiseert zich dat 2020 veel van de RvB en medewerkers heeft gevraagd. De pandemie heeft zijn invloed gehad, desalniettemin is er veel gerealiseerd en zijn goede resultaten geboekt. Via deze weg bedankt de RvC de RvB en de medewerkers voor alles wat zij in 2020 hebben kunnen doen en hebben gedaan en hun bijdrage aan de verdere ontwikkeling van Eno.

De RvC handelt volgens de Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap, die door de brancheorganisatie voor zorgverzekeraars is vastgelegd.

De RvC onderschrijft de principes en de wenselijkheid van transparantie in bestuur en het toezicht en het afleggen van verantwoordelijkheid daarover aan belanghebbenden.

Raad van Commissarissen

Jacob Dijkstra (voorzitter), Ageeth Bakker, Rien Nagel, Bernard Arnold, Laurens Roodbol.

4 Jaarrekening

4.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2020 (voor resultaatbestemming)

Activa (x € 1.000)		31 december 2020	31 december 2019
Immateriële vaste activa			
Kosten van verwerving ter zake van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	(1)	8.844	9.783
Beleggingen			
Terreinen en gebouwen in eigen gebruik	(2)	1.556	1.556
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	(3)	850	850
Overige financiële beleggingen	(4)	126.880	127.478
		129.286	129.884
Vorderingen			
Vorderingen uit directe verzekering	(5)	15.761	25.025
Zorginstituut Nederland	(6)	46.579	46.007
Overige vorderingen	(7)	26.950	13.621
		89.290	84.653
Overige activa			
Materiële vaste activa	(8)	2.035	2.222
Liquide middelen	(9)	49.201	57.569
		51.236	59.791
Overlopende activa			
Overige overlopende activa	(10)	1.162	2.103
		279.818	286.214

Passiva (x € 1.000)		31 december 2020	31 december 2019
Groepsvermogen			
Geconsolideerd vermogen	(11)	109.098	102.170
Onverdeeld resultaat		2.622	6.928
		111.720	109.098
Technische voorzieningen	(12)		
Niet verdiende premies en lopende risico's		15.400	12.600
Te betalen schaden		145.411	142.449
		160.811	155.049
Voorzieningen			
Overige	(13)	1.100	927
Schulden			
Overige schulden	(14)	6.186	19.618
		6.186	19.618
Overlopende passiva			
Overige overlopende passiva	(15)	1	1.522
		279.818	286.214

4.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020

Technische rekening (x € 1.000)		2020	2019
Verdiende premies eigen rekening en bijdragen			
Brutopremies	(16)	247.443	242.483
Wijziging technische voorziening niet verdiende premie en lopende risico's		-2.800	-1.200
Bijdrage Zorginstituut Nederland	(17)	168.074	177.653
Solidariteitsregeling		7.500	-
		420.217	418.936
Toegerekende opbrengst uit beleggingen		60	1.356
Overige technische baten eigen rekening	(18)	29	33
Schaden eigen rekening			
Betaalde schaden	(19)	376.439	361.375
Wijziging balansrekeningen inzake schaden (vorderingen en voorzieningen)	(20)	246	15.109
Schadebehandelingskosten	(21)	3.600	3.600
		380.285	380.084
Bedrijfskosten	(22)		
Acquisitiekosten		742	1.025
Beheers- en personeelskosten		36.679	32.936
		37.421	33.961
Resultaat technische rekening		2.600	6.280
Te transporteren		2.600	6.280

Niet technische rekening (x € 1.000)		2020	2019
Opbrengsten uit beleggingen	(23)		
Opbrengsten uit deelnemingen		-	100
Opbrengsten uit andere beleggingen		65	65
Gerealiseerde winst op beleggingen		-323	-41
		-258	124
Niet gerealiseerde winst op beleggingen	(24)	658	2.314
Beleggingslasten		-294	-259
Aan technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen		-60	-1.356
Andere baten	(25)	174	-
Andere lasten	(26)	-191	-168
Resultaat niet technische rekening		29	655
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		2.629	6.935
Vennootschapsbelasting		-7	-8
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		2.622	6.927

Overzicht totaal resultaat

Er hebben geen andere mutaties op het eigen vermogen plaatsgevonden dan de toerekening van het onverdeelde resultaat aan de overige reserves en een dotatie van de wettelijke reserve ten laste van de overige reserve. Derhalve is er geen afzonderlijk overzicht totaalresultaat opgesteld.

4.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020

(x € 1.000)		2020	2019
Deze mutatie zijn als volgt te verklaren:			
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat		2.622	6.927
Aanpassingen voor:			
Mutatie technische voorziening	(12)	5.762	14.815
Mutatie voorziening	(13)	173	-120
Afschrijvingen	(21)	3.413	1.397
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	(14)	-14.954	7.462
Mutatie vorderingen en overlopende activa	(5,6,7,10)	-3.696	-9.988
		-9.302	13.566
		-6.680	20.493
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten			
Investeringen en aankopen			
Aankopen beleggingen in vastrentende waarden	(4)	-47.363	-70.696
Aankopen beleggingen in aandelen en andere financiële beleggingen	(4)	-	-6.374
Verkopen beleggingen in aandelen en andere financiële beleggingen	(4)	46.903	35.108
Herwaarderingen beleggingen in aandelen en andere financiële beleggingen	(4)	1.058	-1.057
Investeringen in immateriële vast activa	(1)	-1.701	-6.629
Investeringen in materiële vaste activa	(8)	-723	-1.044
Desinvesteringen in materiële vaste activa	(8)	138	56
		-1.688	-50.636
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Mutatie financieringsactiviteit			
		-	-
		-8.368	-30.143
Verloop liquide middelen			
Stand per 1 januari		57.569	87.713
Stand per 31 december		49.201	57.569
		-8.368	30.143

4.4 Toelichting op de jaarrekening

4.4.1 Algemeen

Activiteiten

Coöperatie Eno U.A. gevestigd in Deventer aan de Munsterstraat 7 en werkend onder kamer van koop-handelnummer 38015954 is een Coöperatie die valt onder de bepalingen van de Zorgverzekeringswet. Een aanzienlijk deel van deze activiteiten wordt uitgevoerd in de regio Salland. Eno Zorgverzekeraar N.V. werkte in 2020 met drie merken. Dat zijn de merken: Salland,

HollandZorg, en Zorgdirect. Het label Salland is het merk dat zich primair richt op verzekerden in de regio Salland. Het label HollandZorg richt zich primair op buitenlandse flexwerkers die voor korte tijd in Nederland verblijven. Het label Zorgdirect is het merk dat zich primair richt op alle verzekerden in Nederland

Groepsverhoudingen

Coöperatie Eno te Deventer staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW hebben we hieronder opgenomen:

Geconsolideerde maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
Eno Holding B.V.	Deventer	100%
Eno Zorgverzekeraar N.V.	Deventer	100%
Eno Aanvullende verzekeringen N.V.	Deventer	100%
Eno Bewaar B.V.	Deventer	100%
Salland Zorgkantoor B.V.	Deventer	100%
Eno Zorg B.V.	Deventer	100%
Pegasus Kennis B.V.	Deventer	100%
<i>Niet meegeconsolideerde belangen:</i>		
Multizorg VRZ B.V.	Houten	19,99%
Vecozo B.V.	Tilburg	12,50%

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De organisatie genereert jaarlijks ruime positieve kasstromen die voldoende zijn voor handhaving van de benodigde solvabiliteit. De verwachting is dat het komende jaar sprake zal zijn van een zodanige kasstroom dat de solvabiliteit op peil blijft.

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening tegen de koers op transactiedatum.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie Eno zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Coöperatie Eno.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen

en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

De vergelijkende cijfers zijn waar nodig voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. In 2020 zijn er geen cijfers aangepast.

Risicomanagement

Het gericht toepassen van risicomanagement zien wij als een kritische succesfactor voor een beheerste bedrijfsvoering.

Voor een toelichting op hoe wij invulling geven aan risicobeheersing en de daarbij onderkende risico's verwijzen wij naar de respectievelijke paragrafen 1.4 van het bestuursverslag.

Onzekerheden in de zorgbranche

Algemeen

Het huidige private zorgverzekeringsstelsel bestaat uit twee delen.

- De basisverzekering, een verplichte verzekering voor alle ingezetenen in Nederland en alle niet-ingezetenen die ter zake van in Nederland in dienstbetrekking verrichte arbeid aan loonbelasting onderworpen zijn. De invulling van de dekking van de basisverzekering wordt door de overheid bepaald. De zorgverzekeraar is verplicht alle onder de kring der verzekerden vallende personen, ongeacht leeftijd en gezondheidsrisico's, te accepteren. Tevens moet de nominale premie die de verzekeraar bij de verzekerde in rekening brengt voor alle verzekerden gelijk zijn.
- De (vrijwillige) aanvullende verzekering. De dekking van deze verzekering is niet gebonden aan overheidsbepalingen. Voorts heeft de verzekeraar de mogelijkheid van premiedifferentiatie voor deze verzekering.

Het huidige financieringsstelsel voor met name de Medisch Specialistische Zorg en GGZ-zorg leidt tot een aantal onzekerheden voor de zorgverzekeraars. Daarnaast bestaan onzekerheden bij het bepalen van het budget (de vereveningsbijdrage) van Eno Zorgverzekeraar N.V. Deze onzekerheden zijn in de volgende paragraaf samengevat weergegeven en worden in de daaropvolgende paragrafen meer in detail toegelicht.

Samenvatting

Met betrekking tot de jaarrekening 2020 kunnen de onzekerheden als volgt worden samengevat, waarbij de voor de jaarrekening 2020 van Eno verwachte mate van onzekerheid is toegelicht:

1. De bepaling van de netto schadelast, inclusief het effect van opbrengstverrekening, ziekenhuizen over 2018,

2019 en 2020 (grote onzekerheid);

2. De verhouding vast/variabel van de schadelast ziekenhuizen over 2019 en 2020 (kleine onzekerheid);
3. De bepaling van de netto schadelast, inclusief het effect van opbrengstverrekening GGZ over 2018, 2019 en 2020 (grote onzekerheid);
4. De verwachte teruggaaf van prijsarrangementen extra- en intramurale dure geneesmiddelen over 2019 en 2020 (kleine onzekerheid);
5. De rechtmatigheid van de schadelast wijkverpleging 2018, 2019 en 2020 (kleine onzekerheid);
6. De bepaling van het budget 2018, 2019 en 2020 op basis van ex-ante parameters (grote onzekerheid);
7. De bepaling van het resultaatseffect 2019 en 2020 van de wettelijk eigen risico regeling (kleine onzekerheid);
8. De gevolgen van Covid-19 (zie hoofdstuk 1.5.2) en daarmee de bepaling van de inbreng en baten uit de catastrofe- en solidariteitsregeling 2020 (grote onzekerheid);
9. De hoogte van het verwachte resultaat 2021 en daarmee de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's (premietekortvoorziening), onder andere vanwege bovenstaande onzekerheden die in meer of mindere mate ook van toepassing zijn op 2021 en de verwachte toename van niet-gecontracteerde zorg (grote onzekerheid).

De hierboven vermelde onzekerheden binnen de zorgverzekeringsbranche kunnen positieve dan wel negatieve effecten hebben op het resultaat en eigen vermogen van Eno. Bij het bepalen van het resultaat en het vaststellen van het vermogen is Eno uitgegaan van voorzichtige veronderstellingen en wordt er een risicomarge aangehouden om negatieve effecten op te kunnen vangen. Deze onzekerheden zullen we in de volgende paragrafen achtereenvolgens uitwerken.

1. Medisch Specialistische Zorg: Netto schadelast

In de afgelopen jaren is meer informatie beschikbaar gekomen over de schadelast van de ziekenhuizen, waardoor de omvang van de schadelast meer nauwkeurig kan worden ingeschat. Echter voor met name de schadejaren 2019 en 2020 en in mindere mate 2018 blijft dit nog wel onzeker vanwege met name de volgende aspecten:

- Nog niet alle declaraties van 2019 en 2020 zijn ontvangen;
- Het aandeel van Eno in de inkoopafspraken 2019 en 2020 die zijn gemaakt binnen een inkoopconcern van meerdere verzekeraars (VRZ Zorginkoop) is onzeker. Daarmee is het verwachte effect van de afrekening van inkoopafspraken onzeker;
- Sommige prestaties en instellingen worden afgerekend

op basis van nacalculatie (prijsafspraken);

- Er zijn nog zelfonderzoeken inzake 2018 en 2019 onderhanden en daarnaast worden nog zelfonderzoeken opgestart inzake 2019 en 2020;
- De door VWS gemaakte prijsafspraken inzake dure geneesmiddelen (prijsarrangementen) zijn nog niet (volledig) afgerekend over 2019 en 2020 (zie voor een nadere toelichting de paragraaf 'Farmacie en Medisch Specialistische Zorg: prijsarrangementen dure geneesmiddelen');
- De omvang en samenstelling van de verzekerdenpopulatie is de afgelopen jaren sterk gewijzigd.

Eno Zorgverzekeraar N.V. heeft de afspraken met ziekenhuizen gemaximeerd of gefixeerd door middel van respectievelijk plafondafspraken en aanneemsommen. Daarmee hebben we bovengenoemde risico's in belangrijke mate ingeperkt. Daarnaast is de mate van onzekerheid enigszins afgenomen, doordat eerder inzicht bestaat in de omvang van de declaraties als gevolg van de snellere declaratiestroom vanuit de ziekenhuizen.

De onzekerheid omtrent de schadelast ziekenhuizen voor het lopende jaar 2020 is geringer dan voorgaande jaren vanwege de aard van de afspraken die in het kader van COVID-19 met ziekenhuizen (aanneemsommen) en tussen zorgverzekeraars onderling zijn gemaakt. Afspraken inzake dure medicijnen vallen buiten de COVID regelingen. De onzekerheid hieromtrent is niet gewijzigd.

2. Medisch Specialistische Zorg:

Verhouding vast/variabel

Het vaste segment is de afgelopen jaren grotendeels afgebouwd, waardoor de omvang van de onzekerheden met betrekking tot de inschatting van de vast/variabel-verhouding laag is. Aangezien de definitieve schade 2018 reeds bekend is en ook de schade 2019 grotendeels bekend is, worden de risico's voor de jaarrekening als beperkt ingeschat. In 2019 is bovendien een landelijke lijst dure geneesmiddelen voor de toedeling aan de vaste kosten opgesteld en deze is onlangs geactualiseerd, waardoor de onzekerheden over de juistheid van deze toerekening afnemen.

3. GGZ: Netto schadelast

Door de vertraging in de aanlevering van declaraties door GGZ-instellingen, onder andere veroorzaakt door de lange doorlooptijd van het contracteringsproces met GGZ-instellingen, bestaat onzekerheid over de omvang van verwachte schadelasten GGZ. Voor met name de schadejaren 2019 en 2020 en in mindere mate 2018 bestaan onzekerheden inzake de verwachte netto

schadelast vooral vanwege de volgende aspecten:

- Nog niet alle declaraties van 2019 en 2020 zijn ontvangen;
- Het aandeel van Eno in de inkoopafspraken 2019 en 2020 die zijn gemaakt binnen een inkoopconcern van meerdere verzekeraars (VRZ Zorginkoop) is onzeker. Daarmee is het verwachte effect van de afrekening van inkoopafspraken onzeker;
- Sommige prestaties en instellingen worden afgerekend op basis van nacalculatie (prijsafspraken);
- Er zijn nog zelfonderzoeken inzake 2018 onderhanden en daarnaast worden nog zelfonderzoeken opgestart inzake 2019 en 2020;
- De omvang en samenstelling van de verzekerdenpopulatie is de afgelopen jaren sterk gewijzigd.

Eno Zorgverzekeraar N.V. heeft de afspraken met het merendeel van de GGZ-instellingen gemaximeerd of gefixeerd door middel van respectievelijk plafondafspraken en aanneemsommen en heeft daarmee bovengenoemde risico's ingeperkt.

Voor 2020 leiden COVID-afspraken tot iets meer onzekerheid aangezien (de technische uitwerkingen van) de afspraken nog niet volledig definitief zijn en nog niet duidelijk is in welke mate door zorgaanbieders een beroep gedaan zal worden op de regelingen.

4. Farmacie en Medisch Specialistische Zorg: prijsarrangementen dure geneesmiddelen

De financiële omvang van prijsarrangementen die via VWS of via ZN worden gesloten voor dure geneesmiddelen (intramuraal en extramuraal) is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Zorgverzekeraars beschikken niet over informatie inzake de overeengekomen kortingsafspraken per geneesmiddel en moeten aldus wachten op het moment dat de eindafrekeningen plaatsvinden. Door de grotere financiële omvang van dit soort afspraken neemt de schattingsonzekerheid toe. De prijsarrangementen van 2019 en 2020 zijn nog niet volledig afgerekend.

5. Wijkverpleging: Rechtmatigheid schade

Vanaf 1 januari 2015 is de wijkverpleging ondergebracht bij de Zorgverzekeringswet. Zorgverzekeraars hadden hierdoor onvoldoende zicht op de indicatie/dossiers (feitelijke levering). Eind 2018 is het convenant 'Afschaffen minutenregistratie wijkverpleging' afgesloten. In navolging hiervan is in 2019 een uniforme controlehandleiding opgesteld en tevens afspraken over de maximale controletermijnen gemaakt. Deze afspraken dragen met name bij tot het verlagen van de administratieve lastendruk bij zorgaanbieders. Tevens geeft het zorgaanbieders

een handvat om correct (rechtmatig) de declareren. We zien nog steeds relatief veel onrechtmatigheid in de wijkverpleging. De verwachting is dat de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) hier een positieve bijdrage aan zal leveren. De onzekerheid over de verwachte uitkomsten van de materiële controles wordt beperkt door de hiervoor genoemde zaken.

6. Budget: Ex-ante

In de ex-ante budgetbepaling wordt door Zorginstituut Nederland op basis van gegevens uit het verleden een inschatting gemaakt van de te verwachten baten en kosten per verzekeraar. De ramingen die daarmee samenhangen, zullen afwijken van de werkelijkheid. Het risico is dan ook groot dat de werkelijke opbrengsten afwijken van de ex-ante budgetbrief en tussentijdse afrekeningen. Inschatting van dit effect is lastig door de late indiening van de gegevens hierover bij Zorginstituut Nederland. Deze informatie is bovendien slechts gedeeltelijk afkomstig van zorgverzekeraars.

De werking van het risicovereveningssysteem brengt met zich mee dat het in de praktijk circa vier jaren duurt voordat het Zorgverzekeringsfonds tot een definitieve afrekening met de individuele zorgverzekeraars kan overgaan. Dat betekent een cumulatie van onzekerheden ten aanzien van de vereveningsbijdrage in die periode. De definitieve vaststelling 2017 heeft begin 2021 plaatsgevonden. Hierdoor heeft de zorgverzekeraar inzicht in de uitkomsten van de risicoverevening onder de Zorgverzekeringswet tot en met 2017. Ook zijn als gevolg van de beschikbaarheid van de resultaten van deze jaren en een doorontwikkeling van het verdeelmodel de onzekerheden over de effecten van verdeelfouten in het risicovereveningsmodel afgenomen.

Voor de nog niet afgewikkelde jaren wordt het risico beperkt doordat op diverse belangrijke budgetcomponenten criteriumneutraliteit, deels in de vorm van klasseneutraliteit, van toepassing is.

De hiervoor beschreven onzekerheden in de paragrafen 1 tot en met 5 kunnen invloed hebben op het resultaat over 2020 en de hoogte van de technische voorzieningen voor de basisverzekering ultimo 2020. De risico's inzake de hoogte van het budget op basis van ex-ante vereveningskenmerken worden gedeeltelijk beperkt door ex-post financiering (compensatie). Dit lichten we hieronder nader toe.

Mechanismen ter mitigering of beperking van de onzekerheden

Naast de ex-ante risicoverevening en de contractbepalingen

is ex-post compensatie als een mechanisme aanwezig ter compensatie van de hiervoor genoemde onzekerheden

Het risicovereveningsmodel

Verzekeringstechnisch is de combinatie van acceptatieverplichting en verbod op premiedifferentiatie onmogelijk tenzij er een systeem van inkomstenverrekening buiten de verzekerde om is. Ook is een risicomitigerend systeem nodig in verband met de hiervoor genoemde onzekerheden bij de financiering van de zorg. Dit systeem, het risicovereveningsmodel, bestaat, uit twee delen: het ex-ante en het ex-post deel.

Gedurende een jaar (ex-ante) krijgt een zorgverzekeraar per verzekerde een bijdrage uit het vereveningsfonds, die gebaseerd is op een aantal vereveningscriteria. Op deze bijdrage wordt een rekenpremie in mindering gebracht. Deze rekenpremie is de basis voor de vaststelling van de nominale premie van de zorgverzekeraar. Door de ex-ante-bijdrage ontvangt de zorgverzekeraar per saldo een bijdrage per verzekerde die overeenkomt met de vooraf verwachte zorgconsumptie van die verzekerde. Hoewel hierdoor op verzekeraarniveau de verwachte schaden grotendeels gedekt worden door de verwachte opbrengsten, wijken de werkelijke schaden af van de verwachting. Daarom wordt de bijdrage uit het vereveningsfonds achteraf deels aangepast aan de werkelijke schaden. Daarmee wordt ook een deel van de onzekerheden in de financiering van de zorg gemitigeerd. Dit is het ex-post deel, bestaande uit een aantal stappen.

Ex-post compensatiemechanismen

De precieze vormgeving en de mate van inzet van de ex-postcompensatiemechanismen ligt vooraf vast. Zorgverzekeraars kunnen dus bij de premiecalculaties rekening houden met de consequenties van de ex-post compensatiemechanismen. Deze mechanismen bestaan uit de volgende twee componenten:

- Flankerend beleid macrokosten
- Nacalculatie vaste kosten

COVID-19

Voor 2020 gelden de onzekerheden des te meer vanwege COVID. Afwijkingen zullen zich manifesteren in aantallen verzekerdenjaren per verdeelkenmerk en afwijkende normbedragen en drempelbedragen. Het risico is dan ook groot dat de werkelijke opbrengsten afwijken van lenteherberekening en andere tussentijdse informatie. Inschatting van dit effect is lastig door de late indiening van de gegevens hierover bij Zorginstituut Nederland. Om de impact van het COVID risico te beperken zijn zorgverzekeraars onderling een solidariteitsregeling overeengekomen waarbij een zogenaamde bandbreedte regeling wordt toegepast waarmee afwijkingen in relatieve

resultaten onderling worden verdeeld als ware er geen COVID is geweest. Hoewel deze regeling enerzijds risico's beperkt, brengt deze ook onzekerheden met zich mee voor de prognoses van Eno als relatief kleine zorgverzekeraar met een verzekerdenpopulatie die geen representatieve afspiegeling is van het landelijk gemiddelde. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf 8 'De gevolgen van Covid-19 en daarmee de bepaling van de inbreng en baten uit de catastrofe- en solidariteitsregeling 2020'.

7. Eigen risico: Resultaat op de wettelijk eigen risico regeling

De impact van de wettelijk eigen risico rekening voor de jaren 2018 en 2019 is goed in te schatten. Het effect voor 2020 is nog onzeker.

De onzekerheid is wel beperkt doordat vooral de ziekenhuizen de laatste jaren sneller zijn gaan declareren, waardoor ook eerder inzicht bestaat in het eigen risico dat geïnd kan worden.

8. De gevolgen van Covid-19 en daarmee de bepaling van de inbreng en baten uit de catastrofe- en solidariteitsregeling 2020

De baten en lasten die voortvloeien uit de COVID-19-pandemie en de hiermee in werking getreden catastrofe-regeling worden voor een deel door zorgverzekeraars onderling verrekend. Zorgverzekeraars zijn daarbij afhankelijk van de informatie die ze onderling moeten uitwisselen. Voor 2020 en 2021 zijn door Gupta Strategists B.V. op zorgverzekeraarsniveau en landelijk berekeningen gemaakt op basis waarvan zorgverzekeraars (na een eigen toets) de financiële consequenties van de afspraken kunnen kwantificeren. Gupta Strategists B.V. is een gerenommeerde partij die gespecialiseerd is in de zorgsector. Deze berekeningen zijn onzeker omdat de berekeningen van het tweede halfjaar 2020 resp. 2021 nog niet gestoeld kunnen worden op onderliggende declaraties en in belangrijke mate afgeleid zijn van onder andere besmettingsgegevens en ziekenhuisopnames.

Voor de COVID-19 onzekerheden (artikel 33 en solidariteitsregeling) wordt voor een meer uitgebreide toelichting verwezen naar de afzonderlijke paragraaf 'gebruik van schattingen'.

9. Verwachte resultaat 2021

De hierboven benoemde onzekerheden zijn allen in meer of mindere mate ook van toepassing op het verzekeringsjaar 2021.

De schadelast 2021 is extra onzeker vanwege:

- de onvoorspelbaarheid van de ontwikkeling van COVID-19 en vanwege het feit dat onderhandelingen

met zorgaanbieders nog deels lopen. Hetzelfde geldt voor de onderlinge solidariteitsafspraken tussen zorgverzekeraars.

- de invoering van de nieuwe prestatiebekostiging GGZ met ingang van 1 januari 2022. Dit heeft tot gevolg dat de DBC's die zijn geopend in het schadejaar 2021 worden afgekapt per 31 december 2021 wat impact heeft op de contractering 2021 en (daarmee) de hoogte van de zorgkosten 2021.

De bijdrage 2021 is extra onzeker vanwege:

- het feit dat voor 2021 door COVID-19 het macro risico van een zorgkostenoverschrijding is gemitigeerd door de herinvoering van de macro nacalculatie (85%). Daarnaast is met name door de effecten op 2021 van de nieuwe prestatiebekostiging GGZ per 2022 een klassieke bandbreedteregeling van toepassing op het vereveningsresultaat GGZ 2021 van € 10 per premie equivalent.
- de onvoorspelbaarheid van de ontwikkeling van COVID-19 en daarmee de verwachte bijdrage uit de catastrofe-regeling.
- het besluit dat net als voor 2020 ook op 2021 een solidariteitsregeling van toepassing is om de financiële effecten van COVID-19 te beperken.

Hoewel bovenstaande regelingen enerzijds risico's beperken, brengen deze ook onzekerheden met zich mee voor de prognoses voor Eno als relatief kleine zorgverzekeraar met een verzekerdenpopulatie die geen representatieve afspiegeling is van het landelijk gemiddelde.

Tenslotte brengt net als in vorige jaren de niet-gecontracteerde zorg onzekerheden met zich mee met betrekking tot de toekomstige schadelast.

Deze onzekerheden kunnen impact hebben op het resultaat 2021 en daarmee op de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's (premietekortvoorziening).

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatsbepaling

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of actuele waarde. In de balans, de winst-en-verliesrekening

en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen naar Eno zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening wordt gepresenteerd in duizenden euro's, de functionele valuta van de onderneming.

Gebbruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat Eno oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van Eno het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Inschatting van de vordering op Zorginstituut Nederland;
- Inschatting gevolgen Covid-19
- Technische voorzieningen;
- evensduur activa (afschrijvingstermijnen).

Hieronder wordt de inschatting van de gevolgen Covid-19 toegelicht

Inschatting gevolgen Covid-19

De uitbraak van de wereldwijde coronapandemie in 2020 heeft een grote impact op de zorg in Nederland gehad. In zeer korte tijd kwam er grote druk op de capaciteit van ziekenhuizen en ook overige zorgaanbieders te staan. Verpleegafdelingen en IC's raakten overvol en vanwege zowel de besmettelijkheid van het virus als de noodzaak om beschikbaar personeel zoveel mogelijk in te zetten op de coronazorg, kwam de reguliere zorg zo goed als tot stilstand. Naast de zorginhoudelijke uitdagingen, bracht dit financiële onzekerheden voor zorgaanbieders met zich mee.

Zorgverzekeraars hebben zich ingezet om te voorkomen dat de zorgverlening onnodig wordt belast met financiële onzekerheden of administratieve belasting, zodat de aandacht van zorgaanbieders maximaal kon uitgaan naar het verlenen van de noodzakelijke coronazorg en het zoveel mogelijk in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Na de eerste toezegging van voorschotten en afspraken over versnelde uitbetaling van declaraties, zijn voor zorgaanbieders die zorg aanbieden die binnen de basisverzekering en/of aanvullende verzekering valt, regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld. Hiermee kunnen zij een beroep doen op financiële bijdragen ter compensatie van doorlopende kosten en meerkosten voor coronakosten.

COVID-19-regelingen met zorgaanbieders

In 2020 hebben de zorgverzekeraars onder meer de volgende regelingen beschikbaar gesteld:

- Generieke Continuïteitsbijdrage zorgaanbieders;
- Continuïteitsbijdrage Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2020) en MSZ Accent;
- Continuïteitsbijdrage Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ);
- Continuïteitsbijdrage Wijkverpleging, Geriatrische Revalidatiezorg en Eerstelijnsverblijf;
- Meerkostenregelingen.

Voor 2021 is opnieuw een COVID-19-regeling Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2021) opgesteld.

Het uitgangspunt van alle regelingen is dat de continuïteit van zorg – ook na de pandemie – gewaarborgd moet zijn. Daarom is de basis van de regelingen dat doorlopende kosten van de zorgaanbieder worden vergoed. Hierop

kan bijstelling plaatsvinden als een zorgaanbieder kan aantonen dat dit gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld doordat er meer zorg is geleverd dan wat in de bijdrage als basis is aangenomen. Ook de coronagerelateerde zorgkosten worden vergoed via een bijdrage. Dit kan zowel om directe zorg gaan als om kosten die te maken hebben met het bestaan van de pandemie (zoals het vrijhouden van capaciteit voor coronazorg). Tot slot wordt met een hardheidsclausule in de meeste regelingen gewaarborgd dat zorgaanbieders niet een bovenmatig positief of negatief effect kunnen ervaren door de effecten van de coronapandemie.

Catastroferegeling Zorgverzekeringwet (Artikel 33)

Artikel 33 van de Zorgverzekeringwet betreft de catastroferegeling. In deze regeling is vastgelegd dat een zorgverzekeraarsentiteit een extra bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds kan ontvangen wanneer de zorgkosten per verzekerde ten gevolge van een pandemie gerekend over het kalenderjaar van de uitbraak én het opvolgende kalenderjaar boven een bepaalde drempel uitkomen. In het geval van de huidige coronapandemie gaat het om de kalenderjaren 2020 en 2021 tezamen en bedraagt de 1e drempel 4% (2e drempel 10% en de derde drempel 20%) van de extra corona gerelateerde zorgkosten ten opzichte van de gemiddelde vereveningsbijdrage over 2019. Dit is ongeveer 60 euro per verzekerde. De (extra) compensatie van artikel 33 is afhankelijk van de hoogte van de COVID-19 schadelast en de drempel die wordt overschreden. Tot de drempel van 4% vindt geen enkele compensatie plaats, tussen de drempel van 4-tot 10% is de compensatie 5/3, tussen de drempel van 10% tot 20% is de compensatie 100% en boven de 20% vindt er geen compensatie plaats. De vergoeding kan niet meer bedragen dan de ingebrachte zorgkosten.

Tot de zorgkosten waarop de Catastroferegeling betrekking heeft, worden gerekend:

1. Reguliere directe kosten voor Covid-zorg voor Covid-patiënten;
2. Toeslagen op reguliere tarieven in verband met verhoogde kosten als gevolg van de coronapandemie;
3. Indirecte meerkosten.

Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars

De financiële effecten die samenhangen met de coronapandemie zijn onevenredig verdeeld over de zorgverzekeraars. De ene zorgverzekeraar heeft met meer corona-gerelateerde kosten te maken dan de andere, afhankelijk van de regio waarin de verzekeraar het meest actief is en / of het aantal verzekerden dat coronazorg nodig heeft. Hieruit volgt dat de bijdrage uit

de Catastroferegeling ook onevenredig verdeeld is. De meeste zorgverzekeraars bereiken wel de grens om voor bijdrage in aanmerking te komen maar sommige wellicht niet. Bovendien is de bijdrage niet gelijk verdeeld. Omdat het naar waarschijnlijkheid om substantiële bedragen gaat, kan dit een verstoring van het speelveld van zorgverzekeraars onderling opleveren die niet wenselijk is. Om dit te voorkomen, hebben de zorgverzekeraars - met instemming van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) - een solidariteitsovereenkomst 2020 opgesteld om zowel de coronakosten, de eventuele bijdragen uit de Catastroferegeling en overige corona-effecten te herverdelen.

De Solidariteitsafspraken zijn opgebouwd aan de hand van een opeenvolgend stappenplan dat verdeeld is over twee kalenderjaren:

Solidariteitsovereenkomst 2020

De onderstaande stappen van de solidariteitsafspraken voor 2020 zijn goedgekeurd door ACM:

Stap 1a. Alle variabele kosten van zorgaanbieders die via de regelingen voor Continuïteitsbijdragen MSZ 2020 en MSZ accent worden vergoed, worden in 2020 verdeeld tussen de zorgverzekeraars op basis van hun aandeel in de totale landelijke vereveningsbijdrage 2020.

Stap 1b.* De corona gerelateerde kosten 2020 die niet in stap 1a worden verdeeld alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2020.

Stap 2. Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2020 die overblijven na toepassing van stap 1a en 1b en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden verrekend tussen de zorgverzekeraars gezamenlijk.

Solidariteitsafspraken 2021

Inzake de solidariteitsafspraken 2021 is er in ZN-verband bestuurlijk commitment uitgesproken over de uitwerking van stap 1a voor 2021 en is er bestuurlijke overeenstemming over stap 4. Over deze solidariteitsafspraken (stap 1a en stap 4) heeft nog geen inhoudelijke afstemming met ACM plaatsgevonden. Stap 1b voor 2021, is als onderdeel van de solidariteitsovereenkomst 2020, al wel door de ACM goedgekeurd.

Stap 1a. Ook voor 2021 is de intentie uitgesproken om door

middel van de solidariteitsafspraken MSZ 2021 het gelijk speelveld tussen zorgverzekeraars in stand te houden. Dit gebeurt door de financiële effecten van Covid in de MSZ solidair te verdelen onder de zorgverzekeraars. Op deze wijze wordt voorkomen dat de Covid pandemie de reguliere concurrentiepositie van zorgverzekeraars ernstig aantast en daarmee het reguliere functioneren van de zorgverzekeringsmarkt uit evenwicht brengt. Deze regeling wordt op dit moment nader technisch uitgewerkt en wordt zo eenvoudig mogelijk vormgegeven, met de minimale eisen die nodig zijn om het gelijk speelveld te bewaken, met het uitgangspunten om in 2022 volledige terugkeer te hebben van de marktwerking (geen solidariteitsafspraken meer).

Stap 1b*. De coronagerelateerde kosten 2021 die niet in stap 1a worden verdeeld alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2021.

Stap 4. Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2021 die overblijven na de toepassing van stap 1b en 3 en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden opgevangen door de aan de solidariteitsafspraken deelnemende zorgverzekeraars gezamenlijk.

Risicoverevening 2021

Vanwege de grote onzekerheid over de zorgkosten zal over 2021 85 procent van het verschil tussen het landelijk afgegeven budget (de deelbedragen van het 'macro prestatiebedrag') en de daadwerkelijke kosten voor rekening van het Zorgverzekeringsfonds komen in plaats van voor rekening van de zorgverzekeraars. Dit besluit van het ministerie van VWS is aangeduid als 'stap 3' van de onderlinge solidariteit.

* De toepassing van de Catastroferegeling wordt gebaseerd op zowel 2020 als 2021. Hierdoor vindt de uitvoering van deze regeling én de verdeling van de bijdragen conform de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, over de twee genoemde jaren plaats.

Schattingen inzake Artikel 33 in combinatie met de solidariteitsregeling (RC ZiNL, Bijdrage ZiNL en solidariteitsregeling)

De overheid compenseert zorgverzekeraars voor de kosten als gevolg van de COVID-19 pandemie conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw). De mate waarin

zorgverzekeraars gecompenseerd worden door deze regeling, hangt af van de totale kosten die door de COVID-19 pandemie gedurende twee jaar (2020 en 2021) ontstaan. Daarnaast worden zowel de catastrofe-schadelast als de catastrofebijdrage voor 2020 en 2021 tussen de zorgverzekeraars herverdeeld op basis van de solidariteitsregeling.

De inschatting van catastrofe-schadelast, de catastrofebijdrage en de hoogte van de onderlinge verrekening uit hoofde van de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars kent als gevolg van COVID-19 een aantal belangrijke onzekerheden:

- Er is voor 2020 (en 2021) nog geen informatie vanuit ziekenhuizen beschikbaar (ten behoeve van de zorgverzekeraars) om individuele COVID-19 patiënten volledig te kunnen identificeren. Hierdoor is de inschatting van de art 33 schade en bijdrage voornamelijk gebaseerd op macrodata;
- Het Zorginstituut Nederland (ZIN) heeft een beleidsregel opgesteld met daarin opgenomen de geaccordeerde directe kosten voor COVID-19 zorg voor COVID-19 patiënten. Nog niet alle COVID-19 vergoedingen zijn door het ZIN goedgekeurd als 'in te brengen in de catastroferegeling'. Voor een beperkt deel van de vergoedingen vindt in 2021 nog afstemming plaats tussen zorgverzekeraars en ZIN.
- Het grootste deel van de COVID-19 kosten betreft MSZ. De eerste helft van 2020 is voor de reguliere zorgkosten, met uitzondering van de patiëntgebonden COVID-19 kosten, nauwkeurig te bepalen. Voor de tweede helft van 2020 is de onzekerheid groter in verband met beperkter zicht op declaraties.
- Er bestaat onzekerheid over de juiste en volledige registratie van verpleegdagen in de verkregen brondata; in beperktere mate geldt dit ook voor de IC registratie. Er bestaan verschillen tussen de gerapporteerde (IC en verpleeg)dagen tussen de landelijke registraties in NICE (Nationale Intensive Care Evaluatie) en LCPS (Landelijke Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding);
- Er bestaat onzekerheid omtrent het verdere verloop van COVID-19. De duur en het verdere verloop van de 2e golf zijn onzeker. Daarnaast zijn een mogelijke 3e golf en de effectiviteit en snelheid van vaccinaties op voorhand niet in te schatten. Het verdere verloop van COVID-19 heeft een impact op de verwachte (COVID-19) schade, de extra bijdrage van ZIN vanuit de catastroferegeling in relatie tot de catastroferegeling en de hiermee samenhangende solidariteitseffecten voor 2020 en 2021 (stap 1B).

De (toekomstige) effecten voortvloeiende uit de bovenstaande onzekerheden kunnen een materieel effect hebben op de schattingen die het bestuur heeft gemaakt in de jaarrekening 2020.

Eno heeft zich voor de verwachte COVID-19 schade en bijdragen, alsmede de hiermee samenhangende herverdeling op basis van de solidariteitsregeling, gebaseerd op landelijke ramingen die zijn opgesteld door Gupta Strategists B.V. Deze raming heeft Eno, waar mogelijk, gevalideerd op basis van eigen data en inzichten.

Voor de verdeling van de COVID-19 schade over de individuele zorgverzekeraars in het tweede halfjaar van 2020 zijn gedetailleerde analyses uitgevoerd aan de hand van aantallen ziekenhuisopnames per gemeente (bron: RIVM), een indeling naar opnames per leeftijdscategorie o.b.v. demografie en opnamekans per leeftijdsgroep en een indeling naar zorgverzekeraar via de marktaandelen van de zorgverzekeraars per gemeente en leeftijdscategorie (bron: Vektis). Voor de vaste meerkosten en ex-post hardheidsclausules zijn vanuit de verschillende regelingen de landelijke kosten ingeschat die verdeeld zijn naar zorgverzekeraar aan de hand van de relevante marktaandelen. Voor de verpleegdagenregistratie is uitgegaan van een correctiefactor inzake verdachte dagen op de verkregen data van NICE.

Eno heeft bij het ramen van de verwachte COVID-19 schade, aanvullende bijdragen vanuit de catastroferegeling en solidariteitseffecten alleen rekening gehouden met de per heden door het ZIN goedgekeurde COVID-19 zorg trajecten. Naar verwachting zal de omvang van de trajecten waar nog geen goedkeuring voor is gekregen in materieel opzicht beperkt zijn.

Het bestuur heeft bij de inschatting van de catastrofelast en -bijdrage en de omvang van de onderlinge solidariteitsverrekening geen rekening gehouden met de potentiële (vervolg) effecten van het verloop van COVID-19 in 2021 (3e golf en de effecten van inentingen) aangezien deze per heden niet betrouwbaar zijn in te schatten. Met betrekking tot de inschatting van de effecten van het verdere verloop van de 2e golf in 2021 heeft het bestuur op basis van het meeste recente inzicht een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt.

Schattingen inzake de solidariteitsregeling stap 2 (solidariteitsregeling)

De solidariteitsregeling stap 2 zorgt ervoor dat het verschil tussen het werkelijk vereveningsresultaat (inclusief herverdelingen uit stap 1A en 1B van de solidariteitsregeling) en het vereveningsresultaat zonder

COVID-19 voor schadejaar 2020 niet meer bedraagt dan de afgesproken bandbreedte van € 10 per premie-equivalent ten opzichte van de gemiddelde afwijking van alle participerende zorgverzekeraars tezamen.

Er bestaat voor 2020 een beperkte onzekerheid omtrent de splitsing tussen reguliere zorgkosten, vallend onder de risicoverevening en de gemaakte COVID-19 kosten. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de werkelijke vereveningsbijdragen afwijken van de ex-ante budgetbrief en tussentijdse afrekeningen. De inschatting van dit effect wordt bemoeilijkt door de late indiening van de gegevens hierover bij ZIN. Daarnaast kan per individuele zorgverzekeraar sprake zijn van een onevenredig (financieel) effect van vraagtuitval in de zorg als gevolg van COVID-19. De solidariteitsregeling stap 2 heeft als doel om de voornoemde (overige) ongewenste resultaat-effecten voor 2020 als gevolg van COVID-19 tussen de zorgverzekeraars te mitigeren.

Voor het benaderen van de normale situatie zijn door Eno berekeningen gemaakt gericht op de bepaling van het verwachte vereveningsresultaat (referentiejaar 2019) dat als maatstaf dient voor de toepassing van de bandbreedteregeling. Door de samenhang met stap 1A en 1B van de solidariteitsregeling en het (nog) ontbreken van landelijke cijfers is een inschatting van een relatieve positie ten aanzien van de bandbreedte onzeker.

Bij een landelijk evenwichtige spreiding van de COVID-19 effecten over de verschillende zorgverzekeraars bedraagt de uitkomst van deze regeling nihil voor de individuele zorgverzekeraar. De beste inschatting van Eno is dat de COVID-19 effecten gemiddeld over de meeste zorgverzekeraars gelijk is (her)verdeeld gedurende 2020. Daarbij bestaat eveneens de verwachting dat de vraagtuitval zich in een vergelijkbare mate ontwikkelt. De inschatting van het bestuur is dat Eno wel buiten de bandbreedte valt.

Premietekortvoorziening 2021

De voorziening voor (niet verdiende premies en) lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat tussen de verwachte voordelen van het jaar, volgend op het boekjaar en de onvermijdbare kosten om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de beste schatting van de toekomstige schadelasten, verdiende premies, vereveningsbijdragen, beleggingsopbrengsten en bedrijfskosten.

De inschatting van het voorcalculatorische negatieve resultaat voor 2021 kent als gevolg van COVID-19 een aantal belangrijke onzekerheden:

- De onder de inschatting van de bijdrage van de catastroferegeling en effecten vanuit de solidariteitsregeling vermelde onzekerheden zijn eveneens van toepassing op de inschatting van de premiekort voorziening 2021 (hier niet herhaald);
- Evenals voor 2020, bestaat ook voor 2021 onzekerheid omtrent de splitsing tussen reguliere zorgkosten, vallend onder de risicoverevening en de gemaakte COVID-19 kosten;
- De contractering met zorgaanbieders voor 2021 loopt achter in afwachting van de totstandkoming van landelijke (solidariteits)regelingen waarin nadere afspraken worden gemaakt omtrent onder andere de bekostiging van inhaalzorg, meerkosten COVID-19 en zorguitval. Het kader (exclusief eventuele inhaalzorg) van de MSZ regeling 2021 ligt vast doch de nadere uitwerking naar afzonderlijke instelling dient nog plaats te vinden. Voorts lopen er nog gesprekken met andere sectoren;
- Mede in relatie tot het voorgaande kunnen mogelijk nog (toekomstige) afspraken worden gemaakt ten aanzien van de verdeling van (meer)kosten COVID-19 voor 2021 tussen de zorgverzekeraars onderling;
- Er bestaat onzekerheid omtrent het verdere verloop van COVID-19. De duur en het verdere verloop van de 2e golf zijn onzeker. Daarnaast is een mogelijke 3e golf en de effectiviteit en snelheid van inenting op voorhand niet in te schatten. Het verdere verloop van COVID-19 heeft naar verwachting een materiële impact op de verwachte (COVID-19) schade, eventuele vraaguitval van reguliere zorg, de extra bijdrage in relatie tot de catastroferegeling en de hiermee samenhangende solidariteitsregeling voor 2021.

De eventuele potentieel (toekomstige) effecten voortvloeiende uit de bovenstaande onzekerheden kunnen een materieel effect hebben op de schattingen die het bestuur heeft gemaakt in de jaarrekening 2020.

Gemaakte afspraken met andere zorgverzekeraars over verdeling van (meer)kosten COVID-19 zijn alleen in ogenschouw genomen voor zover deze per heden zijn geformaliseerd. Bij het inschatten van de verwachte schade 2021 is rekening gehouden met de per heden bekende informatie omtrent gemaakte afspraken met zorgaanbieders. Met betrekking tot de inschatting van het verdere verloop van COVID-19 in 2021 heeft het bestuur op basis van het meeste recente inzicht een inschatting gemaakt van (de effecten van) het verdere verloop van de 2e golf in 2021. De voor 2021 van toepassing zijnde macrona calculatie van 85% zorgt voor een sterke demping van het netto-effect van het schattingsrisico. Bij het bepalen van de verwachte resultaatseffecten heeft het bestuur hier rekening mee gehouden.

Het bestuur heeft bij de inschatting van de premiekortvoorziening geen rekening gehouden met de potentiële (vervolg) effecten van het verdere verloop van COVID-19 in 2021 (3e golf en de effecten van inenting, virusmutaties) aangezien deze per heden niet betrouwbaar zijn in te schatten.

Zorgkostenraming en solidariteit (Schadelast, schadevoorziening en solidariteitsregeling)

De raming van de zorgkosten is nauw verbonden met Stap 1A van de solidariteitsregeling. Stap 1A richt zich op de onderlinge solidariteit tussen zorgverzekeraars met betrekking tot continuïteitsbijdrage-regelingen MSZ en MSZ-accent. Het doel van deze stap is het evenredig verdelen van de COVID-schade van deze regelingen over de participerende zorgverzekeraars. Voor schadejaar 2020 zijn tussen zorgverzekeraars en ziekenhuizen aanneemsommen afgesproken met een maximumvergoeding van 97,6% uitgaande van een productie van 80% (ten opzichte van productieniveau 2019) en 12% variabele kosten. Iedere zorgverzekeraar neemt op basis van contractwaarde 2020 haar aandeel in de MSZ-kosten 2020. Als de productie 2020 hoger is dan 80%, dan geldt voor volume boven de 80 % een vergoeding van 14 % van de variabele kosten. Daarnaast kunnen zorgaanbieders een compensatie krijgen voor COVID-19 meerkosten en gedeelde opbrengsten van parkeren en restaurantfaciliteiten. Zorgaanbieders kunnen mogelijk een extra vergoeding krijgen op het moment dat zij een beroep kunnen doen op een hardheidsclausule. Dit kan indien een ziekenhuis a) een negatief resultaat heeft dat direct het gevolg is van COVID-19 effecten of b) aantoonde onvoldoende ex-ante vergoeding te ontvangen met betrekking tot de meerkosten. En andersom kunnen de zorgverzekeraars een beroep op de hardheidsclausule doen indien een zorgaanbieder onevenredig is bevoordeeld.

Voor MSZ wordt de onzekerheid voor schadejaar 2019 mede bepaald door eindafrekeningen van de contractafspraken met de ziekenhuizen die nog niet zijn afgerond. Voor schadejaar 2020 geldt daarentegen, dat door de impact van COVID-19 (er ten opzichte van de MSZ-raming eind 2019) meer zekerheid bestaat omdat met de ziekenhuizen aanneemsommen zijn afgesproken. De dure geneesmiddelen maken overigens geen onderdeel uit van de aanneemsom. Deze middelen worden conform voorgaande jaren op basis van nacalculatie vergoed.

Voor GGZ zijn de schadejaren 2019 en 2020 relatief onzeker vanwege de impact die COVID-19 mogelijk heeft op de zorgvraag en declaraties. Daarnaast is sprake van een beperkte onzekerheden die voortvloeit uit wetswijzigingen rond de verplichte GGZ.

De historische declaratiepatronen in 2020 zijn verstoord als gevolg van COVID-19. Voor de eerstelijns segmenten is voldoende declaratiemassa aanwezig om een goede prognose te kunnen opstellen. De onzekerheid is beperkt doch zal iets groter zijn ten opzichte van 2019.

Eno heeft bij de inschatting van de zorgkosten met de bovenstaande onzekerheden alsmede de solidariteitseffecten rekening gehouden. In de jaarrekening van Eno wordt het productieniveau van de MSZ-instellingen gemiddeld geraamd op 88%. De potentiële (en tot op heden beperkte) effecten met betrekking tot het beroep op de hardheidsclausule is geraamd voor zover deze betrouwbaar is in te schatten. De schattingsonzekerheid van de hardheidsclausule is naar de mening van Eno relatief beperkt.

De impact van COVID-19 met betrekking tot het verzekeringstechnische risicoprofiel van Eno

Zoals omschreven bij de toelichting op de COVID-19 regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten, de Catastroferegeling en de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars in het bestuursverslag, brengt de Covid-19 pandemie onzekerheden met zich mee over het financieel resultaat van het verslagjaar. Dit hangt samen met onder meer de hardheidsclausules van de regelingen, de mate waarin de drempel van de Catastroferegeling wordt overschreden door de verschillende zorgverzekeraars (plus het feit dat deze over twee kalenderjaren (2020 en 2021) wordt berekend) en de toepassing van de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars. Daarnaast heeft de pandemie ook impact op de betrouwbaarheid van de zorgkostenramingen, zowel retrospectief (wat is de impact van de pandemie op de kosten van 2020) als prospectief (hoe ontwikkelt de pandemie en de bestrijding daarvan zich in 2021 en verder). Tot slot komen bij de uitvoering van alle regelingen intern operationele risico's kijken en zijn de zorgverzekeraars extern afhankelijk van verschillende partijen, onder wie zorgaanbieders en andere zorgverzekeraars. Op alle fronten is vergaande samenwerking en transparantie van deze betrokken partijen noodzakelijk.

De geschetste onzekerheden brengen risico's met zich mee ten aanzien van het resultaat van de zorgverzekeraars zelf (dat hoger of lager kan uitvallen dan wat begroot is), de premiestelling van 2021 (die gebaseerd is op zorgkostenramingen, de aannames ten aanzien van de eigen solvabiliteit en de financiële ontwikkelingen bij concurrenten) en daarmee op de concurrentiepositie van iedere zorgverzekeraar afzonderlijk.

Tegenover de geschetste onzekerheden staan de effecten van de mitigerende maatregelen van de

Catastroferegeling (compensatie van de Covid-19 kosten indien deze boven een vastgestelde drempel uitkomen) en de Solidariteitsregeling (evenredige verdeling van de Covid-19 gerelateerde kosten en ontvangen compensatie tussen de zorgverzekeraars, plus de vergoeding van 85 procent van het verschil tussen het landelijk afgegeven zorgkostenbudget en de werkelijk gemaakte zorgkosten door het Zorgverzekeringsfonds). Deze regelingen hebben op landelijk niveau een mitigerend effect. Op individueel verzekeraarsniveau kunnen de effecten van deze regelingen afwijken.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn waar nodig voor vergelijkingsdoelinden aangepast. In 2020 zijn er geen aanpassingen geweest.

Stelselwijzigingen

In 2020 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

Met ingang van 31 december 2020 is op voorschrift van de NZa de waarderingsgrondslag voor de vorderingen AWBZ gewijzigd. De Wlz uitvoerder vormt een voorziening voor oninbaarheid wanneer er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. De gewijzigde waarderingsgrondslag past beter bij de economische realiteit van de vorderingen AWBZ.

De schattingswijziging wordt prospectief verwerkt. Door de schattingswijziging is de voorziening oninbare vorderingen AWBZ toegenomen met € 477.000 en de vordering op zinl met eenzelfde bedrag.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, rekening-courant Zorginstituut Nederland, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten omvatten in principe tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De organisatie maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde.

Operationele leasing

Bij Eno kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met

ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet volledig terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt Eno op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt Eno de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen contant worden gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument.

Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking.

De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde

kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op historische kostprijs of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing van bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden lineair berekend als een percentage van de aanschafwaarde, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. De afschrijvingen worden gepresenteerd onder de bedrijfskosten. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Uitgaven voor ingekochte software worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project commercieel en technisch succesvol zal zijn (dat wil zeggen: als het waarschijnlijk is dat economische voordelen zullen worden behaald) en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De afschrijving van de geactiveerde ingekochte software vangt aan zodra de commerciële productie is gestart en vindt plaats over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Beleggingen

Terreinen en gebouwen

De terreinen en gebouwen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De actuele waarde is bepaald op basis van een taxatie door een onafhankelijke taxateur. Waardemutaties worden direct ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht. De terreinen en gebouwen zijn geclassificeerd als vastgoed voor eigen gebruik.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de netto-vermogenswaarde maar niet lager dan nihil. Deze netto-vermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Coöperatie Eno. Deelnemingen zonder invloed van betekenis worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen duurzame lagere actuele waarde.

Overige financiële beleggingen

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd tegen de beurskoers ultimo boekjaar. Ongerealiseerde en gerealiseerde winsten en verliezen op beleggingen in aandelen worden rechtstreeks

in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Aandelen in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de actuele koers ultimo boekjaar.

Vastrentend

De beleggingen in vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen de beurskoers ultimo boekjaar. Ongerealiseerde en gerealiseerde winsten en verliezen op deze beleggingen worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs eventueel onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Vorderingen uit directe verzekeringen

De post Vorderingen uit directe verzekeringen bestaat uit kortlopende vorderingen op zowel verzekeringsadviseurs en collectiviteiten als verzekerden. De waardering van de voorziening dubieuze debiteuren vindt plaats op basis van enerzijds de beoordeling van de courantheid van de openstaande posten en anderzijds een ouderdoms-afhankelijk promillage van de openstaande vordering.

Zorginstituut Nederland

De post Zorginstituut Nederland betreffen de vorderingen die zijn te verrekenen met het Fonds Langdurige Zorg (FLZ), CAK en het Zorgverzekeringsfonds. De vordering op Zorginstituut Nederland is opgesteld op basis van het voor het betreffende boekjaar geldende risicovereveningsmodel, de hierbij voorgeschreven wettelijke percentages aan verevening en nacalculatie en inschattingen van het management ten aanzien van:

- de voorlopige budgetbrieven Zorgverzekeringswet over 2017, 2018, 2019 en 2020;
- de verhouding vast/variabel van de zorgkosten van ziekenhuizen;
- de te verwachten macrokosten per deelbudget.

De vordering op Zorginstituut Nederland is ingeschat op basis van de laatste inzichten en heeft een overwegend kortlopend karakter.

Te vorderen op PGB-houders AWBZ

De debiteuren worden opgenomen als de beschikking ultimo einde jaar boekjaar definitief zijn. Beschikkingen welke worden afgegeven na afloop van het boekjaar worden niet geactiveerd in het verslaggevingsjaar. Beschikkingen worden wel door het Zorgkantoor geïnd.

Indien er mogelijke fraude wordt ontdekt wordt er pas een definitieve beschikking opgelegd als de fraude definitief is vastgesteld.

Overige activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf. De materiële vaste activa wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Kantoor inventaris: 7-25%
- Bedrijfswagens: 25%

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

Overlopende activa worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs eventueel onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Groepsvermogen

Algemeen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen vermogens-instrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering van het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

De reserve Wlz betreft de wettelijke reserve uitvoering Wlz.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Gezien de korte looptijd van de voorzieningen zijn ze niet verdisconteerd.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Technische voorziening

Voorziening te betalen schaden

De voorziening te betalen schaden bestaat uit nog te ontvangen declaraties en schade afwikkelingskosten. De nog te ontvangen declaraties betreffen vergoedingen van zorg van behandelingen van verzekerden, welke zijn gestart voor balansdatum. Voor zover omzetplafonds en aanneemsommen onderdeel uitmaken van de inkoopafspraken is de voorziening bepaald op de nog te verwachten netto zorgkosten inclusief het effect van de eventuele afrekening van inkoopafspraken. Voor zover omzetplafonds en aanneemsommen reeds zijn overschreden, wordt deze 'overfinanciering' onder de overige vorderingen verantwoord. De schattingen zijn onder andere gebaseerd op een trendanalyse van reeds gedeclareerde en verwerkte schade lopend boekjaar en voorgaande jaren. De schattingen 2020 zijn waar nodig bijgesteld op basis van het meest recente inzicht dat verkregen is uit de reeds verwerkte declaraties.

De schade afwikkelingskosten betreffen de geschatte beheerskosten die benodigd zijn in verband met de afwikkeling van zorgkosten die in het boekjaar zijn ontstaan maar per einde boekjaar nog niet zijn betaald.

Voor niet verdiende premies, lopende risico's en premietekorten

De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's wordt bepaald op basis van het verwachte technische resultaat voor komend boekjaar. Deze is bepaald op basis van de premiecalculatie waarbij rekening gehouden is met een correctie voor vermijdbare kosten en niet verdiende premies. Daarbij worden geen beleggingsopbrengsten uit de portefeuille toegerekend.

De voorziening voor premietekorten wordt opgenomen, aangezien ultimo verslaggevingsjaar sprake is van verplichtingen van overeengekomen verzekeringscontracten voor het volgende jaar. Deze voorziening wordt bepaald op het laagste niveau (kasstroom genererende eenheid) waarop de resultaten voor het volgende jaar ingeschat kunnen worden. Dit betekent voor Eno dat de voorziening wordt bepaald per label per product (basisverzekering / aanvullende verzekering, pakket). Hierbij zijn de indirecte kosten exclusief vermijdbare kosten toegerekend naar de afzonderlijke labels en producten op basis van het aantal premiebetalende verzekerden. De vermijdbare kosten die niet worden meegenomen in de premietekortvoorziening zijn de verwachte marketing-, verkoop-, porti en projectkosten. Bij het bepalen van het verwachte resultaat zijn vooral inzake de verwachte zorgkosten en vereveningsbijdrage aannames gedaan. De zorgkosten zijn ingeschat aan de hand van de zorgkostenraming van het huidige boekjaar gecorrigeerd voor de verwachte zorgkosten voor het volgende jaar, zoals ingeschat door Zorginkoop. De vereveningsbijdrage is ingeschat aan de hand van de ex ante budgetbrief voor het volgende jaar die is ontvangen van Zorginstituut Nederland.

Personeelsbeloningen en pensioenen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Naast de premiebetalingen bestaan er geen andere verplichtingen.

Overige voorzieningen

Personeelsvoorzieningen

De voorziening is gevormd voor afvloeiingen met betrekking tot individuele medewerkers waarvan, voor ultimo boekjaar 2020, bekend is dat Eno de arbeidsovereenkomst beëindigt. De gevormde voorziening is individueel bepaald op basis van de overeengekomen beëindigingsovereenkomsten. De gevormde voorziening heeft overwegend een kortlopend karakter. Voor het langlopende deel wijkt de contante waarde niet materieel af van de nominale waarde.

VUT voorziening

Onder de overige voorzieningen is een VUT-voorziening opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de toekenning conform de huidige cao. Deze voorziening heeft een looptijd van tien jaar. Deze voorziening is bepaald op basis van te betalen salariskosten en pensioenkosten in verband met toegekende VUT-afspraken aan werknemers. Op deze voorziening wordt in mindering gebracht de VUT-uitkeringen die door het bedrijfspensioenfonds zal worden uitgekeerd. Hierbij is rekening gehouden met de sterftkans en disconteringsvoet (0 procent).

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen (25 en 40 jaar werkzaam bij Eno). De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. Individueel wordt bekeken of en wanneer werknemers recht hebben op een jubileumuitkering. Voor het 25 jarig jubileum wordt 75 procent van de te verwachten uitkering meegenomen. Hiermee is rekening gehouden dat mensen voor het jubileum niet meer werkzaam zijn. Voor medewerkers die richting hun 40 jarig jubileum gaan is 100 procent van de uitkering meegenomen. Hierbij is rekening gehouden met de sterftkans en disconteringsvoet (0 procent).

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente methode.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds verdiende premies, opbrengsten uit beleggingen en andere baten en anderzijds in het boekjaar voorziene lasten en verbandhoudend met schade uitkeringen, bedrijfskosten en andere lasten van het boekjaar.

Verdiende premies eigen rekening en bijdragen

Onder verdiende premies wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen, na aftrek van wettelijke bijdragen en vermeerderd of verminderd met de mutatie in de voorziening lopende risico's. De premies die afgeboekt worden als gevolg van oninbaarheid, worden ten laste van de verdiende premies eigen rekening gebracht.

In de jaarrekening is op basis van de laatste inzichten een schatting van de vereveningsbijdragen van Zorginstituut Nederland, solidariteitsregeling en catastrofereregeling gemaakt. Eno is voornemens om een verzoek in te dienen betreffende de catastrofereregeling. In deze schatting zijn ook alle geschatte te verrekenen bedragen begrepen van ex-post compensa-

tiemechanismen. Een voorlopige definitieve afrekening over jaar t is op zijn vroegst mogelijk in de zomer van jaar t+3. Bij het opstellen van de jaarrekening moet derhalve gewerkt worden met schattingen van de bijdragen betrekking hebbend op vooral de kosten MSZ en GGZ-zorg, waaronder de splitsing in vaste kosten, variabele kosten en de effecten van flankerend beleid, nacalculaties en bandbreedte. Onder de bijdragen Zorginstituut Nederland is tevens begrepen de bijstelling van de schattingen over voorgaande jaren.

Daarnaast bestaan de bijdragen Zorginstituut Nederland uit de Wlz voor beheerskosten, rechtstreeks betaalde kosten van Wlz-verstrekingen en subsidies. De subsidies worden verantwoord op basis van beschikkingen van het Zorginstituut Nederland. Voor geconstateerde fouten en/of fraude zijn geen correcties gemaakt naar vorderingen op PGB houders, omdat de inschatting niet betrouwbaar te maken is en de impact is op de winst- en verliesrekening nihil is (niet inbare vorderingen op PGB-houders kunnen verhaald worden op het Zorginstituut Nederland indien de processen op orde zijn).

De brutobijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds is afgeleid van de laatst ontvangen voorlopige budgetberekening van Zorginstituut Nederland. De verevening, nacalculatie, bandbreedteregeling en flankerend beleid zijn bepaald op basis van wat hierover beschreven is onder Zorginstituut Nederland bij het onderdeel vorderingen.

Schaden eigen rekening

Onder schaden eigen rekening wordt verstaan de vergoedingen aan verzekerden en instellingen wegens in het verslagjaar verrichte leveringen en diensten op grond van de bepalingen van de Zorgverzekeringswet en de aanvullende richtlijnen van het Zorginstituut Nederland. Als gevolg van de DBC-systematiek is de hoogte van de post medische zorg in ziekenhuizen en GGZ-instellingen met onzekerheid omgeven. Bij het opmaken van de jaarrekening is gebruik gemaakt van schattingen omdat een deel van de totale jaarlast nog niet gedeclareerd is. Uiteindelijk kunnen de DBC's niet rechtmatig zijn als bijvoorbeeld de basisregistratie niet in orde is.

Het financieel risico wordt vervolgens gemitigeerd als gevolg van de contracteringsbepalingen, plafondafspraken, lumpsum afspraken en het risicovereveningssysteem. Schadebehandelingskosten worden onder de schaden eigen rekening opgenomen.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereed

voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden aan het resultaat toegerekend voor zover zij betrekking hebben op de verslagperiode.

Opbrengsten uit beleggingen

Dit betreft de opbrengst van terreinen en gebouwen, effecten en andere financiële beleggingen. Deze worden volledig toegerekend aan de technische en niet-technische rekening. De toerekening geschiedt op basis van een verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal ultimo 2020.

Dividenden

Te ontvangen dividenden van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen en effecten, worden verantwoord zodra Eno het recht hierop heeft verkregen.

Andere baten en lasten

Rentebaten en -lasten

Dit betreft interest op de rekening- courant verhouding met het Zorginstituut Nederland, op overige vorderingen en op liquide middelen. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Grondslagen voor het bepalen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de geldmiddelen weer die in een verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en van het gebruik dat van deze geldmiddelen is gemaakt. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De investeringen en desinvesteringen van vaste activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

4.4.2 Toelichting op de geconsolideerde balans

Activa (x € 1.000)	2020	2019
kosten van verwerving ter zake van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	(1)	
Stand 1 januari		
Aanschafwaarde	13.271	6.642
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-3.488	-2.838
Boekwaarde 1 januari	9.783	3.804
Mutaties boekjaar		
Investeringen	1.701	6.629
Afschrijvingen	-2.640	-651
Afwaardering	-	-
	-939	5.979
Stand 31 december		
Aanschafwaarde	14.972	13.271
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-6.128	-3.488
Boekwaarde 31 december	8.844	9.783
Afschrijvingspercentage	20%	20%

De kosten van kosten van verwerving ter zake van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom betreffen kosten die samenhangen met ICT projecten waaraan een economische levensduur is toegekend van vijf jaar. In 2018 is gestart met de investering in een nieuw backoffice systeem. Alle gemaakte kosten zijn geactiveerd en bedraagt € 10,9 miljoen. De afschrijvingen staan in de winst- en verlies rekening bij de post "afschrijving bedrijfsmiddelen". In 2019 is het back-office systeem in gebruik genomen.

Terreinen en gebouwen in eigen gebruik (2)	2020	2019
Stand 1 januari		
Aanschafwaarde	2.000	2.000
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-444	-444
Boekwaarde 1 januari	1.556	1.556
Mutaties boekjaar		
Investerings	-	-
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-
Terugname cumulatieve waardevermindering	-	-
	-	-
Stand 31 december		
Aanschafwaarde	2.000	2.000
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-444	-444
Boekwaarde 31 december	1.556	1.556

De post terreinen en gebouwen betreft de grond aan de Munsterstraat 6. De waarde van de grond van de huidige locatie is bepaald op 1,556 miljoen euro. Dit is gebaseerd op basis van een taxatie ultimo 2019 door een onafhankelijke taxateur. Het rapport is opgesteld conform de regels van het NRVT.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen (3)	2020	2019
Deelneming		
Aanschafwaarde	1.400	1.400
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-550	-550
Boekwaarde 1 januari	850	850
Mutaties boekjaar		
Investerings	-	-
Desinvesteringen	-	-
Herwaardering	-	-
	-	-
Stand 31 december		
Aanschafwaarde	1.400	1.400
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-550	-550
Boekwaarde 31 december	850	850

De deelnemingen in 2020 en 2019 betreffen belangen in Multizorg VRZ B.V. en Vecozo B.V. De deelneming Multizorg VRZ B.V. is naar nihil gewaardeerd aangezien er voorgenomen is de onderneming op te heffen. Het eigen vermogen van Vecozo B.V. bedraagt per 31 december 2019 € 5.287.830 en het resultaat van 2019 bedraagt € 353.405. Er is geen indicatie voor een bijzondere waardevermindering.

Overige financiële beleggingen (4)	31 December 2020	31 December 2019
Effecten	126.880	127.478
	126.880	127.478

Effecten

Overzicht 2020

	Aanschaf- waarde ultimo 2019	Boekwaarde 1 januari	Aankopen	Verkopen	Herwaar- dering	Boekwaarde 31 december
Aandelen	10.781	13.621	-	-	545	14.166
Obligaties	113.443	113.857	47.363	-46.903	-1.603	112.714
	124.224	127.478	47.363	-46.903	-1.058	126.880

Overzicht 2019

	Aanschaf- waarde ultimo 2018	Boekwaarde 1 januari	Aankopen	Verkopen	Herwaar- dering	Boekwaarde 31 december
Aandelen	10.781	7.305	6.374	-2.476	2.418	13.621
Obligaties	114.699	77.155	70.696	-32.632	-1.362	113.857
	125.481	84.459	77.070	-35.108	1.056	127.478

De belegging in effecten vindt plaats volgens de uitgangspunten, die Eno heeft geformuleerd ten aanzien van de asset mix, de duration en risico's. De waardering vindt plaats op marktwaarde.

De effecten zijn te typeren op drie verschillende niveaus (levels):

Level 1 – Reële waarde gebaseerd op gepubliceerde koersen in een actieve markt

Level 2 – Reële waarde gebaseerd op beschikbare markt informatie

Level 3 – Reële waarde niet gebaseerd op beschikbare markt informatie

De aandelen vallen onder level 1 en de obligaties onder level 1.

Kwantitatieve toelichting

Hieronder worden het marktrisico, het kredietrisico en het beleggingsrisico nader toegelicht in kwantitatieve vorm.

Nadere specificatie van het renterisico (x € 1.000)

Beleggingen

Eigen vermogen

Effect van een stijging respectievelijk daling van de marktrente met 1 procent:

Toename interest 1%	3.754	3.754
Afname interest 1%	-3.754	-3.754

Nadere specificatie van het kredietrisico

Eno belegt in minimaal een BBB rating. De obligaties zijn voornamelijk belegd in landen binnen de EU. De aandelen zijn in belangrijke mate geïnvesteerd in de volgende sectoren: Consumer staples, financials en Information Technology.

Rating beleggingen

	Percentage	31 december 2020 Balanswaarde (x € 1.000)	Percentage	31 december 2019 Balanswaarde (x € 1.000)
AAA	66,27%	74.694	66,05%	75.205
AA	7,00%	7.889	7,53%	8.570
A	18,84%	21.236	17,70%	20.152
BBB	7,89%	8.895	8,72%	9.930
BB	-	-	-	-
B	-	-	-	-
CCC of lager	-	-	-	-
Activa zonder creditrating	-	-	-	-
	100%	112.714	100%	113.857

Obligaties naar land

	Percentage	31 december 2020 Balanswaarde	Percentage	31 december 2019 Balanswaarde
Australië	1,04%	1.177	2,92%	3323
België	1,53%	1.724	1,58%	1.801
Duitsland	58,48%	65.917	59,79%	68.075
Frankrijk	2,60%	2.932	3,51%	3.999
Groot Brittannië	5,45%	6.144	6,67%	7.589
Ierland	0,65%	735	1,01%	1.149
Japan	0,36%	406	-	-
Luxemburg	1,82%	2.057	1,82%	2.077
Nederland	16,85%	18.977	12,47%	14.195
Noorwegen	1,49%	1.680	1,49%	1.695
United States	7,19%	8.108	6,75%	7.680
Zweden	1,53%	1.714	0,98%	1.117
Zwitserland	1,01%	1.143	1,02%	1.157
		112.714		113.857

Nadere specificatie van het Beleggingsrisico	Afgeleide financiële instrumenten	Eigen vermogen
Effect van een stijging respectievelijk daling van de aandelenkoersen met 10 procent (x € 1.000)		
Toename aandelenkoers met 10%	-	1.416
Afname aandelenkoers met 10%	-	-1.416

Aandelen naar sector

	Percentage	31 december 2020 Balanswaarde	Percentage	31 december 2019 Balanswaarde
Energy	3,23%	457	4,76%	648
Materials	4,92%	696	4,49%	612
Industrial	7,84%	1.110	7,59%	1.033
Consumer Discretionary	8,12%	1.150	8,52%	1.161
Consumer Staples	25,68%	3.638	27,01%	3.680
Financials	17,63%	2.498	18,62%	2.537
Information Technology	21,97%	3.113	17,43%	2.361
Telecom Services	5,13%	726	5,33%	726
Utilities	3,09%	438	3,13%	427
Cash en overig	2,40%	340	3,20%	436
		14.166		13.621

Nadere specificatie van het kredietrisico

Eno belegt in minimaal een BBB rating. De obligaties zijn voornamelijk belegd in landen binnen de EU. De aandelen zijn in belangrijke mate geïnvesteerd in de volgende

sectoren: Consumer staples, financials en Information Technology. Voor de detailspecificatie verwijzen wij naar de jaarrekeningen van entiteiten die de effecten aanhouden.

Vorderingen uit directe verzekering	(5)	31 December 2020	31 December 2019
Vorderingen op verzekeringnemers		15.761	25.025
		15.761	25.025

De vorderingen zijn verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Zorginstituut Nederland	(6)	31 december 2020	31 december 2019
Rekening-courant boekjaar 2014		100	-443
Rekening-courant boekjaar 2017		-150	486
Rekening-courant boekjaar 2018		191	-166
Rekening-courant boekjaar 2019		613	46.130
Rekening-courant boekjaar 2020		45.825	-
		46.579	46.007

De vordering op het Zorginstituut Nederland heeft primair een kortlopend karakter. Een deel van de vordering heeft een looptijd van langer dan een jaar. Dit is afhankelijk van de afrekeningsystematiek van het Zorginstituut Nederland. Ultimo 2020 is de afrekening met betrekking met het zorgverzekeringsfonds tot en met het jaar 2016 afgerekend.

De afrekening inzake AWBZ over 2014 moet nog worden gedaan. De vorderingen zijn rentedragend (3-maands euribor – 0,25 procent). De vordering inzake wanbetalers ad € 202.000 is onder het meest recente jaar opgenomen. Omtrent zekerheden is niets overeengekomen aangezien de vordering op een overheidsinstantie is.

Overige vorderingen	(7)	31 december 2020	31 december 2019
Te vorderen op PGB-houders AWBZ		-	537
Voorschotten zorgaanbieders		6.951	7.220
Overfinanciering		7.457	215
Voorschot continuïteitsbijdrage		2.251	-
Solidariteitsregeling		7.500	-
Overige vorderingen		2.767	5.649
		26.950	13.621

De voorschotten op ziekenhuizen, GGZ-instellingen en revalidatiecentra zijn ter financiering van de onderhanden werkpositie. Eno bepaalt de omvang van de bevoorschotting onder andere op basis van de in voorgaande boekjaren gedeclareerde omzet. Eno heeft de mogelijkheid de bevoorschotting te herzien en te verrekenen met het onderhanden werk van de zorginstelling. Hierdoor vindt er geen bovenmatige bevoorschotting plaats en is er om die reden geen voorziening voor oninbaarheid opgenomen.

De overige vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Eno heeft een vordering in de balans opgenomen van € 7,5 miljoen op andere zorgverzekeraars uit hoofde van de tussen zorgverzekeraars overeengekomen solidariteitsregeling naar aanleiding van de COVID-19-pandemie. Deze vordering bestaat uit:

- de door Eno ingebrachte schade COVID-19 en de door Eno te betalen poolbijdrage inzake schade COVID-19 (per saldo een afdracht);
- de door Eno ingebrachte ontvangst uit de Catastroferegeling en de door Eno te ontvangen poolbijdrage vanuit de Catastroferegeling (per saldo een ontvangst).

Gezamenlijk leiden deze 2 verrekeningen tot een verwachte ontvangst van € 7,5 miljoen. Er is geen mogelijke ontvangst of afdracht opgenomen uit hoofde van het vangnet (bandbreedteregeling).

De vorderingen op PGB-houders AWBZ ad € 477.000 zijn geheel voorzien.

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Materiële vaste activa (8)

	Kantoor Inventaris	Bedrijfswagens	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand 1 januari				
Aanschafwaarde	4.280	1.137	5.417	4.558
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.774	-422	-3.195	-2.579
Boekwaarde 1 januari	1.506	716	2.222	1.979
Mutaties boekjaar				
Investeringen	723	-	723	1.044
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-387	-387	-186
Desinvesteringen afschrijvingen	-	249	249	130
Afschrijvingen boekjaar	-571	-201	-772	-746
	152	-339	-187	242
Stand 31 december				
Aanschafwaarde	5.003	750	5.753	5.417
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-3.345	-373	-3.718	-3.195
Boekwaarde 31 december	1.658	377	2.035	2.222
Afschrijvingspercentage	7-25%	25%		

Over de desinvesteringen is een positief boekresultaat gerealiseerd van € 3.000. Dit is in mindering gebracht op de afschrijvingskosten verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Alle materiële activa behoren tot de categorie 'andere vaste bedrijfsmiddelen'.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de onderneming.

Liquide middelen	(9)	31 december 2020	31 december 2019
ABN AMRO Bank		11.167	10.550
ING Bank		26.396	36.271
Rabobank		10.228	10.229
Kas Bank		1.410	519
		49.201	57.569
Overlopende activa			
	(10)	31 december 2020	31 december 2019
Nog te factureren eigen risico		1.162	2.103
		1.162	2.103

De overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar.

Groepsvermogen (11)

Voor de toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Solvabiliteitseis

Op basis van de door de Nederlandsche Bank vastgestelde richtlijnen is voor de uitvoering een minimale solvabiliteit vereist van: € 67.124.000 eigen vermogen (2019: 67.945.000).

Onder Solvency II is het eigen vermogen per balansdatum € 103.408.000. De solvabiliteitsratio is 154% (2019: 161,1%). De interne solvabiliteitsmarge die gehanteerd wordt is 132,5% en daarvoor dient € 88.939.000 aan eigen vermogen te worden aangehouden. Eno Coöperatie U.A. vindt gegeven de verzekeringstechnische risico's en beleggingsrisico's de financiële continuïteit van de organisatie gewaarborgd is als de solvabiliteit boven het percentage van 132,5% uitkomt.

Technische voorzieningen (12) 31 December 2020 31 December 2019

	31 December 2020	31 December 2019
Niet verdiende premies en lopende risico's	15.400	12.600
Voorziening te betalen schaden	141.843	138.881
Schade afwikkelingskosten	3.568	3.568
	160.811	155.049

De technische voorzieningen hebben een looptijd van 1 tot 3 jaar.

Niet verdiende premies en lopende risico's

	Niet verdiende premies	Totaal 2020	Totaal 2019
Saldo per 1 januari	12.600	12.600	11.400
Dotatie	15.400	15.400	12.600
Onttrekking	-12.600	-12.600	-11.400
Saldo 31 december	15.400	15.400	12.600

Te betalen schade

	N.t.o. declaraties	Schade- afwikkelingskosten	Totaal 2020	Totaal 2019
Saldo per 1 januari	138.881	3.568	142.449	128.832
Dotatie	409.214	2.568	411.782	413.076
Onttrekking	-406.252	-2.568	-408.820	-399.459
Saldo 31 december	141.843	3.568	145.411	142.449

Uitloopresultaat van nog te ontvangen declaraties

Schadejaar	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Geboekte schaden boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Boekjaar -4 en ouder	-	-	-	-
Boekjaar -3	-	-62	-	62
Boekjaar -2	4.060	2.561	-	1.499
Boekjaar -1	117.592	106.198	3.699	7.695
Boekjaar	-	283.037	120.033	-
Diversen Boekjaar -1 en ouder	17.229	6.735	9.155	1.339
Diversen	-	-	8.956	-
Interne schade- behandelingskosten tot boekjaar	3.568	2.180	1.000	-300
Interne schade- behandelingskosten boekjaar	-	1.420	2.568	-
Totalen	142.449	402.069	145.411	10.295

In bovenstaand overzicht zijn de ultimo boekjaar verstrekte voorschotten aan zorgverleners vanwege geleverde productie opgenomen als geboekte schade. Daarnaast zijn in de geboekte schade geen declaraties opgenomen die teruggevorderd worden op zorgaanbieders (bijvoorbeeld vanwege de afrekening van inkoopafspraken en/of materiële controles), aangezien deze declaraties niet tot schade in de winst-en-verliesrekening hebben geleid. De post "Diversen" betreft de voorziening grensoverschrijdende zorg via CAK.

Het verschil tussen enerzijds de geboekte schade exclusief schadebehandelingskosten en anderzijds de betaalde schade in de winst- en verliesrekening wordt veroorzaakt doordat in de winst- en verliesrekening de inkomsten uit eigen risico in mindering gebracht zijn op de betaalde schade.

Schadestatistiek

Schadejaar	Evenementjaar					Totaal
	0	1	2	3	4	
2010	122.069	78.819	7.437	-127	45	208.243
2011	137.594	78.708	9.343	221	-	225.866
2012	105.688	104.333	10.140	3.026	4	223.191
2013	132.106	130.553	9.878	670	-	273.207
2014	143.036	152.811	9.223	438	-	305.508
2015	213.190	128.751	3.760	-272	-	345.429
2016	203.918	76.208	3.547	-529	-	283.144
2017	204.514	72.485	2.459	-62	-	279.396
2018	230.331	93.197	2.561	-	-	326.089
2019	285.656	106.198	-	-	-	391.884
2020	283.037	-	-	-	-	283.037

Bovenstaand overzicht bevat de door de onderneming verwerkte schade exclusief declaraties die teruggevorderd worden op zorgaanbieders (bijvoorbeeld vanwege de afrekening van inkoopafspraken en/of materiële controles).

Overige voorzieningen 2020	(13)	Saldo 1 januari	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31 december
Vut voorziening		293	-	-137	156
Personeelsvoorziening		510	794	-483	821
Overige voorzieningen		124	-	-1	123
		927	794	-621	1.100

Van de voorzieningen heeft een bedrag € 825.000 euro een looptijd korter dan een jaar (2019: € 514.000).

De personeelsvoorziening is een voorziening voor te betalen loonkosten aan personeelsleden waar de arbeidsrelatie mee wordt beëindigd. De overige voorziening betreft de jubileumvoorziening.

2019	Saldo 1 januari	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31 december
Vut voorziening	477	-	-184	293
Personeelsvoorziening	444	546	-480	510
Overige voorzieningen	126	-	-2	124
	1.047	546	-666	927

Overige schulden	(14)	31 December 2020	31 December 2019
Belastingen en premies sociale verzekeringen		43	55
Overige schulden		6.143	19.563
		6.186	19.618

De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. Ultimo 2019 waren er premie ontvangsten voor het komende jaar. Ultimo 2020 was dit er niet.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Overige overlopende passiva	(15)	31 December 2020	31 December 2019
Nog te betalen kosten		1	1.522
		1	1.522

De overlopende passiva hebben een looptijd korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst

Er is een huurovereenkomst afgesloten voor het kantoor aan Munsterstraat 7 te Deventer. De looptijd van deze huurovereenkomst is tien jaar en is aflopend in 2023.

Huurlast	
1 jaar	425.740
1-5 jaar	532.175
>5 jaar	0

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening € 422.000 als kosten verwerkt

Leaseverplichting auto

Er zijn leaseovereenkomsten afgesloten voor een aantal auto's. De resterende looptijd van deze leaseovereenkomsten variëren van 1 maand tot en met 40 maanden.

1 jaar	28.473
1-5 jaar	67.675

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening € 23.500 als kosten verwerkt.

Beheersverplichting OHI

Eno is een verplichting aangegaan voor het beheer van het nieuwe backoffice systeem. Het contract loopt tot 1 juli 2024.

1 jaar	1.785.180
1-5 jaar	4.462.950

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening € 1.785.180 kosten verwerkt.

Zorginkoop

Eno heeft een contract met Multizorg VRZ B.V. voor de afwikkeling van de zorginkoop tot en met 2017. Voor de zorginkoop is Eno voor 2018, 2019 en 2020 een verplichting aangegaan met Zorg en Zekerheid en ONVZ. De toekomstige verplichting uit deze afspraak betreft kosten voor de financiële afwikkeling van de gezamenlijke gemaakte afspraken.

COVID-19

De COVID-19 pandemie woedt eind 2020 nog in alle hevigheid en zal ook in 2021 grote invloed hebben op de zorg, zorgverzekeraars en de samenleving als geheel. Tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars en tussen zorgverzekeraars onderling zijn in 2020 diverse landelijke afspraken gemaakt en regelingen getroffen die ook doorwerken naar 2021 en later.

Covid-19 regelingen met zorgaanbieders

Om zorgaanbieders tegemoet te komen in de dekking van doorlopende kosten en meerkosten als gevolg van Covid-19 zijn diverse regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld.

In de balans ultimo 2020 is hiervoor een best estimate inschatting opgenomen als onderdeel van de technische voorzieningen. Het is mogelijk dat zich na het opstellen van de jaarrekening zorgkosten manifesteren die samenhangen met regelingen doordat deze op een later tijdstip bijgesteld worden als gevolg van nacalculaties en aanspraken op hardheidsclausules die mogelijk worden gedaan maar waarvan de omvang op dit moment nog niet (volledig) betrouwbaar is in te schatten.

Catastroferegeling en impact Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars

De Zorgverzekeringswet voorziet in een tegemoetkoming van de extra gemaakte zorgkosten samenhangend met de COVID-19 pandemie via de catastroferegeling (artikel 33 Zorgverzekeringswet). De COVID-19 gerelateerde schadelasten die vallen onder de catastroferegeling en de daar tegenover staande bijdrage uit artikel 33 Zorgverzekeringswet worden verdeeld via de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars.

Een zorgverzekeraar kan uiterlijk eind 2021 een verzoek indienen voor een extra financiële bijdrage. De hoogte hiervan is afhankelijk van de hoogte van de catastrofeschadelast over de jaren 2020 en 2021

en de relatie met de van toepassing zijnde drempels (4, 10 en 20% van de landelijk gemiddelde vereveningsbijdrage per verzekerde over 2019). Hierdoor de catastrofebijdrage voor zowel het jaar 2020 als het jaar 2021 (premietekortvoorziening) mede afhankelijk van de ontwikkeling van de COVID-19 pandemie en de hiermee samenhangende extra gemaakte zorgkosten gedurende 2021. Bij een toenemende catastrofeschadelast over 2021 worden, door de gestaffelde berekening en de hierin gehanteerde factor, catastrofekosten die initieel binnen de drempel vielen alsnog vergoed.

De COVID-19 gerelateerde schadelasten die vallen onder de catastroferegeling en de daar tegenover staande bijdrage uit deze regeling worden verdeeld via de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars. Hierbij krijgt elke zorgverzekeraar haar aandeel in de kosten en de opbrengsten voor haar rekening, uitgaande van het aandeel van de zorgverzekeraar in de landelijke macrokosten gebaseerd op de lenteherberekening 2020 zoals opgesteld door Zorginstituut Nederland.

Omdat de hoogte van de totale COVID-19 schadelast 2021 thans niet (volledig) betrouwbaar is in te schatten is de mogelijk hiermee samenhangende additionele opbrengst voor schadejaar 2020 en 2021 nog niet verantwoord in de balans ultimo 2020.

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschade N.V. (NHT)

De NHT dekt alle aanspraken op Nederlandse polissen als gevolg van terroristische aanslagen tot een maximumbedrag van € 1 miljard. Claims als gevolg van terroristische aanslagen boven dit maximum worden uitgesloten in de polisvoorwaarden. De jaarlijks te betalen premie aan de NHT is gebaseerd op het marktaandeel. De verliezen van de NHT worden eveneens verdeeld over de aangesloten verzekeraars op basis van hun respectievelijk marktaandeel. Het risico ten aanzien van de aanvullende verzekeringen is niet herverzekerd.

4.4.3 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Verdiende premies eigen rekening en bijdragen (x € 1.000)	(16)	2020	2019
Brutopremies		247.443	242.483
Wijziging technische voorziening premie		-2.800	-1.200
Bijdrage Zorginstituut Nederland boekjaar	(17)	169.140	178.986
Bijdrage Zorginstituut Nederland voorgaande jaren		-1.066	-1.332
Bijdrage solidariteitsregeling		7.500	-
		420.217	418.937

Brutopremies	2020	2019
Premies basisverzekering	213.527	207.944
Premies aanvullende verzekeringen	33.916	34.539
	247.443	242.483

Op de brutopremies is in 2020 € 8.823.000 aan provisies en korting in mindering gebracht (2019: € 13.663.000) en € 1.768.000 in mindering gebracht ter dotatie aan de voorziening debiteuren (2019: € 748.000).

Eno heeft een bate opgenomen van € 7,5 miljoen uit hoofde van de tussen zorgverzekeraars overeengekomen solidariteitsregeling naar aanleiding van de COVID-19-pandemie. Deze vordering bestaat uit:

- de door Eno ingebrachte schade COVID-19 en de door Eno te betalen poolbijdrage inzake schade COVID-19 (per saldo een afdracht);
- de door Eno ingebrachte ontvangst uit de Catastroferegeling en de door Eno te ontvangen poolbijdrage vanuit de Catastroferegeling (per saldo een ontvangst).

Gezamenlijk leiden deze 2 verrekeningen tot een verwachte ontvangst van € 7,5 miljoen.

Bijdrage Zorginstituut Nederland boekjaar (17)	2020	2019
Budget verstrekkingen	192.351	201.060
Effect nacalculatie	-361	-878
Macro nacalculatie	-4.351	-12.760
Flankerend beleid	6.824	18.197
Budget beheerskosten 18-	866	929
Wettelijk eigen risico	-31.414	-32.451
Budget beheerskosten Wlz	5.225	4.889
	169.140	178.986

Premies eigen rekening en bijdragen vereveningsfonds

Coöperatie Eno U.A. maakt voor haar jaarrekening een zo goed mogelijke schatting van de vereveningsbijdragen van het Zorginstituut Nederland en de solidariteitsregeling. In deze schatting zijn ook alle geschatte te verrekenen bedragen begrepen van ex-post compensatiemechanismen.

Bij het opstellen van de jaarrekening moet daarom gewerkt worden met schattingen van de bijdragen betrekking hebbend op vooral de kosten ziekenhuis- en GGZ-zorg, waaronder de splitsing in vaste kosten, variabele kosten en de effecten van nacalculaties. Onder de bijdragen vereveningsfonds is tevens de bijstelling van de schattingen over voorgaande jaren inbegrepen.

Overige technische baten eigen rekening (18)	2020	2019
Provisies reisverzekeringen	29	33
	29	33

Betaalde schaden	2020	2019
Brutoschaden (19)	376.439	361.375
Schadebehandelingskosten (21)	3.600	3.600
	380.039	364.975

Als gevolg van de DBC-systematiek is de hoogte van de post medische zorg in ziekenhuizen en GGZ-instellingen met onzekerheid omgeven. Door het karakter van de contracten met de ziekenhuizen worden deze onzekerheden voor een belangrijk deel weggenomen. Bij het opmaken van de jaarrekening is gebruik gemaakt van schattingen omdat een deel van de totale jaarlast nog niet gedeclareerd is.

Als gevolg van de overheveling van PGB-verstrekkingen naar onder meer de Zorgverzekeringswet en de daarmee

samenvangende overgangsprikelen, is de rechtmatigheid van die verstrekkingen niet altijd met zekerheid vast te stellen. Het Ministerie van VWS heeft deze onzekerheden onder voorwaarden als onvermijdelijk bestempeld en aangegeven dat de zorgverzekeraars hiervoor zullen worden gecompenseerd.

Het financieel risico wordt vervolgens substantieel gemitigeerd als gevolg van de contracteringsbepalingen en het risicovereveningssysteem.

Wijziging technische voorziening (20)	2020	2019
Wijziging voorziening te betalen schaden	246	15.109
Wijziging voorziening afwikkelkosten	-	-
	246	15.109

Bedrijfskosten (22)	2020	2019
Personeelskosten	22.286	21.639
Huisvestingskosten	639	631
Automatiseringskosten	6.728	4.041
Afschrijving bedrijfsmiddelen	3.405	1.330
Acquisitiekosten	742	1.025
Overige kosten	7.221	8.895
Schadebehandelingskosten	-3.600	-3.600
	37.421	33.961

Personeelskosten	2020	2019
Brutolonen	13.941	12.399
Sociale lasten	1.731	1.869
Pensioenlasten	1.882	1.889
Overige personeelskosten	4.732	5.482
	22.286	21.639

Gedurende het boekjaar had de vennootschap gemiddeld 224 (fte) werknemers in dienst (2019: 223 fte). Alle werknemers waren werkzaam in Nederland.

Hieronder een verdeling van de fte

	Aantal fte
Direct zorgverzekeraar gerelateerde activiteiten	119
Ondersteunde zorgverzekeraar gerelateerde activiteiten	105
Totaal fte	224

Pensioenlasten

De pensioenlast betreft de premie die door de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen Zorgverzekeraars bij Eno in rekening is gebracht.

Belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling:

De pensioenregeling is een middelloonregeling. De pensioengrondslag wordt bepaald door het jaarsalaris van de deelnemers te verminderen met de franchise. De franchise bedraagt in 2020 € 14.119 (2019 € 13.785) bij een fulltime dienstverband. Het ouderdomspensioen bedraagt voor elk deelnemersjaar 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Conform de cao wordt de indexatie gefinancierd uit de reserves van het pensioenfonds als deze dit toelaten. Het bestuur van het pensioenfonds beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor de actieve deelnemers geldt echter dat jaarlijks op 1 januari een toeslag wordt ingekocht conform het in de cao overeengekomen percentage van de loonontwikkeling van het voorafgaande jaar.

Belangrijkste kenmerken van de uitvoeringsovereenkomst:

In de uitvoeringsovereenkomst is overeengekomen dat alle bij de in dienst van Eno zijnde werknemers aangemeld kunnen worden bij het pensioenfonds. Daarnaast is overeengekomen dat Eno binnen bepaalde termijnen de verschuldigde premies moet voldoen.

Wijze waarop de pensioenregeling is ondergebracht bij de pensioenuitvoerder

De uitvoering van de pensioenregeling is door het SBZ ondergebracht bij Syntrus Achmea. Door Syntrus Achmea wordt de pensioenadministratie uitgevoerd. Dit is vastgelegd in een overeenkomst tussen SBZ en Syntrus Achmea.

Dekkingsgraad pensioenfonds

De dekkinggraad bedraagt, conform opgave van het SBZ, ultimo december 2020 101,7 procent (2019: 106,0 procent).

Excedent pensioenregeling

Voor werknemers met een inkomen hoger dan € 110.111 is er de mogelijkheid om de pensioenverzekering uit te breiden. Hiervoor werd een brutovergoeding beschikbaar gesteld.

Opbrengsten uit beleggingen	(23)	2020	2019
Opbrengsten uit deelnemingen		-	100
Opbrengsten uit andere beleggingen		65	65
Gerealiseerde winst op beleggingen		-323	-41
		-258	124

Niet gerealiseerde winst op beleggingen	(24)	2020	2019
Aandelen		545	2.418
Obligaties		113	-104
		658	2.314

Andere baten	(25)	2020	2019
Overige rente baten		-	-
Overige baten		174	-
		174	-

Andere lasten	(26)	2020	2019
Overige lasten		-191	-168
		-191	-168

Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen

Vanaf 1 januari 2015 is voor financiële ondernemingen de 'Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen' (Wbfo) van toepassing. De Wbfo geldt voor iedereen die werkt onder verantwoordelijkheid van Nederlandse financiële ondernemingen, dochters van Nederlandse financiële ondernemingen en ondernemingen die tot een groep met een moeder in Nederland behoren, waarbij die groep hoofdzakelijk actief is in de financiële sector. Ook Eno valt onder deze wetgeving.

Eno kent geen variabele beloning voor topfunctionarissen, het tweede echelon, direct onder de beleidsbepalers, en voor sleutelfunctionarissen in het kader van Solvency II. Voor overige medewerkers (natuurlijke personen) kent Eno een beloningssystematiek waarbij, afhankelijk van beoordelingsscore en relatieve salarispositie, een verdeling

van de salarisverhoging plaatsvindt over een structurele component en een eenmalige component. In 2020 is door Eno in totaal een bedrag van € 64.494 uitgekeerd voor deze eenmalige beloningscomponent. Het betreft 30 personen en gemiddeld € 2.150 per persoon oftewel 0,48 procent van de totale loonsom voor loonheffing.

Vergoedingen aan commissarissen

De vergoedingen aan commissarissen over 2020 bedragen € 136.800 (2019 € 113.250).

Zij worden vanuit Eno Zorgverzekeraar N.V. betaald.

Honoraria accountant

Specificatie van het honorarium onafhankelijke accountants conform artikel 382a lid 3 Titel 9 Boek 2 BW.

Honorarium 2020	PWC Accountants N.V.	Overig PWC- Netwerk	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	183.250		183.250
Andere controleopdrachten	183.150		183.150
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-		-
Andere niet-controle diensten	-		-
	366.400		366.400

Honorarium 2019	PWC Accountants N.V.	Overig PWC- Netwerk	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	164.750		164.750
Andere controleopdrachten	186.850		186.850
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-		-
Andere niet-controle diensten	-		-
	351.600		351.600

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2020, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

Bezoldiging bestuurders	2020	2019
Totale inkomen zittende bestuursleden	540.515	511.569
Totale inkomen voormalige bestuursleden	-	78.091

Naast de bezoldiging is als werkgeverslast € 3.600 aan onkostenvergoeding betaald en € 20.197 voor sociale verzekeringspremies.

Voor de WNT overzichten wordt verwezen naar de jaarrekening van Eno Zorgverzekeraar N.V.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De volgende transacties vinden plaats met groepsmaatschappijen.

- Doorbelasting van beheerskosten ;
- Doorbelasting van de huurwaarde van terreinen en gebouwen;
- Eno Bewaar B.V. is eigenaar van de beleggingspool waaraan Eno Zorgverzekeraar N.V. en Eno Aanvullende Verzekeringen N.V. deelnemen.

Deventer, 30 maart 2021

De Raad van Bestuur

Petra Teunis, Elout Hooiveld

Raad van Commissarissen

Jacob Dijkstra (voorzitter), Ageeth Bakker, Rien Nagel, Bernard Arnold, Laurens Roodbol

4.5 Enkelvoudige balans per 31 december 2020 (voor resultaatbestemming)

Activa (x € 1.000)		31 December 2020	31 December 2019
Beleggingen			
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	(1)	111.652	109.064
Overige vorderingen		70	43
Liquide middelen		1	-
		111.723	109.107

Passiva (x € 1.000)		31 December 2020	31 December 2019
Eigen vermogen			
Waarborgkapitaal	(2)	681	681
Wettelijke reserves	(3)	1.074	945
Overige reserve	(4)	107.344	100.544
Onverdeeld resultaat	(5)	2.622	6.928
		111.721	109.099
Overige schulden			
		2	8
		111.723	109.107

4.6 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020

(x € 1.000)	2020	2019
Omzet	860	902
Bedrijfskosten	-819	-859
Resultaat deelnemingen	2.588	6.893
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor belastingen	2.629	6.936
Vennootschapsbelasting	-7	-8
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering na belastingen	2.622	6.928

4.7 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

4.7.1 Toelichting algemeen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Toepassing van artikel 402 boek 2 BW

De financiële gegevens van Coöperatie Eno zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst-en-verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening.

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de netto-vermogenswaarde maar niet lager dan nihil. Deze netto-vermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Coöperatie Eno.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Coöperatie Eno in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van zijn schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Als resultaat wordt verantwoord het bedrag verantwoord waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

4.7.2 Toelichting op de enkelvoudige balans

Activa (x € 1.000)

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen (1)

2020	Boekwaarde 1 januari	Resultaat deelneming	Overige mutaties	Verwerving deelneming	Boekwaarde 31 december
Eno Holding B.V.	109.064	2.588	-	-	111.652
	109.064	2.588	-	-	111.652

2019	Boekwaarde 1 januari	Resultaat deelneming	Overige mutaties	Verwerving deelneming	Boekwaarde 31 december
Eno Holding B.V.	102.171	6.893	-	-	109.064
	102.171	6.893	-	-	109.064

Passiva (x € 1.000)

Eigen vermogen

2020	Waarborg kapitaal (2)	Wettelijke reserve (3)	Overige reserve (4)	Overdeeld resultaat (5)	Jaartotaal
Saldo 1 januari	681	945	100.544	6.928	109.099
Resultaat 2019	-	-	6.928	-6.928	-
Mutatie t.b.v. wettelijke reserve	-	129	-129	-	-
Resultaat 2020	-	-	-	2.622	2.622
Saldo 31 december	681	1.074	107.343	2.622	111.721

Resultaatsbestemming

Het positief resultaat van 2019 van € 6.928.000 is conform het voorstel ten gunste van de overige reserves gebracht. Het resultaat van 2020 is als onverdeeld resultaat opgenomen onder het eigen vermogen. Aan de Algemene ledenvergadering wordt voorgesteld het resultaat van € 2.622.000 positief toe te voegen aan de overige reserves.

2019	Waarborg kapitaal (2)	Wettelijke reserve (3)	Overige reserve (4)	Overdeeld resultaat (5)	Jaartotaal
Saldo 1 januari	681	442	75.816	25.231	102.171
Resultaat 2018	-	-	25.231	-25.231	-
Mutatie t.b.v. wettelijke reserve	-	503	-503	-	-
Resultaat 2019	-	-	-	6.928	6.928
Saldo 31 december	681	945	100.544	6.928	109.099

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Fiscale eenheid

Voor de omzetbelasting en vennootschapsbelasting maakt Coöperatie Eno U.A. deel uit van een fiscale eenheid en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor een eventuele belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

4.7.3 Toelichting op de winst- en verliesrekening

Personeelskosten

Gedurende het boekjaar had de vennootschap 2 (fte) werknemers in dienst (2019: 2 fte). Alle werknemers waren werkzaam in Nederland.

5 Overige gegevens

5.1 Statutaire bepalingen inzake het resultaat

In artikel 43 van de statuten van de coöperatie is bepaald dat omtrent bestemming van een eventueel positief resultaat, de Ledenraad besluit op voorstel van het Bestuur, gehoord de Raad van Commissarissen.

Uitkeringen kunnen slechts plaatshebben voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

Uitkeringen kunnen bovendien slechts plaatshebben voor zover zij niet anders zullen worden aangewend dan voor instellingen ten bate van de volksgezondheid.

Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.

5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

PwC levert separaat de verklaring aan.

